

**YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ZİNCİR OTELLERİN (HILTON ÖRNEĞİ) ODA
TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ**

Mimar Beril ELMAS

**FBE Mimarlık Anabilim Dalı Mimari Tasarım Programında
Hazırlanan**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Çiğdem POLATOĞLU (YTÜ)

İSTANBUL, 2008

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
RESİM LİSTESİ.....	v
ÇİZELGE LİSTESİ	vii
ÖNSÖZ	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
1. GİRİŞ	1
2. TURİZM VE TURİST KAVRAMLARI.....	2
2.1 Turizm.....	2
2.1.1 Turizmin Tanımı.....	2
2.1.2 Turizmin Tarihsel Gelişimi	3
2.1.2.1 İlk ve Orta Çağlarda Turizm	3
2.1.2.2 Yeni ve Yakın Çağlarda Turizm.....	5
2.1.3 Günümüzde Turizm	7
2.1.4 Turizmi Geliştiren Faktörler.....	8
2.1.5 Turizm Olgusunun Özellikleri.....	9
2.1.6 Turizmin Sınıflandırılması.....	10
2.1.6.1 Turizm Çeşitleri.....	10
2.1.6.2 Turizmin Şekilleri.....	11
2.1.6.2.1 Katılanların Sayısına Göre	11
2.1.6.2.2 Turistin Geldiği Yere Göre	12
2.1.6.2.3 Kullanılan Ulaşım Aracının Türüne Göre.....	12
2.1.6.2.4 Seyahat İçin Seçilen Zamana Göre.....	12
2.1.6.2.5 Konaklamanın Süresine Göre.....	13
2.1.6.2.6 Konaklama Tesisinin Şekline Göre	13
2.1.6.2.7 Turizmin Sosyolojik Niteliğine Göre	13
2.1.6.2.8 Turizme Katılanların Yaşına Göre	14
2.2 Turist	14
2.2.1 Turistin Tanımı	14
2.2.2 Turistin Özellikleri.....	16
2.3 Bölüm Sonucu	16
3. TURİZM AMAÇLI KONAKLAMA TESİSLERİ	17
3.1 Turizm Tesisleri.....	17
3.1.1 Asli Konaklama Tesisleri.....	18
3.2 Oteller	19
3.2.1 Otelciliğin Tarihsel Gelişimi	21
3.2.2 Otelciliğin Türkiye’deki Gelişimi	24
3.2.3 Otellerin Özellikleri	28
3.2.3.1 Teknik Özellikler	28
3.2.3.2 Hizmet Kalitesi	28

3.2.3.3	Beslenme İhtiyacını Karşılatabilmesi	29
3.2.3.4	Sosyal Koşullar.....	29
3.2.3.5	Hukuki Koşullar	29
3.3	Otel İşletmelerinin Sınıflandırılması	30
3.3.1	Turizmin Tarihi Gelişimi Bakımından.....	30
3.3.2	Konaklama Amacı Bakımından	30
3.3.3	Ulaştırma Araçları ile Olan Bağlantıları Bakımından	31
3.3.4	Faaliyet Süresi Bakımından	32
3.3.5	Hukuki Özellikleri Bakımından	32
3.3.6	Mülkiyet Bakımından	33
3.3.7	Büyüklikleri Bakımından	33
3.4	Bölüm Sonucu	33
4.	ZİNCİR OTEL KAVRAMI VE ÖRNEKLERİ	35
4.1	Büyük Otel İşletmeleri “Otel Zinciri”	35
4.2	Zincir Otel Örnekleri	36
4.2.1	Inter Continental Hotels Group	36
4.2.2	Sheraton Hotels & Resorts.....	36
4.2.3	Swissôtel Hotels and Resorts	37
4.2.4	Corinthia Hotels International.....	37
4.2.5	Mövenpick Group.....	37
4.2.6	Hilton Hotels	38
4.2.6.1	Hilton Otellerinin Kıtalara Göre Dağılımı	39
5.	TURİZM AMAÇLI KONAKLAMA TESİSLERİNDE ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	43
5.1	Turizm Faktörü.....	43
5.2	Turist Faktörü	46
5.2.1	Kullanıcı Gereksinimleri	46
5.2.2	Kullanıcı Karakteristikleri.....	49
5.3	İşletme Faktörü.....	50
5.4	Kanunlar ve Yönetmelikler	51
5.5	Mimari Akımlar ve Eğilimler.....	51
5.6	Fiziksel Faktörler	52
5.6.1	Fiziksel Çevre Faktörü.....	52
5.6.2	Fiziksel Konfor Faktörü	53
5.7	Sosyo-Kültürel Faktörler.....	59
5.8	Bölüm Sonucu	60
6.	HILTON OTELLERİNİN ODA KURGULARININ ÖRNEKLERLE İNCELENMESİ.....	61
6.1	Avrupa Kıtası Hilton Otelleri.....	62
6.1.1	Doğu Avrupa	63
6.1.2	Güney Avrupa	78
6.1.3	Batı Avrupa	87
6.1.4	Kuzey Avrupa.....	103
6.2	Türkiye’deki Hilton Otelleri.....	113
6.2.1	Hilton İstanbul	114

6.2.2	Hilton Kayseri	120
6.2.3	Hilton İzmir	123
7.	SONUÇLAR ve ÖNERİLER	130
	KAYNAKLAR	132
	ÖZGEÇMİŞ	135

RESİM LİSTESİ

	Sayfa
Resim 3.1 “Tremont House” oteli, Boston	22
Resim 3.2 “Buffalo Statler” oteli, Buffalo.....	23
Resim 3.3 “Büyük Londra Oteli”, İstanbul	25
Resim 3.4 “Pera Palas Oteli”, İstanbul.....	26
Resim 3.5 “İstanbul Hilton Oteli”, İstanbul.....	27
Resim 6.1 King Hilton Standart Odası, Hilton Sofia	64
Resim 6.2 King Hilton Standart Oda Plus, Hilton Sofia	65
Resim 6.3 Twin Hilton Standart Odası, Hilton Sofia.....	65
Resim 6.4 Park Executive Suit, Hilton Sofia.....	66
Resim 6.5 Park Executive Suit, Hilton Sofia.....	66
Resim 6.6 Executive Dinlenme Odası, Hilton Sofia.....	67
Resim 6.7 Hilton Standart Odası, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel	69
Resim 6.8 Courtyard Suit, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel	70
Resim 6.9 Junior Suit, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel	70
Resim 6.10 Presidential Suit, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel.....	71
Resim 6.11 Athenee Palace Suit, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel.....	71
Resim 6.12 Executive Dinlenme Odası, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel	72
Resim 6.13 King Hilton Executive Odası, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel.....	72
Resim 6.14 Hilton Standart Oda, Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre.....	75
Resim 6.15 Hilton Standart Oda, Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre.....	75
Resim 6.16 Executive Köşe Suit, Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre	76
Resim 6.17 Queen Hilton Standart Odası, Hilton Barcelona Hotel.....	79
Resim 6.18 Twin Hilton Standart Odası, Hilton Barcelona Hotel.....	79
Resim 6.19 Queen Executive Oda, Hilton Barcelona Hotel.....	80
Resim 6.20 Queen Executive Oda, Hilton Barcelona Hotel.....	80
Resim 6.21 Hilton Standart Odası, Hilton Rhodes Resort	83
Resim 6.22 Family Standart Oda Plus, Hilton Rhodes Resort	83
Resim 6.23 Deluxe Junior Suit, Hilton Rhodes Resort	84
Resim 6.24 Deluxe Suit, Hilton Rhodes Resort.....	84
Resim 6.25 Dağ Manzaralı Junior Suit, Hilton Rhodes Resort	85
Resim 6.26 Deniz Manzaralı Junior Suit, Hilton Rhodes Resort	85
Resim 6.27 King Hilton Deluxe Plus, Hilton Rhodes Resort.....	86
Resim 6.28 King Hilton Standart Odası, Hilton Munich City.....	88
Resim 6.29 King Junior Suit, Hilton Munich City.....	89
Resim 6.30 King Junior Suit, Hilton Munich City.....	89
Resim 6.31 King Hilton Deluxe Oda, Hilton Munich City	90
Resim 6.32 King Hilton Executive Oda, Hilton Munich City.....	90
Resim 6.33 Twin Hilton Executive Oda, Hilton Munich City	90
Resim 6.34 Executive Dinlenme Odası, Hilton Munich City	91
Resim 6.35 King Hilton Standart Odası, Hilton Paris La Défense	94
Resim 6.36 Twin Hilton Standart Odası, Hilton Paris La Défense.....	94
Resim 6.37 Hilton Relaxation Odası, Hilton Paris La Défense	95
Resim 6.38 Hilton Relaxation Odası, Hilton Paris La Défense	95
Resim 6.39 Suit Odalar Çalışma Alanı, Hilton Paris La Défense	96
Resim 6.40 King Executive Suit, Hilton Paris La Défense	96
Resim 6.41 Queen Hilton Deluxe Oda, Hilton Amsterdam	99
Resim 6.42 King Hilton Junior Suit, Hilton Amsterdam	100
Resim 6.43 Queen Hilton Junior Suit, Hilton Amsterdam.....	100

Resim 6.44	Twin Hilton Junior Suit, Hilton Amsterdam.....	100
Resim 6.45	Twin Hilton Executive Oda, Hilton Amsterdam.....	101
Resim 6.46	Executive Dinlenme Odası, Hilton Amsterdam.....	101
Resim 6.47	Hilton Standart Oda, Hilton Malmö City.....	104
Resim 6.48	Business Oda, Hilton Malmö City.....	105
Resim 6.49	Twin Standart Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	107
Resim 6.50	King Standart Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	108
Resim 6.51	Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	108
Resim 6.52	Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	109
Resim 6.53	Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	109
Resim 6.54	Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	110
Resim 6.55	Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	110
Resim 6.56	Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	110
Resim 6.57	King Business Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	111
Resim 6.58	King Deluxe Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel.....	111
Resim 6.59	King Hilton Standart Oda Plus, Hilton İstanbul.....	115
Resim 6.60	Twin Hilton Standart Oda Plus, Hilton İstanbul.....	115
Resim 6.61	King Köşe Suit, Hilton İstanbul.....	116
Resim 6.62	King Köşe Suit, Hilton İstanbul.....	117
Resim 6.63	King Hilton Executive Plus Oda, Hilton İstanbul.....	117
Resim 6.64	Executive Dinlenme Odası, Hilton İstanbul.....	118
Resim 6.65	King Hilton Standart Odası, Hilton Kayseri.....	121
Resim 6.66	Hilton Junior Suit, Hilton Kayseri.....	122
Resim 6.67	King Hilton Standart Odası, Hilton İzmir.....	125
Resim 6.68	King Hilton Deluxe Oda, Hilton İzmir.....	126
Resim 6.69	King Hilton Executive Oda, Hilton İzmir.....	126
Resim 6.70	King Hilton Executive Plus Oda, Hilton İzmir.....	127
Resim 6.71	Executive Dinlenme Odası, Hilton İzmir.....	127

ÇİZELGE LİSTESİ

	Sayfa
Çizelge 4.1	Amerika Kıtası'nda yer alan Hilton Otelleri 39
Çizelge 4.2	Asya Kıtası'nda yer alan Hilton Otelleri 40
Çizelge 4.3	Avrupa Kıtası'nda yer alan Hilton Otelleri 41
Çizelge 4.4	Afrika Kıtası'nda yer alan Hilton Otelleri 42
Çizelge 4.5	Okyanusya ve Avusturalya Kıtalarında yer alan Hilton Otelleri 42
Çizelge 5.1	Oda tip ve donanımlarının turizm çeşidine göre değişimi 44
Çizelge 5.2	Yatak tiplerine göre oda tipleri 45
Çizelge 5.3	Suit oda tip ve nitelikleri 46
Çizelge 5.4	Temiz hava miktarı 54
Çizelge 5.5	Otel yatak odalarında istenen aydınlatma düzeyi 58
Çizelge 5.6	Renkler ve etkileri 59
Çizelge 6.1	Avrupa Kıtası'ndaki Hilton Otelleri'nin buldukları ülkelerin bölgelere göre ayrılmış haritası 62
Çizelge 6.2	Hilton Sofia, Sofya-Bulgaristan, Doğu Avrupa 63
Çizelge 6.3	Hilton Sofia'nın Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 67
Çizelge 6.4	Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel, Bükreş-Romanya, Doğu Avrupa 68
Çizelge 6.5	Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 73
Çizelge 6.6	Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre, Varşova-Polonya, Doğu Avrupa 74
Çizelge 6.7	Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 77
Çizelge 6.8	Hilton Barcelona Hotel, Barselona-İspanya, Güney Avrupa 78
Çizelge 6.9	Hilton Barcelona Hotel'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 81
Çizelge 6.10	Hilton Rhodes Resort, Rodos-Yunanistan, Güney Avrupa 82
Çizelge 6.11	Hilton Rhodes Resort'un Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 86
Çizelge 6.12	Hilton Munich City, Münih-Almanya, Batı Avrupa 87
Çizelge 6.13	Hilton Munich City'nin Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 92
Çizelge 6.14	Hilton Paris la Défense, Paris-Fransa, Batı Avrupa 93
Çizelge 6.15	Hilton Paris la Défense'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 97
Çizelge 6.16	Hilton Amsterdam, Amsterdam-Hollanda, Batı Avrupa 98
Çizelge 6.17	Hilton Amsterdam'ın Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi 102
Çizelge 6.18	Hilton Malmo City, Malmö-İsveç, Kuzey Avrupa 103
Çizelge 6.19	Hilton Malmo City'nin Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda

	Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi	105
Çizelge 6.20	Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel, Helsinki-Finlandiya, Kuzey Avrupa	106
Çizelge 6.21	Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi	112
Çizelge 6.22	Türkiye'deki Hilton Otelleri'nin buldukları illerin bölgelere göre ayrılmış haritası	113
Çizelge 6.23	Hilton İstanbul, İstanbul-Türkiye.....	114
Çizelge 6.24	Hilton İstanbul'un Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi	119
Çizelge 6.25	Hilton Kayseri, Kayseri-Türkiye.....	120
Çizelge 6.26	Hilton Kayseri'nin Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi	122
Çizelge 6.27	Hilton İzmir, İzmir-Türkiye.....	123
Çizelge 6.28	Hilton İzmir'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi	128
Çizelge 6.29	Sonuç Değerlendirme Tablosu.....	129

ÖNSÖZ

Bu çalışma; turizm amaçlı konaklama tesislerinde oda tasarımını etkileyen faktörleri incelemek, bu faktörlerin etkilerini ve yeterliliğini Avrupa ve Türkiye'deki Hilton Otelleri örneği üzerinden irdelleyerek değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Öncelikle tez öncesi ve tez oluşumu süreçlerinde, benden manevi desteğini, bilgisini ve yardımlarını esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Çiğdem Polatoğlu'na;

Yüksek Lisans eğitimim boyunca değerli katkılarından dolayı Yıldız Teknik Üniversitesi Mimari Tasarım kürsüsünde görevli tüm öğretim görevlilerine;

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimlerim boyunca her zaman manevi desteğini hissettiğim, tezin oluşumu sürecinde de bilgisiyle ve yardımlarıyla hep yanımda olan sevgili eşim Y.Mimar Ş.Yiğit Brangar'a;

Hayatımın her aşamasında hep benimle olan ve tez sürecinde de her zaman ki gibi hiçbir desteğini benden esirgemeyen canım kardeşim Berk Elmas'a;

Bana karşı inançlarını hiçbir zaman yitirmeyip beni her yönden destekleyen ve güvenen, onlara çok şey borçlu olduğum güzel aileme sonsuz teşekkürler.

ZİNCİR OTELLERİN (HILTON ÖRNEĞİ) ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

ÖZET

Uluslar arası otel zincirleri 20. yüzyıl başlarında birtakım sosyal ve ekonomik gelişmelerle çoğalmaya başlamıştır. Günümüzde de dünyanın çeşitli yerlerinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

Bu çalışmada turizm sektöründeki zincir otellerin oda kurgusunu etkileyen faktörlerin incelenmesi ve etkilerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma sunulurken öncelikle turizm ve turist kavramlarından bahsedilmektedir. Turizm amaçlı konaklama tesislerinden biri olan oteller incelenmekte ve zincir otel kavramı örneklerle açıklanmaktadır. Turizm amaçlı konaklama tesislerinde oda tasarımını etkileyen faktörler çeşitli açılardan ele alınarak ortaya konulmaktadır. Avrupa ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde yer alan Hilton Otelleri ve oda kurguları örneklerle incelenmektedir.

Yapılan araştırmalar sonucunda incelenen otel odaları hakkında oda tasarımını etkileyen faktörler göz önüne alınarak genel bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu değerlendirme sonrasında oda tasarımını etkileyen faktörlerin yeterliliği irdelenerek tasarım kriterlerine yönelik öneriler sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, otel, zincir otel, oda tasarımı, Hilton otelleri.

ANALYZING THE FACTORS THAT AFFECTS ROOM DESIGN IN CHAIN HOTELS (INSTANCE OF HILTON)

ABSTRACT

Number of international hotel chains are increasing due to some social and economic developments since the beginning of 20th. century. Nowadays, they still operate various countries worldwide.

In this research, it is aimed to examine the factors that affect the room design of hotel chains in tourism industry. First, tourism and tourist concepts are explained. Hotels that accommodates for tourism is examined and hotel chain concept is explained by examples. The factors that affect the room design in accommodations for tourism discussed from various aspects. Hilton Hotels at various regions of Europe and Turkey and its room design are studied with examples.

According to the results of researches, a general assessment is made about the examined hotel rooms, in view of the fact that the factors that affect the room design. After this assessment, sufficiency of these factors are discussed and suggestions intended for design criterias are offered.

Key Words: Tourism, hotel, chain hotels, room design, Hilton hotels.

1. GİRİŞ

19. yüzyılda büyük otelcilik işletmeleri şeklinde ortaya çıkan zincir oteller; 20. yüzyılın başında, ulaşım araçlarının ve kişisel gelirlerin artmasıyla, uluslararası ekonomik ve politik ilişkilerin gelişmesi ve teknolojinin ilerlemesiyle çoğalmaya başlamış ve bir asırlık süreç içerisinde dünyanın her köşesine yayılmıştır.

Bu çalışmanın amacı; turizm amaçlı konaklama tesislerinden zincir otellerde oda tasarımını etkileyen faktörleri incelemek ve bu faktörlerin etkilerini Avrupa ve Türkiye'deki Hilton Otelleri örneği üzerinden irdeleyerek değerlendirmektir. Turizm amaçlı konaklama tesisleri içerisinde zincir otellerin araştırılmasının sebebi; oda tasarımlarında önceden belirlenmiş standartlara sahip olmaları, bu standartlara ülke, yer ve çevre gözetmeksizin sadık kalmalarıdır. Bu da araştırma kapsamındaki otel odalarının aynı düzeyde olup karşılaştırılabilirliğine olanak sunmuştur.

Bu amaç doğrultusunda öncelikle "turizm" ve "turist" kavramları çalışma kapsamına alınmakta ve turizm amaçlı konaklama tesisleri incelenmektedir. Turizm amaçlı konaklama tesislerinde oda tasarımını etkileyen faktörler ve Hilton Otelleri'nin oda kurgularının örneklerle incelenmesi tezin ana konusunu oluşturmaktadır. Bunun yanında zincir otellerin oluşum süreçleri ve günümüz zincir otellerinden birkaç örnek tez içerisinde yer almaktadır.

Çalışmanın ilk aşamasında "turizm" ve "turist" kavramları hakkında çeşitli araştırmalar yapılmakta, turizm amaçlı konaklama tesislerinden otellerin tarihsel gelişimi, özellikleri ve sınıflandırılması ile ilgili dokümanlar sunulmaktadır. "Zincir otel" kavramı ile ilgili bilgilere ulaşılarak dünyanın çeşitli bölgelerine yayılmış bazı otel zincirleri ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

Zincir otellerin oda kurgularına yönelik çalışmada; öncelikle turizm amaçlı konaklama tesislerinde oda tasarımını etkileyen faktörler çeşitli açılardan incelenmektedir. Daha sonra Avrupa ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde bulunan Hilton Otelleri'nin bulunduğu ülke hakkında coğrafi, iklimsel ve kültürel bilgiler sunulmaktadır. Bu otellerin konumu ve oda tipleri ile ilgili incelemelerde bulunulup çeşitli oda tiplerine ait fotoğraflara yer verilmektedir.

Yapılmış olan çalışmalar sonucunda; incelenen otellerdeki odalar hakkında oda tasarımını etkileyen faktörler göz önüne alınarak, genel bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu

değerlendirme sonrasında oda tasarımını etkileyen faktörlerin yeterliliği irdelenmekte ve tasarım kriterlerine yönelik yeni öneriler sunulmaktadır.

2. TURİZM VE TURİST KAVRAMLARI

2.1 Turizm

2.1.1 Turizmin Tanımı

Turizm kelimesinin kökeni, Latince’de kelime anlamıyla dönme hareketini ifade eden ‘tornus’ sözcüğünden gelmektedir. İngilizce’deki ‘touring’ deyimini ile ‘tour’ deyimleri de bu sözcükten türemiştir. ‘Tour’ dairesel bir hareketi, bazı şehir, yöre ve ülkelerin ziyaretini, iş ve eğlence amacıyla yapılan yer değiştirme hareketini ifade eder. ‘Touring’ deyimini ise zevk için yapılan eğitsel ve kültürel özellik gösteren seyahatler için kullanılır. Özetle ‘Tour’ hareket edilen yere dönmek şartıyla yapılan kısa veya uzun süreli seyahatleri ifade eder (Olalı,1984).

Turizm olayını veya kavramını belirlemek amacıyla yapılan çalışmalar 19. yüzyılın sonlarına kadar uzanmaktadır. Olaya değişik yönlerden değinen yazarlar, değişik tanımlar yapmışlardır. İlk turizm tanımı Guyer-Feuler tarafından 1905 yılında ortaya atılmıştır. Buna göre; “turizm, gittikçe artan hava değişimi ve dinlenme gereksinimleri, doğa ve sanatla beslenen göz alıcı güzellikleri tanıma isteğine; doğanın insanlara mutluluk verdiği inancına dayanan ve özellikle ticaret ve sanayinin gelişmesi ve ulaşım araçlarının kusursuz hale gelmelerinin bir sonucu olarak ulusların ve toplulukların birbirlerine daha çok yaklaşmasına olanak veren ‘modern’ çağa özgü bir olay”dır (Kozak, vd., 2001).

Turizmin sadece ekonomik yönü üzerindeki tartışmaları başlatan kişi 1910 yılında Avusturyalı ekonomist Hermann Von Schullar olmuştur. Yazar; “başka bir ülkeden, şehir veya bölgeden yabancıların gelmesi ve geçici süre kalmalarıyla ortaya çıkan hareketin ekonomik yönünü ilgilendiren faaliyetlerin tümü” olarak turizmi nitelendirmekte ve olayın sosyal-kültürel yönünden söz etmektedir. Yine aynı dönemde bir başka ekonomik yönlü tanım Edmood Picard tarafından yapılmıştır. Picard; “turizmin ana fonksiyonunun ülkeye yabancı döviz kaynaklarının akmasını sağlamak ve turist harcamalarının ekonomiye yaptığı katkıları araştırmak” olduğunu söylemiştir. M. Meyer ise turizmi, “her insanın değişik derecelerde bulunan kaçma ve uzaklaşma isteklerinden ortaya çıkan psikolojik kaynaklı yer değiştirme faaliyeti” olarak tanımlamaktadır (Kozak, vd., 2001).

1942’de yayınlanan “Turizm Genel Doktrini” adlı kitapta, İsviçreli Prof. Hunziker ve Krapf “turizm; kazanç sağlayan sürekli ya da geçici bir faaliyette bulunmamak, bir yerde yerleşmemek şartıyla, yabancıların bir yerde konaklamaları ve kalmaları sonunda ortaya çıkan ilişkilerin ve olayların tümüdür” şeklinde tanımlamışlardır (Çoruh, 1979).

Pierre Defert ve Rene Baretje, 1972 yılında yayımladıkları “Aspects economique du tourisme- Turizmin Ekonomik Görüşü” adlı eserde: “turizm olayını inceleyen eserlerin çoğu turizm kavramının tanımını yapmakla başlar. Bu, güç bir teşebbüse girişmek ve belki de boşuna bir çaba harcamak demektir. Çünkü bu kadar geniş ve çok yönlü karmaşık bir olayı birkaç satırla ifade etme olanağı yoktur. 30 – 50 yıl önce yapılan tanımlar bugün bizi tatmin edememektedir. Bu nedenle turizm, adeta bir ziyaretçinin kat kat gezdiği büyük bir ev gibi görünüyor” demişlerdir (Olalı, 1990).

“Turizm” terimi 1980’li yıllarda Aiest (Uluslararası Bilimsel Turizm Uzmanları Birliği) tarafından yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemede turizm; “insanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına seyahatleri ve buralardaki, genellikle turizm işletmelerinin ürettiği mal ve hizmetleri talep ederek, geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünü” şeklinde tanımlanmıştır (Kozak, vd., 2001).

2.1.2 Turizmin Tarihsel Gelişimi

2.1.2.1 İlk ve Orta Çağlarda Turizm

Turizm olayının başlangıcı; yazıyı, parayı ve tekerleği ilk bulan ve kullanan Sümerlere, yani M.Ö. 4000 yıllarına kadar geriye götürülebilir. Sümerler, ticareti başlatan ve ticari ilişkilerinde parayı ilk kullanan insanlar olarak kabul edilirler.

Finikelilerin de büyük bir olasılıkla bugünkü anlamda ilk gezginler olduğu söylenebilir. Çoğunlukla ticaret amacı ile yola çıkan bu denizci insanlar çok ve çeşitli yerler dolaşmışlardır. Benzer şekilde, Çin’de ve Hindistan’daki ilk geziler de genellikle ticari amaçlı olmuştur.

İlk çağların en ilginç seyahatlerinden biri de Güneydoğu Asya’dan yola çıkan Polinezyalıların 10-15 metrelik küçük sandallarla 2000 milin üzerinde yol katederek Tahiti ve Hawaii adalarına

ulaşmalarıdır. Güneş ve yıldızlara bakarak yapılan bu seyahatler, su ve yiyecek sağlama sorunu düşünöldüğünde gerçekten olağanüstü bir maceradır.

M.Ö. 3000 yıllarında piramitler ve tapınaklar nedeniyle Mısır, gezginlerin ilgisini en yoğun bir biçimde çeken öлке idi. Eski Mısır'da ve Babil krallığında gezginler için yolların güvenlik altına alındığı, konaklama ve dinlenme amacıyla evlerin ve bahçelerin inşa edildiğı bilinmektedir. Kutsal kitaplarda bu dönemlerdeki tüccarlara, gezginlere ve kervanlara ilişkin çeşitli bilgiler bulunmaktadır. Bu arada, Nuh Peygamberin yolcularının büyük bir kısmı insan olmamakla beraber dünyadaki ilk büyük seyahat organizatörü olduğı söylenebilir.

Eski Yunan'da M.Ö. 700 yıllarında Olimpiyat Oyunlarının başlaması, dünya turizm tarihi içerisinde önemli bir olay olarak kabul edilir. Bu oyunlara katılmak ve izlemek amacıyla yapılan ilk seyahatler bugünkü sportif turizmin başlangıcı sayılır. Anadolu'da Efes Demokratik Şehir Devleti'nin M.Ö. 334 yılında Büyük İskender tarafından kurulmasından başlayarak yoğun bir ilgi çektiğı ve yalnızca bir tek mevsimde 700.000 kişi tarafından ziyaret edildiğı bilinmektedir. Bu şehre gelenler; akrobatlar, hayvan terbiyecileri, sihirbazlar, oyuncular ve benzerleri tarafından eğlendiriliyorlardı. Açık hava tiyatrosu, kütüphanesi, çarşısı ve caddeleri ile Efes, eski dünyanın en önemli bir kültür, sanat, ticaret ve uygarlık merkezi durumunda idi.

İsa'nın doğumu çağlarında Japonya ve Çin'de seyahatlerin büyük bir zevk ve inceliğe kavuşturulmuş olduğı bilinmekle beraber genellikle zevk amacıyla ilk seyahatlerin Romalılar tarafından gerçekleştirildiğı kabul edilir.

Romalılar, bu çağlarda yollar üzerinde belirli aralıklarla kurulan dinlenme evlerinde atlarını değiştirerek günde ortalama 120-150 km yol alabiliyorlardı. Romalı gezginler özellikle Yunanistan, Anadolu ve Doğu Akdeniz bölgelerine ilgi gösteriyor ve bu bölgelerdeki ünlü tapınakları, anıtları, uygarlık eserlerini ve özellikle Mısır'daki piramitleri görmeye gidiyorlardı. Sağlık veren kaplıca ve şifalı sular, olimpiyat oyunları, festival, panayır ve tiyatro gibi spor, eğlence, ticaret ve sanat etkinlikleri Romalıları çeken yer ve olaylar arasında başta geliyordu.

V. yüzyılda Roma İmparatorluğu'nun çöküşü, zevk amacıyla seyahatin ve Avrupa turizminin de çöküşü olmuştur. Orta çağda, Avrupa'nın karanlık döneminde yalnızca maceracı insanlar seyahat edebilmişlerdir. Seyahatin zevkle herhangi bir ilgisi kalmamıştır. Bu dönemin en önemli seyahatleri Haçlı Seferleri içinde gerçekleşmiştir. Orta çağın sonlarına doğru, çok

sayıda dindar Hıristiyan Avrupa’da kutsal yerleri ve emanetleri görmek üzere dolaşmaya başlamış, seyahatler zevk veren niteliğe yeniden kavuşmuştur. Bununla beraber, bu dönemdeki seyahatlerin temel özelliği dinsel motiflerin önemi ve ağırlığı olmuştur.

Avrupa’nın karanlık döneminde seyahat son derece tehlikeli bir macera niteliği taşıırken Orta Doğu’da ve Arap dünyasında deve kervanları seyahat ve ticaret amacıyla Kuzey Afrika’dan Semerkand’a, Bağdat’dan Yemen’e uzun yollar aşıyorlardı. Günde ortalama 40km giden ve geceleri kervansaraylarda konaklayan veya çadır kuran bu kervanlar, günün öğle sıcığında da genellikle su kenarlarında uzun molalar veriyorlardı.

Orta çağın bilinen ünlü gezginleri arasında yer alan Marco Polo, İran ve Afganistan’dan geçerek Pamir Yaylasına ve oradan da Gobi çölünü aşarak Çin’e ulaşmış ve Kubilay Han’ın sarayında konuk olarak 20 yıl yaşamıştır. Daha sonra Java, Sumatra ve Hindistan’ı gezerek İtalya’ya dönmüştür.

Bu dönemin ünlü gezginlerinden bir diğeri olan İbn Batuta ise 14. yüzyılda doğum yeri olan Tanca’dan yola çıkarak Mekke’ye defalarca gitmiş; buradan Arabistan’ı, Orta Doğu’yu ve Anadolu’yu gezerek, Semerkand üzerinden Hindistan’a ulaşmış ve oradan da Seylan ve Sumatra’ya geçmiştir (Barutçugil, 1989).

2.1.2.2 Yeni ve Yakın Çağlarda Turizm

Rönesansla birlikte Ortaçağ toplumlarının dar ufuklarının kırılması, Amerika kıtasının bulunması ve dünyanın etrafının dolaşılması, uzak yörelere seyahat konusunda yaygın bir ilgi, merak ve heyecanın uyanmasını sağlamıştır. Bu dönemin ünlü denizcileri olan Vasco de Gama, Cristopher Columbus ve Magellan’ın başarılı gezileri tüm Avrupa’da seyahat arzusunu hızla yaygınlaştırmıştır.

Bir Türk denizcisi olan Piri Reis’in 16. yüzyıl başlarında yaptığı geziler ve dönemi için olağanüstü nitelikteki haritaları içeren “Kitabı Bahriye” adlı yapıtı ise denizcilik ve turizm tarihi açısından büyük önem taşır.

16. yüzyılda Macaristan’da geliştirilen ve tüm kıta Avrupa’sına yayılan atlı arabalar, varlıklı kişilerin seyahatlerini daha da yoğunlaştırıyordu. Aynı dönemlerde, İngiltere’de aristokratlar, çocuklarını Avrupa’ya yeni düşünceleri öğrenmek ve Avrupa halklarının kültürlerini, politik sistemlerini ve görüşlerini incelemek üzere gönderiyorlardı.

Bu dönemdeki bir diğer gelişme de kaplıca turizminin yeniden canlanmasıdır. Gerek İngiltere’de ve gerekse kıta Avrupa’ında kaplıca yöreleri özellikle zengin aristokratların yoğun ilgisini çekmiştir. Bu bölgeler, yalnızca sağlık kaynağı olarak değil; sosyal olaylar, oyunlar, dans ve kumar ile de çekicilik kazanmıştır. Daha sonraları giderek deniz banyolarının kaplıcalardan daha yararlı olduğu inancının yaygınlaşması deniz kıyılarındaki yerleşim bölgelerinin de turizme açılmasını sağlamıştır.

1830’larda demiryolu taşımacılığının gelişmesi ve buhar gücü ile çalışan gemilerin hizmete girmesi, zevk amacıyla seyahatin geniş kitlelere yaygınlaşmasında önemli rol oynamıştır. Seyahatin ucuzlaması, düşük ücretle çalışanların dahi turizm olayına katılmasına ve büyük bir seyahat talebinin doğmasına yol açmıştır. Bu gelişmeler birçok yazar tarafından modern turizm hareketlerinin başlangıcı olarak kabul edilir.

1814 yılında İngiltere’de Thomas Cook, Leicester’den 12mil uzaklıktaki Loughborough kentinde düzenlenen bir festivale 570 kişilik bir grubu götürerek geri getirmiştir. Bu ticari amaçla yapılan ve reklam yoluyla halka duyurulan ilk toplu tren seyahati olarak kabul edilir. Bunun doğal sonucu olarak da Thomas Cook, ilk turizm seyahat organizatörü olarak bilinir. 1865 yılında Londra’da ilk seyahat acentesini açan T. Cook’un firması hızla büyümüş, Avrupa’ya, Amerika Birleşik Devletleri’ne ve daha sonra tüm dünyaya seyahatler düzenleyen günümüzün en büyük turizm örgütlerinden biri olmuştur.

Amerika kıtasındaki ilk seyahatler at sırtında ve kayıklarla yapılmıştır. Genellikle doğal kaynaklar bakımından zengin yeni yerleşim bölgeleri bulmak amacıyla Doğu’dan Batı’ya doğru yapılan bu seyahatler, yolların gelişmesiyle birlikte atlı arabalarla yapılmaya başlanmıştır. 1848’de Amerika’da başlangıçta posta taşımacılığı amacıyla kurulan American Express Company, kitle turizminde önemli bir gelişme olarak kabul edilir. Bu kuruluş, günümüzde de A.B.D.’ndeki karayolu toplu taşımacılığı talebinin yaklaşık %80’ini karşılamaktadır. Bu kıtadaki önemli bir diğer gelişme, demiryollarının yapılması ve 1896 yılında ülkenin bir uçtan diğer uca demiryolu ile bağlanmasıdır. Bu gelişme, seyahati güvenli ve ucuz hale getirmiş ve büyük bir ilginin doğmasını sağlamıştır. Bu konuda Avrupa’daki en önemli gelişme ise 1876 yılında Belçika’da Wagons-Lits firmasının kurulmasıdır (Barutçugil, 1989).

2.1.3 Günümüzde Turizm

İçinde bulunduğumuz 20. yüzyılda turizm açısından büyük önem taşıyan bir olay 1920'lerde otomobil çağının başlamasıdır. Karayolları ağlarının genişlemesi otomobillerin ucuzlayarak kullanımının yaygınlaşması, insanların hareketliliğini önemli ölçüde artırmıştır. Turizm amacıyla yapılan seyahatlerde otomobilden yararlanma tüm beklentilerin ötesinde bir gelişme göstermiştir.

Denizyolu ve demiryolu, önemini özellikle uzak mesafeler arasındaki seyahatlerde bir süre daha olsun koruyabilmiştir. 20. yüzyılın başlarında en büyük ilgiyi toplayan seyahatler, Avrupa ve Amerika arasında büyük transatlantiklerle yapılan seyahatler olmuştur. Yine bu dönemde Paris-Venedik-İstanbul arasında Orient Express'le yolculuk, çoğunlukla zenginlerin ve aristokratların ilgi gösterdiği bir seyahat olmuştur.

20. yüzyılda yaşanan iki dünya savaşı, bir taraftan ekonomik ve sosyal refahı, seyahat özgürlüğünü ve güvenliğini azaltarak turizmi olumsuz yönde etkilerken diğer taraftan da ulaştırma araçlarında ve özellikle havacılık teknolojisinde önemli ilerlemeler yaratarak seyahatleri geliştirici yönde etkiler doğurmuştur. 2. Dünya Savaşı sonrasında turizmin hızlı bir gelişme göstermesinde havacılıktaki gelişmelerin rolü çok büyük olmuştur. Ancak diğer taraftan, seyahat amacıyla özellikle uzak mesafelerde havayolunun tercih edilmesi, denizyolu ve demiryolu taşımacılığının da hızla gerilemesine neden olmuştur.

Günümüzde turizm olayının değişen ve gelişen diğer iki önemli boyutu da konaklama işletmeleri ve tur organizatörleri olmaktadır. Bu yüzyılın başlarında çoğunlukla zengin ve aristokrat kişilerin zevklerine ve taleplerine uygun olan oteller günümüzde kitle turizminin koşullarına uygun, büyük kapasiteli ve standart hizmet sunan konaklama işletmelerine dönüşmüşlerdir. Tur organizatörlerinin gruplar için düzenlediği "paket tur"lar ise günümüzde turizm olayının tipik bir yönüdür. Kişiler tek olarak yapabileceklerinden çok daha ucuza tüm ayrıntıları önceden belirlenmiş grup seyahatlerine giderek artan bir ilgi göstermekte ve bunun sonucu olarak da bu hizmeti sunan işletmeler hızla gelişmektedir.

Günümüzde turizm, ekonomik ve sosyal alanlardaki köklü değişimlere paralel olarak önemli gelişmeler göstermektedir. Turizm kapsamı ve etkileri giderek artan bir sosyo-ekonomik olaya dönüşmektedir. Modern turizm, artık geleneksel sayılabilecek bir görüş ile bir "kitle olayı" olarak nitelendirilmekten çok, bir "uluslar göçü" olarak nitelendirilmeye uygun bir aşamaya gelmiştir.

20. yüzyılın ikinci yarısında büyük bir genişliğe ve önemli yapısal değişikliklere uğrayan turizm olayının gelecekte de bu gelişme hızını daha da artırarak sürdüreceği açıktır (Barutçugil, 1989).

2.1.4 Turizmi Geliştiren Faktörler

Turizmin gelecekte bir gerileme tehlikesi göstermeyeceği değişik nedenlerle tahmin edilebilir.

1. Mobilite (Hareketlilik): Hareket etme, yeni şeyler görme arzusu ve yenilenme isteği insanın doğal ve sosyal özelliklerinden birini oluşturur.

2. Demografi: Artan nüfusla beraber turist sayısı da artmaktadır.

3. Çalışma Yaşamı: Çalışma süresi kısalmakta bu da insanların turizme katılmalarını arttırıcı rol oynamaktadır.

4. Gelir ve Refah Düzeyi: Turistik harcama eğiliminin gelirdeki artış eğiliminden daha hızlı olduğu dikkate alınrsa, gelecekte bu faktörün de turizmin gelişmesinde, önemli rol oynayacağı söylenebilir.

5. Gençlik Faktörü: Turizm bugün gençliğin temel ihtiyaçlarına bağlı önemli bir pay oluşturmaktadır.

6. Üçüncü Yaş Dönemi: Kişinin üretim sürecinden çıktığı ve diğer amaçlar için kullanabileceği boş zamana sahip olduğu 64 yaştan yukarı olan dönemi kapsar. İnsan ömrünün uzaması, emekliliğe ayrılma yaşının kısalması da gelecekte turizm hareketlerini etkileyecektir.

7. Psikolojik Nedenler ve Alışkanlıklar: Psikolojik, gelir ve yaşam düzeyleri, gelenek ve aile yükümlülüğü gibi nedenler önlenebildiği ölçüde turizme katılanların sayısı artacaktır (Olalı, 1984).

8. Ulaşım Faktörü: Taşıtların kısa sürede uzak yerlere ulaşması turizmi kırsal alana da sıçratmıştır.

9. Ulaşım Faktörü: Taşıtların çok sayıda insan taşınması, varış yerlerinde yüksek kapasitede konaklama yerlerinin yapılmasını başlatmıştır.

10. Ulaşım Faktörü: Yolculuğun kısılması, kalış süresini uzatmış, turist başına düşen harcama hacmi genişlemiş, bundan hem konaklama tesisleri hem de yerel ekonomi yararlanmışır.

11. Ulaşım Faktörü: Toplu taşıma, taşıma ücretini ucuzlatarak, düşük gelirliilerin de seyahate katılmalarını sağlamıştır.

12. Ulaşım Faktörü: Çok sayıda insanın, kısa sürede kıtalararası, deniz aşırı ülkelere taşınabilmesi, turizmi uluslar arası kültürel-ekonomik ve siyasal ilişkilerde ağırlıklı bir öge haline getirmiştir.

13. Ulaşım Faktörü: Ulaşım teknolojisindeki devrim, taşıtların kendisini, sadece yolculuğu değil; gezi ve konaklamaya da olanak veren araç ve gereçlerle donatılması sürecini başlatmıştır (Eralp, 1983).

2.1.5 Turizm Olgusunun Özellikleri

Turizm olgusunun gelişmesi ve önem kazanmasının yanı sıra; kendi boyutları içinde birtakım özellikler de ortaya çıkmıştır. Bunlar, turizmin diğer etkinlik alanlarından farklı olarak ele alınmasını, yaklaşımların kendine özgü nitelikler çerçevesinde yapılmasını zorunlu kılmıştır. Turizm olgusunun kendine özgü nitelikleri şunlardır:

1. Müşteri, mal ve hizmetlerin sunulduğu yere gitmek zorundadır.
2. Mal ve hizmetin tüketimi için boş zaman zorunluluğu vardır.
3. Ulusal turizm ofisleri, arz ve talebin önemli yönlendiricileridir.
4. Turizm talebi son derece lokalize olmuştur.
5. Yeni talep biçimleri ortaya çıktığında, turistik arzın buna uyum sağlaması uzun bir sürenin geçmesini gerektirir.
6. Turistlerin kararları, uzun bir bekleme devresini kapsar ve çok çeşitli dürtülerin etkisi altındadır.
7. Turistik işletmeler çok çeşitli türdedir.

8. Turizm hareketleri, yılın belirli dönemlerinde yoğun bir şekilde artarak, zaman bakımından turistik yoğunlaşmayı yaratmaktadır.

9. Turizm hareketleri, coğrafi bakımdan, uluslar arası ve ülke çapında dengesiz bir dağılım göstererek, alan bakımından turistik yoğunlaşmaya neden olmaktadır (Usta, 1988).

2.1.6 Turizmin Sınıflandırılması

2.1.6.1 Turizm Çeşitleri

Dinlenme Turizmi: İnsanın çalışma yükü, hayat şekli veya çevrenin olumsuz etkileri ile zarar gören bedeni ve ruhi sağlığının tekrar elde edilmesi için geçici yer değiştirmeye bağlı olarak gerçekleşen turizm çeşididir. Dinlenme turizminin esası, çalışan kişilerin belli bir dönemde tatillerini kullanarak dinlenme amacıyla devamlı oturdukları yerin dışına seyahat etmeleridir.

Kültürel Turizm: Kültürel turizmin çok çeşitli nedenleri vardır. Eski sanat eserlerinin, tarihi yapıların, müzelerin, eski medeniyetlere ait kalıntıların görülmesi amacıyla yapılan seyahatlerdir.

Sosyal Yönü Olan Turizm: Sosyal yönü olan turizm, insanların beraber yaşamalarından doğan motiflerin etkisi ile ortaya çıkan turizm çeşididir. Akraba ziyareti, balayı gibi seyahatler, bu turizmin içine girmektedir.

Spor Turizmi: Spor turizmi, spora ilgi duyan kişilerin, turizme katılmalarından doğan olaylar ve ilişkiler bütünüdür.

Ekonomik Turizm: Fuar ve sergilere, işleri nedeniyle katılanların ve buraları yalnız ziyaret edenlerin, kongrelere katılanların, bazı büyük ekonomik tesisleri ziyaret edenlerin seyahatleri ekonomik turizm olarak kabul edilir.

Politik Turizm: Politik turizm olarak, diplomatların ve politikacıların seyahatleri nitelenebilir (Toskay, 1983).

Dinsel Turizm: Dinlerce kutsal sayılan beldeleri ziyaret etmek, dinsel toplantı ve törenlere katılmak veya bunları izlemek, hac gibi dinsel görevleri yerine getirmek veya ünlü mabedleri görmek amacıyla yapılan ve zaman zaman çok önemli boyutlara ulaşan seyahatlerin ve konaklamaların oluşturduğu turizm olayıdır.

Aile Turizmi: Aile ve akrabalık bağları bulunan yakınlarını ziyaret etmek, onlarla bir arada bulunmak ve aile büyüklerinin daha önce yaşadıkları yerleri görmek gibi nedenlerle doğan bir turizm olayıdır (Barutçugil, 1989).

İş Turizmi: Bir yandan bürokrasinin diğer yandan da gelişen ekonomi ve teknolojinin bir ürünüdür. İnsanların işleri nedeniyle, iş toplantılarına, sergi, fuar ve panayırlara katılmak amacı ile yaptıkları turizm şeklidir.

Kongre Turizmi: Uluslar arası niteliğe sahip meslek kuruluşlarının, bilimsel, sanatsal, siyasal, eğitimsel, dinsel vb. konulardan birini tartışmak üzere belirli aralıklarla düzenledikleri kongre, seminer, konferans vb. faaliyetlere katılması sonucu ortaya çıkan turizm şeklidir.

Sağlık Turizmi: Tedavi görme amacıyla yapılan bu turizm şekli de günümüzde; termal turizm, mağara turizmi, yayla turizmi, çiftlik turizmi gibi alt sınıflara ayrılabilir.

Gastronomi Turizmi: Damak zevki konusunda özel ilgileri olan insanların bu anlamda ilginç olan yerlere yaptıkları ziyaretlerdir.

Kırsal Turizm: Kişilerin doğal ortamlarda dinlenmek ve değişik kültürlerle bir arada olmak amacıyla bir kırsal yerleşmeye gidip, orada konaklamaları ve o yöreye özgü etkinlikleri izlemeleri ya da katılmalarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür (Aktaş, 2002).

2.1.6.2 Turizmin Şekilleri

2.1.6.2.1 Katılanların Sayısına Göre

Ferdi Turizm: Seyahatin ve konaklamanın ferdi olarak düzenlenmesi ile ortaya çıkan turizmdir.

Grup Turizmi: Seyahatin ve konaklamanın kolektif olarak düzenlendiği turizm şeklidir.

Kulüp Turizmi: Kitle turizmin belli bir grup tarafından gerçekleştirildiği haldir.

Kitle Turizmi: Seyahatin ve konaklamanın tamamen kolektif olduğu turizmdir.

Aile Turizmi: Tüm aile fertlerinin birlikte tatil seyahati yapmasıdır (Toskay, 1983).

2.1.6.2.2 Turistin Geldiği Yere Göre

İç Turizm: İç turizmde sürekli yaşadıkları yerlerden ayrılan kişiler, kendi ülkeleri içindeki diğer bölgelere veya kentlere seyahat etmektedirler. Pasaport ve vize gibi izin belgeleri, yabancı dil bilgisi ve döviz gerektirmeyen iç turizm, ulusal gelirin bölgelerarası dağılımına önemli katkı sağlar.

Dış Turizm: Dış turizm ise yaşanılan ülke dışında bir ülkeye seyahati ifade eder. İç turizmle arasındaki en önemli fark; yabancı dil, döviz ve pasaport gibi bazı engeller doğurmasıdır. Dış turizm, ödemeler dengesi üzerindeki etkileri açısından kendi içinde “dış aktif turizm” (yabancıların bir ülkeye seyahati) ve “dış pasif turizm” (bir ülke vatandaşlarının dış ülkelere seyahati) olmak üzere ikiye ayrılabilir. Dış aktif turizm, bir ülkeye döviz girişi sağladığından ödemeler dengesi üzerinde olumlu, dış pasif turizm ise döviz çıkışına yol açtığından ödemeler dengesi üzerinde olumsuz etkiler doğurur (Barutçugil, 1989).

2.1.6.2.3 Kullanılan Ulaşım Aracının Türüne Göre

Kurvaziyer Turizm: Uluslar arası ya da yurtiçi yapılan gemi gezileridir.

Yat Turizmi: Ülkelerinden yatlarıyla gelen ve ziyaret ettikleri ülkelere servis sağlayan yatçıları ya da başka vasıtalarla gelip, gezdikleri ülkede kaldıkları süre içinde yat kiralayanların gerçekleştirdikleri turizm şeklidir.

Karavan Turizmi: İnsanların ulaşım, konaklama, bir dereceye kadar da yeme-içme gereksinimlerini kendileri çözerek değişik ülkeleri görüp tanımak amacıyla karavanlarıyla yaptıkları ziyaretleri kapsayan turizm şeklidir (Aktaş, 2002).

2.1.6.2.4 Seyahat İçin Seçilen Zamana Göre

Bu açıdan turizm, seyahat ve konaklama için yılın hangi mevsiminin seçildiğine bakılarak “yaz turizmi” veya “kış turizmi” biçiminde sınıflandırılabilir gibi turizm hareketlerinin yoğunluğuna bağlı olarak “sezon içi turizm” ve “sezon dışı turizm” biçiminde de ikiye ayrılabilir (Barutçugil, 1989).

2.1.6.2.5 Konaklamanın Süresine Göre

Turizm olayı, kapsadığı süre açısından da “kısa süreli turizm” ve “uzun süreli turizm” olmak üzere ikiye ayrılır.

Kısa Süreli Turizm

Transit Turizm: Turistin belli bir mekandan seçtiği seyahat hedefine varmak için geçmesi sebebiyle doğan turizmdir.

Yakın Dinlenme Turizmi: Yakın yerlere yapılan ve kısa süreli konaklamalardan oluşan turizm çeşididir.

Uzun Süreli Turizm

Tatil Turizmi: Devamlı yerleşme yerinin dışında en az 4 geceleme ile gerçekleşen turizmdir.

Kür Turizmi: Sağlık nedenleri ile belli özellikleri olan (iklim, kaplıca, tesis) yerlerdeki konaklamalarla oluşan turizm çeşididir (Toskay, 1983).

2.1.6.2.6 Konaklama Tesisinin Şekline Göre

Bu turizm şekli; otel turizmi, otel benzeri tesisler turizmi (motel), yazlıkta ikinci ev turizmi, kamping ve karavan turizmi gibi çeşitli türlere ayrılabilir (Toskay, 1983).

2.1.6.2.7 Turizmin Sosyolojik Niteliğine Göre

Lüks Turizm: Çoğunlukla gelir düzeyi yüksek kişilerin bireysel olarak veya küçük gruplar halinde gerçekleştirdikleri ve lüks turizm ürünlerine yönelik bir talep doğuran turizm biçimidir.

Geleneksel Turizm: Tüketim olanakları normalin üzerinde bulunan ve geleneksel seyahat ve konaklama işletmelerinin hizmetlerinden yararlanarak seyahat eden kişilerin ve ailelerin oluşturduğu turizm olayıdır.

Sosyal Turizm: Satın alma gücü zayıf ve turizme katılma olanakları sınırlı kitlelerin, alınan bazı önlemlerle turizme katılmalarının sağlanması veya kolaylaştırılması ile ortaya çıkan turizm biçimidir (Barutçugil, 1989).

2.1.6.2.8 Turizme Katılanların Yaşına Göre

Gençlik Turizmi: Yaşı 15-24 arasında olup anne-baba veya kendi kurdukları aile fertleri olmaksızın yapılan turizmdir.

Yaşlılar Turizmi: 60 yaşın üstünde olup aktif olarak iktisadi hayatta faaliyette bulunmayanların turizmidir (Toskay, 1983).

2.2 Turist

2.2.1 Turistin Tanımı

Tarihsel açıdan ele alındığında, turist tanımlarının birbiriyle bağımsız olarak açıklandığı ortaya çıkmaktadır. Turist kelimesinin kökeni 17. yüzyıla kadar gider. Ogilvy turist tanımı; “sürekli oturduğu yerden en çok bir yıl süre ile ayrılan geçici olarak gittiği yerlerde buralarda kazanmadığı parayı harcayan kimse” olarak yapmıştır.

Norval 1936’da turisti şu şekilde tanımlamıştır: “Turist, sürekli ikamet etmek ve gelir elde etmekten farklı bir amaç ile yabancı bir ülkeye giden ve geçici süre kalacağı bu ülkede başka yerde kazandığı parayı harcayan kimsedir.

İlk turist tanımı 1937 yılında “Milletler Cemiyeti İstatistik Uzmanları Komitesi” tarafından yapılmıştır. Yer değiştirmeye katılanlardan turist olanların ayrımı için yapılan tanım şöyledir; “Bir ülkeye en az 24 saatlik bir süre kalmak için gelenler, zevk, ailevi nedenler, sağlık amacıyla vb. yolculuk edenler, bilimsel, idari, dini, sportif nedenlerle veya bu çeşit toplantılara katılmak amacı ile yolculuk edenler, ticari nedenlerle yolculuk edenler, gezi süresi 24 saatten az olsa bile deniz gezileri ile gelenler turist olarak kabul edilirler.”

1963 yılına kadar OECD Turizm Komitesi, üye ülkelere “yabancı turist” kavramı ile ilgili olarak bu tanımın benimsenmesini tavsiye etmişler, tanıma göre: “devamlı oturduğu ülkenin dışında herhangi bir ülkeyi 24 saatten az olmayan bir süre içinde ziyaret eden kişi”, yabancı turistir.

Yerli turist, ikamet ettiği ülke sınırları içinde seyahat eden kişidir. Bu genel özelliğe uygun bir yerli turist tanımlaması WTO’nun yaptığı uluslararası turist tanımlaması ile karşılaştırıldığında, kişiden kişiye ve kurumdan kuruma çok daha değişken bir yapı göstermektedir. Bazı ülkeler yerli turist tanımlamasında mesafe ölçütünü kullanmaktadır.

Sözgeleş Kanada hükümeti, “içinde yaşadığı toplumdan 20 km öteye seyahat eden kişi”yi yerli turist olarak tanımlamaktadır (Kozak, vd., 2001).

1963 yılında Roma’da Birleşmiş Milletler Seyahat ve Turizm Konferansı toplanmış “ziyaretçi” ve “turist” kavramını tekrar tanımlamıştır. “İstatistiki amaçlarla ziyaretçi, devamlı ikamet ettiği ülke dışında herhangi bir ülkeyi, o ülkede çalışma amacı dışında ziyaret eden kişidir”. Turistler, ziyaret ettiği ülkede asgari 24 saat kalan ve ziyaret amacı; boş zamanları değerlendirme (eğlence, tatil, sağlık, din, spor ve kültür, eğitim) ayrıca iş, ailevi sebepler, diplomatik sebepler, toplantı gibi amaçları olan ziyaretçilerdir. 1968 yılında Komisyon “Roma Tanımını” tasdik etmiştir. Aynı yıl IVOTO (Uluslar arası Resmi Seyahat Acenteleri Birliği) Roma tanımını tasvip ederek ziyaretçi kavramını iki alt kategoriye ayırmıştır.

1. Turistler; en az bir geceleme yapan ziyaretçilerdir.

2. Günöbirlikçiler; ziyaret edilen ülkede geceleme yapmayanlardır (Toskay, 1983).

Bukart ve Medik, turistin ana karakteristik özelliklerini dört tanım ile özetlemektedir:

1. bir müddet konaklamak için yolculuk yapan,

2. yaşadığı veya çalıştığı yerden farklı yere gittiği için, gerçekleştirdiği aktiviteler rutin yaptığı aktivitelerinden farklı olan,

3. gittiği yerde geçici olarak konaklayacak olan,

4. iş veya yeni yerleşim ortamı aramaksızın seyahat eden kişiler (Egel, 2006).

Türkiye’de, 1996 tarihinde “22747 sayılı Seyahat Acenteleri Yönetmeliği”nde turistin tanımı şu şekilde yapılmıştır; “para kazanma amacı olmaksızın, dinlenmek ve eğlenmek için ya da kültürel, bilimsel, sportif, idari, diplomatik, dinsel, sıhhi ve benzeri nedenlerle, oturduğu yer dışına geçici olarak çıkan ve tüketici olarak belirli bir süre seyahat edip kalan ve yeniden ikametgahına dönen kimsedir” (Kozak, vd., 2001).

2.2.2 Turistin Özellikleri

Turistlerin özelliklerini genel olarak şöyle sıralayabiliriz.

1. Turist, turizm tanımındaki şartlara uygun olarak seyahat eden kişidir.
2. Turist, merak, din, eğitim, öğretim, dinlenme, eğlence, spor ve sağlık gibi sebeplerle seyahat eden ve bu isteklerine tatmin aracı arayan kişidir.
3. Turist, macera yerine zevk ve kültürel bir sebeple hareket eden insandır. Bu sebeple artık, turist yüzlerce uşak ve rehberle seyahat eden bir dük veya sayısız avcı ve zencinin önderlik ettiği bir Afrika seyyahı gibi maceraperest değildir.
4. Modern turist, zamanı çok az ve değerli olan kişidir. Onun aylarca sürececek bir seyahate ayıracak zamanı yoktur. Çok kısa bir süre içinde mümkün olduğu kadar çok yer görmek ister ve en yüksek tatmin imkanını arar.
5. Modern turistin mali gücü de sınırlıdır. Çünkü; turizm halen belirli sosyal gruplara has bir üstünlük hakkı olmaktan çıkarak, geniş halk kitlelerine yayılmış ve demokratize olmuştur. Ulaştırma araçlarının hızı ve ucuzluğu az gelirliler için de planlı bir tasarrufla seyahat etme imkanı vermiştir. Bu sebeple turisti, bir mirasyedi tipi gibi görmemek gerekir. Ülkemizde turistin bu yönü yanlış anlaşılabilir ve turist, aşırı lüksün ve pahalılığın sembolü kabul edilmiştir.
6. Günümüz turisti, vücut bakımından vasat derecede sağlam ve güçlü bir insandır. Çünkü, ulaşım imkanlarının gelişmiş olması, yaşlıların, çocukların ve çoğunlukla kadınların seyahat etmesini sağlamıştır.
7. Turist; temizlik, konfor ve yenilik arar. Fakat geleneklerini de korumak ister. Bu sebeple, mal ve hizmetleri turistin geleneklerine zıt olmayacak biçimde ilginç bir dekor içerisinde sunmak gerekir (Olalı, 1990).

2.3 Bölüm Sonucu

Bu bölümde; turizm sektöründeki zincir otel odaları incelenmeden önce turizm ve turist kavramları hakkında bilgiler verilerek, turizmin tarihsel süreç içerisindeki gelişimine, özelliklerine ve çeşitliliğine, turistin tanımına ve özelliklerine değinilmiştir.

3. TURİZM AMAÇLI KONAKLAMA TESİSLERİ

3.1 Turizm Tesisleri

Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe (2005) göre turizm tesisleri dokuz ana gruba ayrılmıştır.¹

Asli Konaklama Tesisleri: Bu tesisler kendi içerisinde; oteller, moteller, tatil köyleri, pansiyonlar, kampingler, apart oteller ve hosteller olmak üzere yedi alt grupta nitelendirilmiştir.

Yeme-İçme ve Eğlence Tesisleri: Bu tesisler kendi içerisinde; lokantalar, kafeteryalar ve eğlence yerleri olmak üzere üç alt grupta nitelendirilmiştir.

Sağlık ve Spor Tesisleri: Bu tesisler kendi içerisinde; termal tesisler, sağlıklı yaşam tesisleri, yüzme havuzları, spor tesisleri ve golf tesisleri olmak üzere beş alt grupta nitelendirilmiştir.

Kongre ve Sergi Merkezleri: Bu tesisler kongre ve sergi merkezleri adı altında nitelendirilmiştir.

Rekreasyon Tesisleri: Bu tesisler kendi içerisinde; eğlence merkezleri, temalı parklar, günübirlik tesisleri, kış sporları ve kayak merkezleri mekanik tesisleri adı altında dört alt grupta nitelendirilmiştir.

Kırsal Turizm Tesisleri: Bu tesisler kendi içerisinde; çiftlik evi-köy evi, yayla evi ve dağ evi olmak üzere üç alt grupta nitelendirilmiştir.

Özel Tesisler: Bu tesisler butik oteller adı altında nitelendirilmiştir.

Bileşik Tesisler: Bu tesisler kendi içerisinde; turizm kentleri, turizm kompleksleri, tatil merkezleri, zincir tesisler ve personel eğitimi tesisleri olmak üzere beş alt grupta nitelendirilmiştir.

Diğer Tesisler: Bu tesisler kendi içerisinde; mola noktaları, yüzer tesisler, tatil siteleri ve villaları olmak üzere üç alt grupta nitelendirilmiştir.

---

¹ <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr> adlı internet sitesinden alınmıştır.

3.1.1 Asli Konaklama Tesisleri

Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe (2005) göre Asli konaklama tesislerinin genel nitelikleri aşağıdaki şekildedir:¹

a) Konaklama tesislerinde yatak odaları: Yatak odaları; tefriş ve dekorasyonu sağlandıktan sonra, rahat kullanım imkanı verebilecek şekilde ve banyolu olarak düzenlenir. Tek veya iki kişilik olarak düzenlenebilen odalara sadece müşterilerin talebi halinde ilave yatak konulabilir. Odalar teknik normlara uygun olarak; yatak, genel aydınlatma ve gece lambası, tuvalet masası ve aynası, bagaj yeri ve elbise dolabı, oturma yeri veya grubu, perde ve halı gibi tesisin tür ve sınıfına uygun malzemelerle tefriş ve dekore edilir. Güvenlik için müşteri yatak odası kapı arkalarında ayrıca sürgü gibi ilave kilit sistemi düzenlenir. Banyolarda duş teknesi, küvet gibi suyun yayılımını engelleyici önlemler alınır. Oteller, butik oteller ve tatil köyleri odalarının tümü suit şeklinde düzenlenebilir. Diğer asli konaklama tesislerinde ise; apart üniteler dışındaki oda sayısının yüzde yirmi beşinden fazla sayıda suit oda yapılamaz. Dört ve beş yıldızlı oteller, butik oteller ile tatil köylerindeki suit odaların tümünde, bir, iki ve üç yıldızlı otellerde ise apart üniteler dışındaki toplam oda sayısının en fazla yüzde yirmi beşi kadar sayıdaki suit odada içecek ve basit yeme ihtiyacını karşılayabilecek kapsamlı olmayan mutfak nişi düzenlenebilir. Suit odalar, bir adedi oturma bölümü olmak üzere doğal aydınlatmaları bulunan en az iki bölümden oluşur. Büyüklüğü banyo dahil kırk metrekareye kadar olan suitler üç yataklı, kırk metrekareden büyük suitler dört yataklı olarak kabul edilir. Oturma bölümlerinin yatak odası şeklinde düzenlenmesi halinde; suit odalar, aile odası olarak adlandırılır ve belge kapasitesinde belirtilir, bu durumda mutfak nişi düzenlemesi yapılamaz. Aile odalarında banyo hariç; on metrekareye kadar olan odalar tek, daha büyük olanlar ise iki yataklı olarak düzenlenir. Bodrum katlarda yatak odası yapılamaz. Ancak, eğim dolayısıyla taban döşemesi mevcut arazi seviyesinden aşağı olmayan ve yeterli doğal ışık alan katlar bu hükmün dışındadır. Yatak odalarının pencereleri, mutfak, tuvalet gibi müşteriyi rahatsız edebilecek mahallerin bulunduğu aydınlığa açılmaz. Aydınlığın dar kenarı iki metreden, alanı ise altı metrekareden az olmamak kaydı ile toplam oda kapasitesinin yüzde yirmisini aşmayacak sayıda aydınlığa bakan oda yapılabilir.

b) Personel ve mahalleri: Turizm tesislerinde eğitimli personel ile hizmet verilmesine özen gösterilir. Yetkili kurum ve kuruluşlardan alınmış sertifikaları haiz personel de eğitimli personel kapsamında değerlendirilir. Tesislerde sağlık, güzellik ve bakım, masaj, su sporları,

¹ <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr> adlı internet sitesinden alınmıştır.

okçuluk, atıcılık, binicilik gibi üniteler bulunması durumunda bu birimlerde sertifikalı personel çalıştırılır. Asli konaklama tesislerinde kadın ve erkek personel için ayrı soyunma yerleri, dolapları, duş, tuvalet ve ortak oturma, dinlenme ve yemek ihtiyaçlarını karşılayan bir mahal bulunur. Tesis bünyesinde yatakhane bulunması halinde yeterli doğal havalandırma ve aydınlatma imkanı, doğal havalandırmanın yeterli olmaması durumunda ise mekanik havalandırma desteği bulunur. Yatakhanelerin düzenlenmesinde kişi başına dört metrekare alan esas alınır. Pansiyon ve müstakil apart otellerde personel ünitesi yapılması zorunlu değildir.

c) Bedensel özürllüer için düzenlemeler: Toplam kapasitesi seksen oda ve üzerinde olan oteller ile tatil köylerinde en az bir oda olmak üzere toplam oda kapasitesinin yüzde biri oranında odada, ayrıca tesis girişı, genel tuvaletler ile en az bir adet yeme- içme ünitesinde, mola noktaları, temalı parklar ile eğlence merkezlerinde ise kendi türlerinin asgari niteliklerinde belirtilen şekilde bedensel özürllüerinin kullanımına uygun düzenlemeler yapılır. Bu düzenlemeler, özel işaretlerle belirtilir.

d) Asansör düzenlemesi: Asansör kullanımı zorunlu olan tesislerde, asansörün ulaştığı kattan aşağı veya yukarı doğru müşterinin ineceği veya çıkacağı kat sayısı; bir, iki ve üç yıldızlı oteller için en fazla üç, dört yıldızlı oteller için en fazla iki, beş yıldızlı oteller için ise en fazla bir olması durumunda bu katlar için asansör aranmaksızın müşteri merdiveni kullanımı işlev ve yöre özellikleri göz önünde bulundurularak kabul edilebilir. Asansörlerde alarm tertibatı ile havalandırma düzeneği bulunur.

e) Kış sporları yapılan tesislerde gerekli düzenlemeler: Kış sporları yapılan tesislerde kayak pisti kayak sporuna hizmet verecek şekilde hazırlanır ve pistin güvenliği için gerekli önlemler alınır. Tesislerde acil durumlarda hizmet vermek üzere gerekli yardım ekibi ve donanımı bulundurulur.

3.2 Oteller

Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmeliğe (2005) göre oteller, asli fonksiyonları müşterilerin konaklama ihtiyaçlarını sağlamak olan, bu hizmetin yanında, yeme-içme, spor ve eğlence ihtiyaçları için yardımcı ve tamamlayıcı birimleri de bünyelerinde bulundurabilen tesislerdir. Oteller; bir, iki, üç, dört, beş yıldızlı oteller olarak sınıflandırılırlar.

Kozak vd. (2001) ise oteli “yapısı, donanımı, konforu, müşteriye sunduğu hizmetin kalitesi gibi elemanlarıyla uygar bir insanın arzu ettiği nitelikte geçici konaklama, yeme-içme ve eğlence gereksinimlerini bir ücret karşılığında karşılayan konaklama tesisleridir” şeklinde yorumlamıştır.

Uluslar arası Turizm Akademisi tarafından yapılan tanıma göre, “Otel, yolcuların seyahatleri boyunca ücret karşılığında konaklayabildikleri ve beslenme ihtiyaçlarını devamlı olarak karşılayabildikleri işletmelerdir” (Aktaş, 2002).

Prof. Dr. Walter Hunziker’e göre, “Otel yer yabancısı olan misafirlerin ilk planda geçici konaklama, ikinci planda yeme-içmelerine hizmet edecek biçimde faaliyette bulunan ve belirli standartlara sahip olan ticari bir işletmedir” .

Amerikan literatüründe “otel, uygun bir yer bulunduğu takdirde, kabul edilmiş olan müşterilerin hiç bir özel angajman yapılmaksızın, konakladıkları sürece bir ücret karşılığında yatmak, yemek, bagaj ve bunun gibi hizmetlerin görüldüğü ve binaya, kendi geçici evleri gibi ihtimam gösterdikleri yerdir”.

Alman otel işletmeleri uzmanı T. Münch, “Otelcilik teşebbüsü; yapısı, donatımı ve hizmetleri ile müşterilerini belirli bir süre içerisinde tatmin edecek biçimde misafir edebilen ve az çok beslenme fonksiyonunu başarabilen teşekküldür”; der.

Fransız yazarı Gautier’e göre, “otel, geçici olarak konaklamak niyetiyle gelen yolcuları kabul eden ve onlara yer tahsis eden, genel olarak az çok gelişmiş bir restorani ihtiva eden konaklama ve beslenme işletmesidir” (Olalı, vd., 1989).

Olalı vd.’ne (1989) göre ise “Otel yapısı, teknik donatımı, konforu ve bakım koşulları gibi maddi; sosyal değeri, personelin hizmet kalitesi gibi moral elemanlarıyla uygar bir insanın arzu ettiği nitelikte geçici konaklama ve kısmen beslenme ihtiyaçlarını bir ücret karşılığında karşılamayı meslek olarak kabul eden ekonomik, sosyal ve disiplin altına alınmış bir işletmedir”.

Prof. Dr. Ömer Akat (2000) günümüz otellerinin yalnızca geceleme amacına yönelik olmayıp; ses, düzen, mobilya ve dekorasyon, dokuma, estetik, güven, ışık gibi özellikleri kapsayacak şekilde, içinde oturulacak ve yaşanılacak yerler olduğunu ve otellerde, genelde tüm konfor ve

hizmetin yanında otopark, kafeterya, restoran, bar, amaşırhane ve kuaför gibi hizmetlerin bulunması gerektiğini söylemiştir.

3.2.1 Otelciliğin Tarihsel Gelişimi

Han, taverna ve daha sonraki dönemlerde otel olarak isimlenen konaklama işletmeleri ticaret, seyahat ve endüstrinin gelişmesine paralel olarak gelişme göstermiştir.

İlk çağlarda (yaklaşık M.Ö. 500-M.S. 500) han ve tavernalar insanların seyahat etme gereksiniminden doğmuştur. Eski Yunan ve eski Roma yazılı belgeleri ile İncil’de rastlanan bilgilere göre bu hanlar yolcuların ve hayvanlarının yeme-içme ve barınma gereksinimlerini karşıladığı belirtilmektedir. Bu konuda Hazreti İsa’nın annesi Meryem’in Bethlehem’e yaptığı seyahat sırasında bir handa konaklamak istediğinde boş yerin olmaması yüzünden ahırda yatmak zorunda kaldığı İncil’de belirtilmektedir.

Günümüz otellerinin öncüsü olan bu han, o dönemin bütün hanları gibi sahibinin ailesiyle birlikte oturduğu kendi evi durumundaydı. Misafirler, dinlenmek ve temel yiyecek gereksinimlerini karşılamak için buralarda konaklıyor ve hiç tanımadıkları diğer yolcularla (seyyah) aynı odayı paylaşıyorlardı.

6. yüzyıla gelinceye kadar çok az sayıda insanın seyahat etmesi ve genellikle geceyi dışarıda geçirmeleri hanlara duyulan gereksinimi geliştirmemiştir. Ancak, paranın değişim aracı kabul edilmesi, ticaret ve seyahatin artışına neden olurken hanlara duyulan gereksinimi de arttırmıştır.

Ortaçağ döneminde İngiltere’de seyahatlerin artmasıyla İngiliz hancılığı gelişme gösterdi ve Avrupa hanlarının aksine aristokratlar yerine sıradan seyyahlara hizmet verebilecek hale geldiler.

1750 ve 1790 yılları arasında İngiltere’de ticaretin ve seyahatin itici gücü olan Sanayi Devrimi’nin başlamasıyla ev ekonomisi devrinden çıkılarak büyük ölçekli imalat ekonomisine geçilmiştir. Böylece ticaretle birlikte hancılık ve özellikle de Avrupa’da ilk otel terimi kullanılmış ve otelciliğin öncüsü durumuna geçilmiştir.

16. ve 18. yüzyıllar arasında Amerika’da ilk hanlar İngiltere’dekilere benzer şekilde inşa edildi. Amerika’da ilk han 1607 yılında Virginia’da inşa edildi ve daha sonra diğer şehirlerde ve özellikle liman şehirlerinde kurulmaya başlandı.

Amerika’da konaklama endüstrisinin hızla gelişmesinin nedenleri arasında: hanların sadece zenginlere değil herkese açık olması, ilk Amerikalı otelcilerin yenilikçi ve daha iyi hizmetin sürekli yollarını araştıran insanlar olmaları ve Sanayi Devrimi’nden sonra trenin, buharlı geminin, otomobilin ve jet uçaklarının ulaşımaya büyük kolaylıklar getirmesi gibi faktörler sayılabilir.

Resim 3.1 “Tremont House” oteli, Boston.¹

Amerika’da ilk otel 1794 yılında Newyork’ta “City Hotel” olarak inşa edildi. Bu otel aslında 73 odası ile hanların kapasite olarak büyütülmesinden ibaretti. Gerçek anlamda günümüz otelciğinin başlangıcını temsil eden ve 1829 yılında Boston’da inşa edilen “Tremont House” oteli olmuştur.

Mimar İsalah Rogers tarafından tasarlanan bu otelde: tek ve iki kişilik oda, odaların kilitlenen kapıları, odalarda su tasları ve sürahileri, sabun, yolcuların eşyalarını taşıyan personel hizmeti ve odalarla resepsiyon arasında haberleşme gibi özellikler bulunuyordu. Her şeye rağmen bu

¹ www.bc.edu adlı internet sitesinden alınmıştır.

otelde devamlı akan su, ısıtma ve özel banyo gibi olanaklar yoktu ve yirminci yılında demode olarak modernleştirme amacıyla kapatıldı.

Resim 3.2 “Buffalo Statler” oteli, Buffalo.¹

Amerika'nın ekonomik yapısındaki süratli değişiklik karşısında Elworth M. Statler otel endüstrisini dikkatli biçimde inceleyerek o zamana kadar işitilmemiş yenilikleri bulunduran oteli 1908 yılında Buffalo şehrinde “Buffalo Statler” otelini hizmete soktu. Statler otelcilik sektörüne otel zinciri kavramını sokan kişi olma özelliğini de taşımaktadır.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında otelcilik sektörü en verimli yıllarını yaşadı ve özellikle 1900 ve 1960 yılları arasında çeşitli gereksinimlere cevap veren ticari otel, ikametgah otel, lüks otel ve tatil otel gibi türleri ortaya çıktı.

Günümüzde uluslar arası otel zincirleri dünyanın çeşitli yerlerinde faaliyet göstermekte ve özellikle de otelcilik sektörü dışındaki sektörler tarafından kurulmakta veya satın alınmaktadır (Aktaş, 2002).

¹ <http://lucky.phpwebhosting.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

3.2.2 Otelciliğin Türkiye'deki Gelişimi

Otellerin Türklerde ilk örnekleri “Kervansaray”lardır. Kervansaraylar seyahat esnasında yolcunun konaklamasına elverişli yolların uğrak ve kavşak noktalarında geniş bir saha içerisinde inşa edilmişlerdir. Büyük bir giriş kapısı iç avlu denilen mekana açılır. Genellikle iki katlı olarak inşa edilmiş olan kervansarayların zemin katı giriş, yemek mekanı, ambar, ahırlar ve zamanın anlayışına göre servis kısımlarından ibarettir. Üst kat yatak odaları kısmı olup odalar avluyu çerçeveleyen bir revaklı kısma açılır. Tuvalet ve servisler ortaktır.

Kervansaraylar ihtiyaçlara göre zamanla gelişerek bugünkü anlamda otellerin başlangıcını teşkil eden binalar halini almışlardır (İnci, Tarihi Belli Değil).

Günümüz anlamıyla ilk otellerle, İstanbullular 19.yüzyılın yarısına doğru tanışmışlardır. Daha önce, Bizans ve Osmanlı dönemlerinde, kente gelip bir süre kalacak olan yabancılar ya özel evlerde, elçiliklerin, kilise ve manastırların misafirhanelerinde, kervansaraylarda, külliyeler çevresindeki misafirhanelerde, imarethanelerde, ya da ücret ödeyerek hanlarda, bekar odalarında kalırlardı. “Hotel Garnis” denen mobilyalı, pansiyon türünden odalar ise, daha çok yabancılar için olup 19. yüzyılda yaygınlaşmıştır.

İstanbul’da, geleneksel konaklama tesislerinden ve alışkanlıklarından farklı, bugünün otellerinin başlangıcı sayılabilecek ilk otel, Beyoğlu’nda, o zaman “Grand Rue de Pera” denen İstiklal Caddesi’nde, 463 no’da şimdiki Kumbaracı Yokuşu başında 1841’de açılmış olan “Hotel d’Angleterre”dir.

Yine Beyoğlu’nda, belki Hotel d’Angleterre ile eş zamanlı, belki de ondan kısa bir süre önce (1840) Galata Kulesi civarında Hotel des Quatre Nations bulunmaktaydı. Hakkında fazla bilgi bulunmayan bu konaklama tesisinin büyük bir pansiyon olduğu da düşünülebilir.

1849 yılında, yine Grand Rue de Pera üzerinde Grand Hotel d’Orient açılmış, aynı yıl Tepebaşı tarafına doğru Hotel de Bysance, Rus Sefareti’nin karşısında ise, Hotel de Pera kurulmuştur. 1850’lerden sonra Beyoğlu’nda Grand Rue de Pera üzerinde ve Tepebaşı’nda, “Petits Champs des Morts” adı verilen mezarlık tarafında yeni otellerin açılışı birbirini izlemiştir. 1851’de Hotel de France, 1860’ta Asmalımescit civarında köşede Hotel Restaurant des Colonies, bugünkü Avrupa Pasajı’nın bulunduğu yerde Hotel Restaurant du Palais des Fleurs, şimdiki Kallavi Sokağı’nda Hotel de Grece, Tepebaşı’nda Hotel d’Europe, 1862’de Hotel de Paris ve 1864 yılında Piremeci Sokağı’nda Hotel de Vienne, kapılarını İstanbulluların ve kente gelen yabancı konukların hizmetine açmıştır (Zat, 2005).

1855 yılında hizmete açılan “Ambassadeurs Oteli” ile “Hotel de Londres” de dönemin Avrupa seviye ve standartlarında hizmet veren İstanbul’un ilk otellerindendir. Prof. Dr. Nur Akın Hanım söz konusu oteller hakkında şöyle diyor:

“...25 Ocak 1855 tarihli Journal de Constantinople gazetesinde ise, Ambassadeurs Oteli’nin görkemli bir akşam yemeği ile açıldığını bildirmekte, yine Peralı bir Levanten ailesinden olan Vouroucha Kardeşler’in bu geniş yapıya her türlü konforu sağladıklarından söz edilmektedir. Birinci kattaki yemek salonunun lüksü ve en üst kattaki terastan seyredilebilen İstanbul manzarası, ayrıca 19 Ocak 1857’de bu otelde verilen bir tablo görkemli bir biçimde betimlenmekte, yapının merdivenlerinin, girişten başlayarak çiçeklere benzediği ve göz kamaştırıcı bir aydınlatmanın salonun tümüne etkileyici bir görünüm kattığı belirtilmektedir.

İngiliz Elçiliği’ne yakın bir konumda, Hamalbaşı Caddesi’nde Yani Kardeşlerin Hotel de Londres’unun açılışı, 5 Temmuz 1855 tarihli Journal de Constantinople gazetesinde duyurulmaktadır.”¹ (Zat, 2005).

Resim 3.3 “Büyük Londra Oteli”, İstanbul.²

¹ Prof. Dr. Nur Akın, “19. Yüzyılın İkinci Yarısında Galata ve Pera”, Literatür Yayıncılık, 1998, İstanbul, Sayfa 248.

² www.istanbullife.org adlı internet sitesinden alınmıştır.

1891 yılında Beyoğlu'nda devrine göre oldukça konforlu ve lüks olan “Grand Hotel de Londres (Büyük Londra Oteli) açılmıştır. Bütün odalarında sıcak su, elektrik ve iç hat telefon imkanları vardır. Büyük Londra Oteli; Beyoğlu semtinde, Kallavi Sokağı'ndadır. 1891 yılında, Glavany'lerin ahşap konağının yerinde, L. Adamopoulos ve N. Aperghis adlı iki ortak tarafından yaptırılmıştır.

Resim 3.4 “Pera Palas Oteli”, İstanbul.¹

1892 yılında Şark Ekspresi (Orient Express) yolcuları için “Pera Palas Oteli” açılmıştır. Paris'ten İstanbul Orient Express treniyle gelen yolcular için inşa edilmiştir. Yapımına 1881'de başlanmış, 1891'de tamamlanmıştır. Fransız mimar Valury tasarlamıştır. Otel, Orient Express ile aynı ambleme sahiptir.

Bristol Oteli, Tepebaşı'nda 1893 yılında Ermeni-Katolik Patriği tarafından mimar Achille Manouso'ya yaptırılmıştır. Geniş giriş holü, mermer merdivenleri, sütleri, odaları, salonları, Paris ve Viyana Otellerinde olduğu gibi ayrı masalara sahip 100 kişi kapasiteli yemek salonu vardır (Çelebi, 2006).

1954 yılında İstanbul Hilton Oteli'nin inşası, Türkiye'de modern turizm olgusunun doğuşu olarak kabul edilmiştir. İstanbul Hilton Oteli'nin inşa edileceği; Arkitekt dergisinin sayfalarına: “ İstanbul'un Boğaziçi'ne nazır mutena bir semtinde geniş bir park içinde her türlü konforu, ısıtma, havalandırma ve aydınlatma bakımından en mükemmel tesisatı havi olacak” şeklinde yansımıştır (Tozoğlu, 2006).

¹ www.perapalass.com.tr adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 3.5 “İstanbul Hilton Oteli”, İstanbul.¹

“Otel, tanınmış Amerikalı mimarlar Skidmore, Owings ve Merrill tarafından tasarlandı. SOM Grubu olarak bilinen bu mimarların yerel danışmanı mimar Sedat Hakkı Eldem’ di. Otel bir dikdörtgen prizma biçiminde, toplam 273 odalı sekiz yatak katı, resepsiyon, lobi, oturma salonları ve restoranları ile yönetim ve servis hacimlerini barındıran üç kattan oluşmaktaydı. Yalın geometrisi, yüzeylerinin sadeliği, iç mekanlarının abartısız dekorasyonu, mekanlar arası bağlantıların açık ve net oluşu, İstanbul’un o yıllardaki silüetine pek de uyumlu olmamasına rağmen, benimsendi. Otelin iç dekorasyonu ise bütün dünyadaki Hilton otellerinin stilistik özelliği olarak kabul edildi.

Mobilyaların büyük çoğunluğu Hilton dizayn ofisi tarafından yapılırken, Türkiye’de de Hilton için Kütahya Çini Fabrikası’nda özel parçalar imal ettirildi. Otelin bütün halıları el dokuması olarak Konya’da hazırlandı. Yetmedi, on dört ayrı ülkeden mobilyalar ithal edildi. 16. yüzyıl camilerinin iç dekorasyonundan etkilenerek fayans duvarlar oluşturuldu. İthal çiçekler getirilip bahçe düzenlemesi gerçekleştirildi. Yirmi genç yaklaşık bir yıl boyunca Amerika’da servis eğitimi aldı. Sonuçta 21 ay süren hummalı çalışmanın sonrasında otel hizmete hazır ve muhteşem bir açılış bekleniyordu.

Gerçekten de şimdiye kadar yapılan en görkemli açılış İstanbul Hilton için gerçekleştirildi. Bundan önce de sonra da, hatta başka ülkelerdeki Hiltonlar’ da da böyle bir açılış yapılmadı. Otel 20 Mayıs 1955’te açıldı, ama büyük şölen 10-14 Haziran tarihleri arasında oldu. Bu, Türkiye’nin modern anlamda turizme açılışıydı ve aynı zamanda da Hilton’un global gelişiminin başlangıcıydı. Özel uçaklar, dünya jet sosyetesinin renkli simalarını İstanbul’a

¹ <http://arkiv.arkitera.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

taşıdılar. Hollywood starları, diplomatlar, önemli iş adamları, tanınmış medya mensupları İstanbul Hilton'un konuklarıydı artık.”¹ (Zat, 2005).

3.2.3 Otellerin Özellikleri

3.2.3.1 Teknik Özellikler

Otel hizmet üreten fabrika olarak düşünülmalıdır. Bu fabrikanın imal ettiği hizmet zevklere ve moda tabi olmalıdır.

1. Otel 10 yıllık sürede modern görünmelidir.
2. Hizmeti en rasyonel ve personelden en çok tasarrufu sağlayacak biçimde teknik olanaklara sahip olmalıdır.
3. Otel, yer değiştiren insanlara yapısı ve teknik donatımı ile asgari bir konforu ve bakımı sağlayabilmelidir.
  - a) Görünüş: Otel, renk, dekorasyon ve eşyaların düzenlenmesi yönünden dış görünüşü ile olduğu kadar iç görünüşü ile de tatminkar olmalıdır.
  - b) Koku: Otelin yetersiz havalandırma sistemi ile veya mutfaktan salonlara, katlara ve odalara yayılmış yemek kokuları ile insan üzerinde rahatsız edici etkileri olmamalıdır.
  - c) Estetik: Otelin restoranlarında insanı manen tatmin eden görünüş olmalıdır.
  - d) Ses: Otel, modern hayatın durmadan tahrik ettiği sınırlara sükunet verecek şekilde organize edilmiş olmalıdır.
  - e) Güven: Otel, müşterilerine değişik bakımlardan kendi konutlarındaki kadar güvenilecek bir teşekkül olduğunu göstermelidir (Olalı, vd., 1989).

3.2.3.2 Hizmet Kalitesi

Otel personeli; anlayışlı, nezaket, sevimlilik ve nitelikli emek gibi kaliteye ait özellikleri arz edebilmeli; kabul, tutum ve davranışları ile toplumun moral özelliklerini, misafirperverliğin

---

¹ Nur Özkan, “İstanbul Hilton-Yıllanmış Şarap Tadı”, Hotel News Dergisi, Sayı 1, 1995, İstanbul, Sayfa 16-23.

asil geleneklerini aksettirmeli ve her durumda bir aile reisinin zorunlu olduğu dostluğu gösterebilmelidir. Bu nedenle rasyonellik arz edecek biçimde yürütölen idare fonksiyonunun ve organizasyonunun temel prensiplerini otelcilik işletmelerinde dikkatle uygulamak gerekir. Bu amacı gerçekleştirmek üzere kültürlü, kaliteli ve formasyonu almış el emeğini otelcilik sektörüne doğru çekmek, otelciliği gerekli formasyonu almış kişilere kanuni bir hak olarak vermek zorunluluğu vardır (Olalı, vd., 1989).

3.2.3.3 Beslenme İhtiyacını Karşılatabilmesi

Otel geçici olarak konaklama ihtiyacını karşılayan işletmedir. Bununla beraber ikinci planda kalmak üzere az veya çok gelişmiş bir restorani da ihtiva etmeli ve müşterinin beslenme ihtiyacını karşılamalıdır (Olalı, vd., 1989).

3.2.3.4 Sosyal Koşullar

Otel ekonomik bir işletmedir. Hizmetler bir ücret karşılığında satılır. Bununla beraber otel toplantı, merasim, ziyafet salonları ile kültürel ve artistik merkez teşkil eder. Bu nedenle otel sadece ekonomik ünite değil, değişik sosyal faaliyetlerin tezahür ettiği, şehir hayatında önemli rolü olan sosyal ünedir. Otellere bu karakteri ortak kısımları verir. Ortak kısımları ile oteli, turistlerin gelip birkaç gece konakladığı yer olarak değil, toplum hayatının zorunlu bir elemanı ve sosyal bir faaliyet merkezi olarak kabul etmek gerekir. Bu suretle otelin yıllık yatırım ve bakım giderleri de geniş ölçüde karşılanmış olur (Olalı, vd., 1989).

3.2.3.5 Hukuki Koşullar

Otelcilik işletmeleri hukuki bakımdan da disiplin altına alınmış olan işletmelerdir. Birçok ülkede, bir konaklama teşekkülünün otel adını alabilmesi için asgari koşulların ne olduğu saptanmıştır. Devlet, otellerin fiyatlarını da saptamak ve ilan etmek zorunluluğu koymuştur. Bazı ülkelerde otel açmak için sadece kapital bulmak yeterli değildir. Aynı zamanda otelcinin yeteneği ve bilgisi olup olmadığı konusunda bir sınav geçmesi zorunlu tutulmuştur. Bu hem müşteri için bir garanti, hem de otelciliğin ülkedeki prestiji için önemli bir husus olarak kabul edilmiştir (Olalı, vd., 1989).

3.3 Otel İşletmelerinin Sınıflandırılması

3.3.1 Turizmin Tarihi Gelişimi Bakımından

Otel işletmeleri ve otelcilik endüstrisi turizmdeki gelişmeye, insanların zevk ve ihtiyaçlarındaki değişmeye paralel olarak tarih içinde birbirinden farklı şekiller almıştır.

Lüks Oteller: 19. yüzyılın ortalarından Birinci Dünya Savaşı'na kadar seyahatler azınlık bir kitle tarafından yapıldığından ve seyahat edenler genel olarak toplumun çok yüksek sınıfına mensup büyük gelirli kişiler olduğundan bu dönemde tesis edilen oteller çok lüks özellik taşımıştır.

Vasat Oteller: 20. yüzyılın birinci yarısında seyahatlerin yapısındaki ve seyahat eden insanların kalitesindeki büyük değişme vasat tipte otel işletmelerini ortaya çıkarmıştır.

Yan Konaklama Tesisleri: İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra seyahatlerin popüler ve kitlevi bir özellik kazanması, asıl konaklama tesisleri yanında diğerlerinden tamamen farklı bir konaklama türünü ortaya çıkarmıştır. Bu konaklama grubu içerisinde birbirinden çok değişik tesis türleri toplamıştır. Bu konaklama tesisleri modern turizmin yaratmış olduğu üç faktörden ortaya çıkmıştır.

1. Ulaştırma ve sosyal politika nedeniyle seyahat olanaklarındaki değişme konaklama konusunda da ona uyacak bir sosyal politikanın izlenmesini zorunlu kılmıştır.
2. Dolu mevsim süresince seyahat eden milyonlarca insanın konaklama ihtiyaçlarına klasik otelcilik tesisleri ile cevap vermek olanağı kalkmıştır.
3. Turistlerin konaklama zevklerinde büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Bu faktörler, her şeyden önce klasik otelcilğe oranla daha ucuz fiyatlı konaklama olanaklarının yaratılmasını zorunlu kılmıştır. Esas oteller yanında bir tür ek konaklama tesislerinin meydana getirdiği bu endüstride ferdi kampingler, sabit tesisli konsantre kampingler, tatil köyleri, tatil aile evleri, pansiyonlar, möbleli olarak kiralanan tatil yerleri, gençlik oherjleri, karavanlar, hosteller, kır kampingleri yer alır (Olalı, vd., 1989).

3.3.2 Konaklama Amacı Bakımından

Merkezi Oteller: Özellikle Avrupa ülkelerinde görülen bu tip konaklama işletmelerinde geceleme yanında kahvaltı servisi de sunulur. Bu tip işletmeler özel evlerin otel şekline

çevrilmesiyle ortaya çıkmakta ve nüfus yoğunluğu fazla olan ticaret merkezleri veya turistlerin yoğun olarak tercih ettikleri merkezlerde kurulmaktadır (Aktaş, 2002).

Kıyı Otelleri: Uzun süreli tatil geçirmek, dinlenmek, deniz, güneş ve kumdan yararlanmak isteyenlerin amaçlarına uygun bir şekilde inşa edilmiş otellerdir. Bu otellerde rekreasyon hizmetleri ve oyun tesisleri önem kazanmıştır (Aktaş, 2002).

Dağ ve Spor Otelleri: Dağ havası almak, dinlenmek ve özellikle kış sporları yapmak amacıyla seyahat eden kişilere hizmet veren otellerdir. Bu otellerin işlevlerine uygun mimari yapıda ve uygun malzeme ile donatılmış olmaları gerekmektedir (Kozak, vd., 2001).

Kaplıca - Kür Otelleri: Bu oteller, kaplıca ve değişik banyo kürü imkanları sağlayan konaklama tesisleridir. Şifalı suların bulunduğu yerlerde; kaplıca, ılıca, içme gibi sağlık turizmi için yapılmış, tedavi ve dinlenmenin bir arada yapıldığı tesislerdir. Bu tesislerde, kaplıca içme suyu, deniz suyu, çamur gibi maddelerle veya solunum yoluyla ya da mekanik ve elektrikli araçlarla masaj ve beden eğitimi gibi yöntemleri insan sağlığını koruma ve tedavi amacını taşıyan hizmetler de verilmektedir (Kozak, vd., 2001).

Kongre Otelleri: Kongre, seminer, kurs çalışma grupları, komisyon toplantıları, sempozyum ve konferans gibi toplantı hizmetlerini sunan otellerdir. Bu otellerde oda sayısının 250 ile 2000 arasında olması arzu edilirken, dans salonu, yüzme havuzu, bekleme salonları ve çeşitli oyun odaları gibi aktivite hizmetlerinin de olması gerekmektedir (Kozak, vd., 2001).

3.3.3 Ulaştırma Araçları ile Olan Bağlantıları Bakımından

Havaalanı Otelleri: Uluslar arası havaalanları yakınında kurulan büyük oteller ile havaalanı içinde tesis edilen ve genellikle uçak aktarması yapan yolcuların birkaç saatlik süre için yararlandıkları küçük otellerdir (Olalı, vd., 1989).

İstasyon Otelleri: Avrupa ülkelerinin klasik otobüs ve demiryolu istasyonlarında kurulan otellerdir (Kozak, vd., 2001).

Liman Otelleri: Büyük liman şehirlerinde kurulan otellerdir (Kozak, vd., 2001).

Karayolları Kavşak Otelleri: Karayollarının kesiştikleri noktalarda kurulan ve otomobilli yolcuların yeme-içme geceleme ve otomobil bakım, onarım hizmetlerini verebilen otellerdir.

Bu tip işletmeler ağırlama hizmet işletmeleri içinde motel diye tanımlanmaktadır (Aktaş, 2002).

3.3.4 Faaliyet Süresi Bakımından

Devamlı Oteller: Bu oteller bütün yıl boyunca hizmete açık olan işletmelerdir. Genellikle, büyükşehir, kültür merkezleri ve ulaştırma güzergahları yakınında kurulurlar. Devamlı otellerin, sezonluk otellerden, müşterilerine sundukları hizmet türleri ve yapısal özellikleri bakımından farklılıkları bulunmaktadır.

Mevsimlik Oteller: Kuruluş yeri şartlarının yalnız birkaç aylık bir iş dönemine olanak tanıdığı turizm bölgelerinde bulunur. Bu oteller, deniz kıyısı ve kış sporları yapılan yörelerde yoğunlaşma gösterir. Mevsimlik otellerde sezon dışı fiyat indirimlerinden yararlanılması söz konusu olduğu için ağırlıklı olarak, sosyal turizm ve iç turizm kapsamında seyahat eden kişilerin konakladıkları işletme türüdür. Uzun süreli konaklama ve tatil amacıyla seyahat etme söz konusu olduğu için müşteriye verilen hizmet türlerinin farklılaştırılması ve müşteri psikolojisi gibi konuların dikkate alınması gerekir (Kozak, vd., 2001).

3.3.5 Hukuki Özellikleri Bakımından

Otel işletmelerinin hukuki bakımdan sınıflandırılmaları genellikle ülkelerin yasalarına göre değişmektedir. Bunun yanında birçok ülke uluslar arası resmi seyahat teşkilat birliğinin belirlediği normlara göre otellerini sınıflandırmaktadır.

Hukuki bakımdan sınıflandırmada dünya ülkeleri arasında standart normların uygulanmasına büyük ölçüde geçilmiş olmaktadır. Bu sınıflandırmada genellikle otel binasının özelliği, dekoru, araç ve gereçleri, hizmet standardı, müşteriye sunduğu rahatlık, kolaylık ve işletmecilik anlayışı gibi önemli temel özellikler değerlendirilmektedir (Aktaş, 2002).

Türkiye’de hukuki statüleri bakımından otel işletmeleri iki şekilde ele alınmaktadır:

Belediye Belgeli Otel İşletmeleri: Bu türdeki otel işletmeleri Türkiye’de yerel yönetimler tarafından sınıflandırılmaktadır. Belediye belgeli otel işletmeleri Türkiye’de “nitelikli” ve “niteliksiz” olmak üzere iki grupta toplanmaktadır.

Turizm İşletme Belgeli Otel İşletmeleri: Türkiye’deki bir diğer belgelendirme şekli de “turizm işletme belgeli” otel işletmeleridir. Bu tür sınıflandırma, 1950’li yıllardan bu yana

devam etmektedir. 1983 yılında yürürlüğe giren ve sonraki yıllarda birtakım değişikliklerin yapıldığı “Turizm Yatırım ve İşletmeleri Nitelikleri Yönetmeliği”ne göre otel işletmeleri “bir yıldızlı oteller”, “iki yıldızlı oteller”, “üç yıldızlı oteller”, “dört yıldızlı oteller” ve “beş yıldızlı oteller” olmak üzere beş ayrı grupta incelenmiştir (Kozak, vd., 2001).

3.3.6 Mülkiyet Bakımından

Özel Otel İşletmeleri: Bütün varlıkları ile özel kişilere ait olan işletmelerdir.

Kamu Otel İşletmeleri: Tüm varlıklarıyla veya varlıklarının çoğunluğuyla kamu idarelerine ait olan işletmelerdir. Örneğin; Devlet, İl Özel İdaresi, Belediye, Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumuna ait otel işletmeleri gibi.

Karma Otel İşletmeleri: Kapitallerinin bir kısmı kamu idareleri, bir kısmı özel sektör tarafından karşılanan otellerdir (Olalı, vd., 1989).

3.3.7 Büyüklükleri Bakımından

Otel işletmelerinin büyüklüğünün belirlenmesinde çeşitli kriterler bulunmaktadır. Bunlar:

- Yatırılan sermayenin miktarı,
- İstihdam edilen işçi sayısı ve belirli bir dönemde personele ödenen ücret ve maaş toplamı,
- Yatak sayısı,
- Sosyal ve kültürel faaliyetlere ayrılan kısımlarla, konferans, ziyaret, balo ve toplantı gibi salonların kapladığı alan (metrekare olarak),
- İşletmenin eklentilerinden olup, seyahat acentelerine, kuaförlere ve satış mağazası olarak diğer teşebbüslere kiralanın yerlerin kapladığı alan (metrekare olarak).

Belirlenen bu kriterler göz önünde tutulup sınıflandırma yapılmak istendiğinde otel işletmeleri dört grupta toplanabilmektedir.

1. 25 veya daha az odaya sahip olan çok küçük oteller

2. 25 - 100 odaya sahip olan küçük oteller
3. 100 - 299 odaya sahip olan orta büyüklükte oteller
4. 300 ve daha fazla odaya sahip olan büyük oteller (Aktaş, 2002).

3.4 Bölüm Sonucu

Bu bölümde turizm tesisleri içerisinde asli konaklama tesislerine değinilmiş ve bir asli konaklama tesisi olan “otel” incelenmiştir. Otelciliğin tarihsel gelişimi ve otellerin özelliklerinden bahsedilerek otel işletmeleri sınıflandırılmış ve büyük otel işletmesi olan “otel zinciri”nin açıklandığı 4. bölüme geçmeden önce; işletmenin büyüklüğünün belirlenmesinde etkili olan çeşitli kriterlere yer verilmiştir. 4. bölümde zincir otellere örnekler verilmiş ve araştırmanın konusu olarak seçilen Hilton Otelleri daha detaylı olarak incelenmiştir.

4. ZİNCİR OTEL KAVRAMI VE ÖRNEKLERİ

4.1 Büyük Otel İşletmeleri “Otel Zinciri”

Turizmin henüz belirli zümrelere, batının zengin iş adamlarına, İngiliz Lordlarına, Rus asilzadelerine hizmet ettiği 19. yüzyılda bile büyük otelcilik işletmelerine rastlanmaktadır. Bununla beraber büyük işletme tipi konaklama, turizm endüstrisi içerisinde uzun süre azınlıkta kalmıştır. Ancak ulaştırma araçlarının, kişisel gelirlerin artışı, uluslar arası ekonomik ve politik ilişkilerin, tekniğin ilerlemesinden ve savaşların turizmin gelişmesinde etken olmasından sonra büyük otelcilik işletmelerinin çoğalmaya başladığı görülmüştür. Bu alandaki gelişme de değişik biçimlerde olmuştur: (Olalı, vd., 1989)

1. İlk büyük oteller, birkaç otelin tek kişinin sahipliği altında toplanmasıyla meydana gelmiştir. Burada müteşebbis güçlü ve yıkıcı bir rekabet politikası izleyerek diğer otel işletmelerini ele geçirmiş ve büyük bir otel zinciri sistemi yaratmıştır. Örnek olarak Stadler Otel zinciri gösterilebilir. Stadler; yapı, stil ve donatımı bakımından aynı özellikleri taşıyan, standart hizmet prensipleri ile çalışan, tek politika ile yönetilen oteller sistemini düşünmüş ve geliştirilmiş olan müteşebbistir.

2. Büyük oteller, gerek doğrudan doğruya yani büyük otellerin inşa edilmesi suretiyle, gerekse önceden inşa edilmiş bazı otellerin satın alınması veya kiralanması yoluyla da meydana getirilmişlerdir. Hilton Hotel International Otel Zinciri yeni oteller inşa etmek ve kiralamak suretiyle meydana gelmiş büyük otel işletmelerinin bir örneğini teşkil etmektedir. Ancak Hilton sisteminin diğer otel zincirlerinden ayrıldığı önemli bir husus, zinciri meydana getiren otellerin hizmet ve yönetim politikası standart olmakla beraber, yapı, stil ve donatım şekli bakımından birbirinden farklı otelleri kapsamış olmasıdır.

3. Büyük oteller bazen otel işletme birlikleri diğer bir deyişle otel kartelleri ve otel zincirleri şeklinde doğarlar. Otel kartelini meydana getiren işletmeler hukuki bakımdan iç yönetimde bağımsızlıklarına sahip olmakla beraber rasyonalizasyon yönünden işbirliği yapmak amacıyla ekonomik bağımsızlıklarını kaybederler. Bu tip büyük otellere örnek olarak İsviçre Oteller Birliği (Schweizer Hotelier-Verein) gösterilebilir. İsviçre Oteller Birliği bir fiyat ve şart karteli niteliğindedir. Burada karteli teşkil eden otel işletmeleri kartel sözleşmesinde kabul edilen koşullara uygun hareket etmek zorundadır.

4.2 Zincir Otel Örnekleri

4.2.1 Inter Continental Hotels Group

Dünyanın en tanınmış oteller zincirlerinden biri olan Inter Continental Hotels Group, isim hakkı verdiği franchise işletmelerinin yanı sıra yönetimini kendisinin yürüttüğü toplam 3270 adet otele sahiptir. 100'ün üzerinde ülkede hizmet veren zincir, 512.000 oda kapasitesi ile yılda 160.000.000'un üzerinde misafiri ağırlamaktadır.

1952 yılında Amerikalı işadamı Kemmons WILSON'ın Memphis'te Holiday Inn otelini kurması ile faaliyete başlayan zincir, şu anda Crowne Plaza, Holiday Inn, Express by Holiday Inn, Inter Continental ve Staybridge Suites by Holiday Inn olarak farklı hedef kitlelere hitap eden bir grup olmuştur. Her geçen gün zincirine yeni bir halka ekleyen grup, faaliyet gösterdiği ülkelerde 92.000'in üzerinde kişiye istihdam yaratmıştır.¹

4.2.2 Sheraton Hotels & Resorts

Sheraton'ın kökleri, kurucuları Ernest Henderson ve Robert Moore'un Springfield, Massachusetts'teki ilk otellerini satın aldıkları 1937 tarihine dayanmaktadır. İki yıl içinde, Boston'da 3 otel satın alan Henderson ve Moore daha sonra varlıklarını Maine'den Florida'ya kadar genişletmişlerdir. İlk on yılın sonunda, Sheraton popüler ve güvenilir bir marka haline gelmiş ve New York Borsası'nda işlem gören ilk oteller zinciri olmuştur.

Sheraton, uluslar arası anlamda genişlemeye 1949 yılında Kanada'lı iki otel zincirini satın alarak başlamıştır. Latin Amerika'da ve Ortadoğu'da ilk Sheraton otelleri 1960'larda görülmüş ve 1965 yılında Sheraton 100.'ü otelini açmıştır. Sheraton için kilometre taşı olarak nitelendirilebilecek olay, 1985 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nde ilk uluslar arası oteller zincirini açmasıdır. 1995'in nisan ayında, Sheraton, orta ölçekli, rekabetçi bir fiyat anlayışına sahip, "full service" sağlayan Four Points by Shearton Hotels adında yeni bir oteller zinciri kurmuştur.

1998 yılında, Starwood Hotels & Resorts Worldwide şirketi Sheraton'ı satın almıştır. Dünyanın önde gelen otel zincirlerinden biri olan Starwood'un markaları arasında Sheraton Hotels & Resorts, Four Points by Sheraton Hotels, St. Regis Hotels & Resorts, The Luxury Collection, Le Méridien, W Hotels, and Westin Hotels & Resorts bulunmaktadır.²

¹ www.cpizmir.com adlı internet sitesinden alınmıştır.

² www.starwoods.com adlı internet sitesinden alınmıştır.

4.2.3 Swissôtel Hotels and Resorts

Swissôtel Hotels and Resorts, merkezi Zürih-İsviçre olan bir oteller zinciridir. 1980 yılında SwissAir ve Nestle tarafından kurulan Swissôtel, 2001’de Raffles Holdings tarafından satın alınmıştır. Swissôtel otelleri ve Raffles otelleri, Raffles International’ı meydana getirmiştir.

Raffles International, 2005 yılının temmuz ayında, Colony Capital LLC adlı özel bir yatırım firması tarafından satın alınmıştır. 2006 yılının mayıs ayında Colony Capital, Kingdom Holding Company ile birlikte Fairmont Hotels and Resorts’ü de satın almış ve Raffles hisseleriyle birleştirerek, merkezi Toronto-Kanada’da olan, 23 ülkede 120 otelden ve 4 markadan oluşan; Fairmont, Raffles, Swissôtel ve Delta-Fairmont Raffles Hotels International’ı kurmuştur.¹

4.2.4 Corinthia Hotels International

Orta Avrupa, Akdeniz ve Kuzey Afrika’da önemli bir yeri olan Corinthia Hotels International, 1962 yılında Malta’da bir köşkte, bir restoranla işe başlamıştır. İnşaat, proje yönetimi ve catering gibi işlerle büyümeye devam eden Corinthia Hotels International, 8 ülkede 25 otele sahiptir.²

4.2.5 Mövenpick Group

Mövenpick, İsviçre kökenli çokuluslu bir şirketler topluluğudur. Mövenpick Grubu, birbirinden bağımsız 5 operasyon biriminden oluşmaktadır: Mövenpick Hotels & Resorts, Marché International, Mövenpick Restaurants, Mövenpick Wine ve Mövenpick Fine Foods. Mövenpick Grubu’nun dünya çapında yaklaşık 16.600 çalışanı vardır. İşletme 1948 yılında, İsviçreli Ueli Prager tarafından kurulmuştur. Prager, Claridenhof – Zürih’te ilk Mövenpick restoranını açmış, acelesi olan müşterilere pahalı ve lüks yiyecekler sunarak İsviçre mutfağında devrim yaratmıştır. Prager’in hızlı ve yüksek kalitede verdiği hizmet, İsviçre’de hızla yayılmış; Bern, Cenevre, Lugano ve Zürih’te yeni şubeler açılmıştır. 1960 yılında, kendi satın alma ve ithalat şirketiyle birlikte merkez fabrikasını, Zürih’te Amerikan tarzı al ve çık fast food restoranı Silberkugel’i ve Mövenpick’in ilk markasını çıkarmıştır: “Der Himmlische”. DH, ilk lüks tüketim ürünlerinden biri olmakla beraber, kısa zamanda kahve eksperlerinin favorisi haline gelmiştir.

¹ <http://en.wikipedia.org> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² www.corinthiahotels.com adlı internet sitesinden alınmıştır.

1970'te, ilk şarap mahzenleri Caves Mövenpick'i Almanya ve İsviçre'de açmışlardır. 1972'de Mövenpick Premium Ice Cream'in üretimine Bursins'deki Vaud Kantonu'nda başlanmış ve kısa süre sonra, Mövenpick, ilk iki otelini İsviçre'de açmıştır: Glattburg ve Regensdorf. Markalı ürünleri için Almanya'da lisans vermeye başlamış ve Avrupa dışındaki ilk oteli Mısır'da açmışlardır. 1980'lerin başlarında, gastronomi alanında iki yenilik baş göstermiştir: Caveaux Wine Bar ve Marché Mövenpick. Burada müşteriler restoranın içinde dolaşabiliyor ve yemeklerini hazırlanırken görebiliyorlardı. 1984'te Mövenpick, Mövenpick Premium Ice Cream için, yenilebilir ve lezzetli bir paket yaratmıştır: Almond Waffle. 1992 yılında, Ueli Prager, hisselerinin büyük çoğunluğunu Alman Baron August von Finck' e satmıştır. Kuruluşunun 50. yıldönümünde, Mövenpick, Kingdom Holding ile %30 hissesiyle Mövenpick Hotels & Resorts AG'ı kurmuştur.

2000 yılındaki büyük organizasyon değişikliklerinden sonra, Mövenpick daha az merkezi bir yapıyla beş bağımsız bölüme ayrılmıştır: Mövenpick Hotels & Resorts, Marché International, Mövenpick Restaurants, Mövenpick Wine ve Mövenpick Fine Foods. MHR kendini otel yönetim şirketi olarak yeniden konumlandırmış; Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da 4-5 yıldız segmentine odaklanmıştır. Bölüm, İtalya, Fas, Tunus, Ürdün, Lübnan, Türkiye ve Körfez Bölgesi'ni de portföyüne eklemiştir. 2001 yılında, Mövenpick Produktions AG, Deliciel AG olarak isim değiştirmiş ve bölüm kendini yeniden konumlandırarak bağımsız bir "Fine Food" üreticisi olmuştur. Grup, Mövenpick Deliciel AG yi 2002 Ekim ayında Panetta Holding'e, 31 Mart 2003'te de dondurma işini Nestle'ye satmıştır. 2003 yılı başından beri, Mövenpick kendini klasik bir holding organizasyonuna dönüştürmüştür.¹

4.2.6 Hilton Hotels

Hilton, Hilton Oteller Zinciri'nin konaklama endüstrisinde en çok tanınan markalarından biridir. Hilton Oteller Zinciri Nisan 2007 itibariyle, 80'den fazla ülkede, 485.000 odalı 2.645 oteli ve 105.000 çalışanı ile hizmet vermektedir. Şirketin sahip olduğu, yönettiği ya da "Franchise"ı olduğu markalar portföyü şöyledir: Hilton, Conrad Hotels, Doubletree, Embassy Suites Hotels, Hampton Inn, Hampton Inn & Suites, Hilton Garden Inn, Hilton Grand Vacations, Homewood Suites by Hilton, Scandic by Hilton ve The Waldorf-Astoria Collection. Zincir, Conrad Hiton'un 1919 yılında, Texas-Cisco'da ilk oteli olan Mobley Otel'i satın almasıyla kurulmuştur.

¹ www.moevenpick-group.com adlı internet sitesinden alınmıştır.

Conrad Hilton ilk “High-Rise” otelini, 1930 yılında El Paso-Texas’ta açmıştır. Otelin şu andaki adı Plaza Hotel’dir. Hilton Otelleri, 1943 yılında Amerika’nın ilk kıydan kıyıya otel zinciri haline gelmiştir. 1954’te Hilton Otelleri, Statler Oteller Zincirini satın alarak şirketini genişletmiştir. Hilton Otelleri, 560 otel ve 176.257 odasıyla büyümeye devam etmektedir.¹

Tez kapsamındaki araştırma konusu örnekleri, ülkemizde oldukça fazla uygulaması bulunmasından dolayı, Hilton Oteller Zinciri’nden seçilmiş ve bu sebepten dolayı Hilton Otellerine ilişkin daha detaylı bilgiler verilmiştir.

4.2.6.1 Hilton Otellerinin Kıtalara Göre Dağılımı

Amerika Kıtası: Avrupa Kıtası’nda toplam 315 adet Hilton Oteli bulunmaktadır. Bunların 9 tanesi Güney Amerika’da, 296 tanesi Kuzey Amerika’da, 10 tanesi Orta Amerika ve Karayipler’de bulunmaktadır.

Çizelge 4.1 Amerika Kıtası’nda yer alan Hilton Otelleri

KITA	BÖLGE	ÜLKE	OTEL ADEDİ
AMERİKA	GÜNEY AMERİKA	Arjantin	1
		Brezilya	2
		Kolombiya	1
		Ekvador	2
		Trinidad ve Tobago	2
		Venezuela	1
	KUZEY AMERİKA	Kanada	16
		Meksika	5
		U.S.A	275
ORTA AMERİKA VE KARAYİPLER	Bahama	1	
	Barbados	1	
	Kosta Rika	1	
	Dominik Cumhuriyeti	1	
	El Salvador Cumhuriyeti	1	
	Honduras Cumhuriyeti	1	
	Jamaika	1	
	Nikaragua	1	
Porto Riko	2		

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Asya Kıtası: Asya Kıtası'nda toplam 57 adet Hilton Oteli bulunmaktadır. Bunların 11 tanesi Güney Asya'da, 14 tanesi Orta Doğu'da, 16 tanesi Doğu Asya'da, 10 tanesi Güneydoğu Asya'da, 1 tanesi Kuzey Asya'da, 5 tanesi Batı Asya'da bulunmaktadır.

Çizelge 4.2 Asya Kıtası'nda yer alan Hilton Otelleri

KITA	BÖLGE	ÜLKE	OTEL ADEDİ
ASYA	ORTA ASYA	Yok	Yok
	GÜNEY ASYA	Hindistan	8
		Sri Lanka	2
		Maldivler	1
	ORTA DOĞU	Suudi Arabistan	4
		Umman	1
		Kuveyt	1
		B.A.E	8
	DOĞU ASYA	Çin	5
Japonya		7	
Güney Kore		4	
GÜNEYDOĞU ASYA	Tayland	3	
	Vietnam	1	
	Malezya	4	
	Singapur	1	
	Filipinler	1	
KUZEY ASYA	Rusya	1	
GÜNEYBATI ASYA	Yok	Yok	
BATI ASYA	Türkiye (Asya)	5	

Avrupa Kıtası: Avrupa Kıtası'nda toplam 158 adet Hilton Oteli bulunmaktadır. Bunların 7 tanesi Doğu Avrupa'da, 94 tanesi Kuzey Avrupa'da, 36 tanesi Batı Avrupa'da, 21 tanesi Güney Avrupa'da bulunmaktadır.

Çizelge 4.3 Avrupa Kıtası'nda yer alan Hilton Otelleri

KITA	BÖLGE	ÜLKE	OTEL ADEDİ
AVRUPA	DOĞU AVRUPA	Bulgaristan	1
		Çek Cumhuriyeti	2
		Macaristan	2
		Polonya	1
Romanya		1	
KUZEY AVRUPA	KUZEY AVRUPA	Birleşik Krallık	81
		Danimarka	1
		Finlandiya	3
		İzlanda	1
		İrlanda	6
		İsveç	2
BATI AVRUPA	BATI AVRUPA	Avusturya	4
		Belçika	3
		Fransa	8
		Almanya	14
		Lüksemburg	1
		Hollanda	4
		İsviçre	2
GÜNEY AVRUPA	GÜNEY AVRUPA	Hırvatistan	1
		Yunanistan	2
		İtalya	9
		Malta	1
		Portekiz	1
		İspanya	5
		Türkiye (Avrupa)	2

Afrika Kıtası: Afrika Kıtası'nda toplam 27 adet Hilton Oteli bulunmaktadır. Bunların 3 tanesi Doğu Afrika'da, 19 tanesi Kuzey Afrika'da, 2 tanesi Batı Afrika'da, 3 tanesi Güney Afrika'da bulunmaktadır.

Çizelge 4.4 Afrika Kıtası'nda yer alan Hilton Otelleri

KITA	BÖLGE	ÜLKE	OTEL ADEDİ
AFRİKA	DOĞU AFRİKA	Etiyopya	1
		Kenya	1
		Seyşeller	1
	ORTA AFRİKA	Yok	Yok
	KUZEY AFRİKA	Cezayir	1
Mısır		17	
Fas		1	
GÜNEY AFRİKA	Güney Afrika	2	
	Mauritius	1	
BATI AFRİKA	Nijerya	1	
	Kamerun	1	

Okyanusya ve Avusturalya Kıtaları: Okyanusya ve Avusturalya Kıtalarında toplam 10 adet Hilton Oteli bulunmaktadır.

Çizelge 4.5 Okyanusya ve Avusturalya Kıtalarında yer alan Hilton Otelleri

KITA	ÜLKE	OTEL ADEDİ
OKYANUSYA VE AVUSTURALYA	Fiji	1
	Guam	1
	Yeni Zelanda	1
	Avusturalya	7

5. TURİZM AMAÇLI KONAKLAMA TESİSLERİNDE ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

5.1 Turizm Faktörü

Belirli bir yörede tasarlanacak konaklama tesisini kullanacak potansiyel turist, genellikle o yörenin çekici kaynaklarının etkisiyle, belirli amaçlara göre turizm etkinliğine katılmaktadır. Örneğin şifalı su kaynaklarının bulunduğu yöreye giden turist, genelde sağlık amacı ile turizm etkinliğine katılmaktadır. Dolayısıyla ziyaretçilerin tesiste konaklama amacı, tatil, sağlık, kongre gibi turizm tür ve şekillerine göre değişmektedir. Bununla beraber, tesiste geceleme yapan ziyaretçilerin esas amacı barınma, konaklamadır (Aytuğ, 1990a).

Kısa süreli iş seyahatlerinde kullanıcının ihtiyaç duyduğu oda tipi tek kişiliktir. Kongre turizmi veya grup turizmi amaçlı seyahat eden kullanıcıların ihtiyaçları ise 2 kişilik odalardır. Boş zamanı değerlendirme amacıyla yapılan turizm çeşitlerine katılan kişilere, 2 ya da daha fazla yataklı odalar gerekmektedir. Örneğin; Orlando'daki Walt Disney World Resort and Universal Studios yakınındaki birçok otelin odaları; 4-6 kişilik aile gruplarının kullanımına uygun olacak şekilde, 2 queen yatak ve 1 adet yatağa dönüştürülebilir kanepeye sahiptir (Rutes, vd., 2001).

Yapılan turizmin çeşidine ve dolayısıyla o turizmi gerçekleştiren kişilerin amaç ve ihtiyaçlarına göre tasarlanan oda tipleri Çizelge 5.1'de sıralanmıştır.

Çizelge 5.1 Oda tip ve donanımlarının turizm çeşidine göre değişimi (Rutes, vd., 2001)

	KULLANICI KARAKTERİ	SEYAHAT AMACI	ODA TİP¹ VE DONANIMLARI
İş Turizmi			
Grup Kullanıcılar	Tek ya da çift kişilik konaklama; 2-4 geceleme; %55 erkek, %45 kadın	Kongre, toplantı, konferans, satış ve eğitim seminerleri	King ya da Double-Double oda; giyinme bölümlü banyo; çalışma bölümlü oturma alanı
Bireysel Kullanıcılar	Tek kişilik konaklama; 1-2 geceleme; %50 erkek, %50 kadın	Şirket ilişkileri, satışlar, kongre ve toplantılar	King; duşlu standart banyo; çalışma bölümlü oturma alanı
Boş Zaman Turizmi			
Aileler	Çift kişilik veya daha fazla konaklama (çocuk); 1-4 geceleme	Aile seyahatleri, gezi, spor, aile aktiviteleri	Double-double, queen-queen ya da ilave odalı; tv ve oturma alanı; büyük ayrılmış banyo; balkon
Çiftler	Çift kişilik konaklama; 1-7 geceleme	Turlar, klüp gezileri, tiyatro, spor, haftasonu paketleri, alışveriş	King; yemek alanı, çalışma masası, orta dereceli dolap, büyük ayrılmış banyo
Tek Kişiler	Tek kişilik konaklama	Turlar, klüp gezileri, kültür gezileri, tiyatro, spor, alışveriş	King ya da queen; oturma alanı; standart banyo

Oda tipleri genellikle isimlerini barındırdıkları yatakların tipinden ve miktarından almaktadır. Rutes, vd.'nin hazırladığı yatak tiplerine göre oda tipleri çizelgesi aşağıdaki gibidir.

¹ Yatak tiplerine göre oda tipleri Çizelge 5.2'de gösterilmektedir.

Çizelge 5.2 Yatak tiplerine göre oda tipleri (Rutes, vd., 2001)

ODA TİPİ	ODA TANIMI	YATAK BOYUTU(M)
Twin	2 adet tek kişilik yataklı	1x2
Double-Double	2 adet iki kişilik yataklı	1.35x2
Queen	1 adet iki kişilik kraliçe yataklı	1.50x2
King	1 adet iki kişilik kral yataklı	2x2
California King	1 adet iki kişilik kral yataklı	1.80x2
Oversized Twin	2 adet tek kişilik yataklı	1.15x2
Queen-Queen	2 adet iki kişilik kraliçe yataklı	1.50x2
Double-stüdyo	1 adet iki kişilik yatak ve dönüştürülebilir kanepeli	1.35x2
Queen-stüdyo	1 adet iki kişilik kraliçe yatak ve dönüştürülebilir kanepeli	1.50x2
King-stüdyo	1 adet iki kişilik kral yatak ve dönüştürülebilir kanepeli	2x2
Parlor	1 adet dönüştürülebilir kanepeli	
Wall bed	1 adet duvar yatağı	

Oda ve kiraya verilebilir en küçük birim (key) birleşiminin oluşturduğu suit yatak odalar ise, içerdiği mekanların büyüklük ve tanımları açısından kendi başına bir yatak odası tipidir. Otel tasarımında amaç, farklı nitelikte mekanlar yaratmak olduğundan, her kat için oluşturulacak odalar seti içinde suitler de bulunmalıdır. Basitçe suit oda tanımı, bir ya da daha fazla yatma mekanına bağlanan yaşama mekanıdır, şeklinde yapılmaktadır. Daha geniş otellerde suit hiyerarşisi bir yatma nişi olan tek yaşama mekanından başlayıp, olası 6 bitişik odayla, çok yönlü yaşama mekanlarına kadar devam eder ki, bu hiyerarşi içinde suit olmayan yatak odaları, yemek ve toplantı odaları da bulunmaktadır (Gerez, 1994).

Çizelge 5.3 Suit oda tip ve nitelikleri (Rutes, vd., 2001)

SUİT TİPLERİ	YAŞAMA BÖLÜMÜ AKS SAYISI	YATAK ODASI	KİRALANABİLİR BİRİM SAYISI (KEY)	AÇIKLAMA
Mini-Suit	1	Yatma Nişi	1	Merdiven ya da asansörlerin arkasında konumlanır
Junior Suit	1	1	2	1 parlor ve 1 tek kişilik oda
VIP Suit	1	2	3	1 parlor ve 2 yatak odası
Conference Suit	2	2	3	Toplantı ve dinlenme bölümü
Hospitality Suit	2	2	3	Geniş dinlenme bölümü ve çalışma bölümü
Executive Suit	2	2	3	Yemek bölümü ve dinlenme bölümü
Presidential Suit	3	2	2	Geniş yatma bölümü

5.2 Turist Faktörü

5.2.1 Kullanıcı Gereksinimleri

İnsan gereksinimleri, insanların fizyolojik, toplumsal ve psikolojik açılardan, rahatsızlık duymadan yaşamlarını sürdürmeleri ve yaptığı işlerde verimli olmalarına yardımcı olan tüm çevresel ve toplumsal koşullardır ¹(Aytuğ, 1990b).

Abraham H.Maslow, insanların iş ve yaşam hevesinin arttırılabilmesi için belli öncelikler gösteren gereksinimlerin sağlanmış olması gerektiğini öne sürmüştür. Maslow, “gereksinimler teorisi”nde yer alan;

1. Organizmanın beslenme, barınma, giyinme, hareket, su, sıcaklık... gibi yaşamın sürdürülmesi ve yaşam açısından önemli fizyolojik, temel gereksinimleri,

¹ Inceoğlu, N. , Mimarlıkta Bina Programlama Olgusu, İTÜ, İstanbul.

2. İş ve yaşam çevresindeki fiziksel ve psikolojik zararlı etkilere tehlikelere karşı güvenlik gereksinimleri,
3. Toplum içinde bir yer edinmek, insanlar ile yakın ilişkileri kurabilmek ve yeterli ölçülerde rahat yaşayabilmek için gerekli, toplumsal etkileşim ile ilgili sevgi (aidiyet; ait olma) gereksinimleri,
4. Kendine güven ve kişisel saygınlığını koruyabilmek, saygınlık (saygı görme) gereksinmesi,
5. Kendini kanıtlamak, duyduğu heves ve heyecanların öngördüğü atılımlar için olanaklar bulabilme gereksinmesi (kendini gerçekleştirme: atılım), tatmin gereksinmesi,
6. Kognitif ve estetik gereksinimleri (güzellik isteği ve bilgisi) şeklindeki gereksinmelerin, verilen sıra düzeninde, bir önceki gereksinmenin doyumundan, bir sonraki gereksinmenin öncelik kazandığını belirtmektedir.¹ Maslow, bütün gereksinmelerin yeterli ölçüde karşılanması ile doyum gerçekleştirildiğinde, toplumun bir üyesi olan insan ile çevre ilişkilerinin, insanın iş ve yaşam hevesini ve verimliliğini arttıracak düzeyde sağlanmış olacağını ileri sürmektedir (Aytuğ, 1990b).

Mimaride, tasarlanan binaları kullanan insanların mimari çevreden tatminini beklediği gereksinimleri “kullanıcı gereksinimleri” olarak nitelenmektedir. Dolayısıyla, mimari çevreden beklenenler yani mimari çevrenin amacı, bir gereksinimler takımını karşılamaktır. “Mimari çevrenin temel amacı -başka bir deyişle çevre tasarım problemi- insan organizmasının biyolojik ve biyolojik olmayan ihtiyaçlarının karşılanmasıdır”². İnsan ile mimari çevresi arasındaki denge, insanın fiziksel ve psiko-sosyal gereksinmelerinin karşılanma durumuna bağlı olarak ortaya çıkar. Mimarinin amacı ise, tatminkar bir çevre oluşturmaktır (Aytuğ, 1990b).

Mimari çevreyi de bir sistem olarak gören Singleton, “Her insan yapısı sistemin zorunlu olarak bir amacı vardır. Bunlar genel olarak, ulaşılmak istenen bir gereksinimler takımınıdır. Amaç, tam anlamı ile kullanıcı isteklerine bağlıdır ve bunlar tarafından kararlaştırılır. İnsan davranışları da, sistem tasarımlarının bütünlüycü bir yönüdür. Çünkü sistem kullanıcısı, yöneticisi, bakıcısı, ondan faydalananlar ve sistem tasarlayıcıları insanlardır”³ demekle, bina

¹ Maslow, A. , Motivation and Personality, Harper & Row, New York, 1954.

² Yürekli, K. F. , Mimari Tasarımda Belirsizlik: Esneklik/Uyabilirlik İhtiyacının Kaynakları ve Çözümü Üzerine Bir Araştırma, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Baskı Atölyesi, 1983, s.3 ve 17.

³ Singleton, W. T. , “Ergonomics in System Design”, Ergonomics, 1967.

çevresi ile ilişkili tüm insanların gereksinmelerinin tasarım olgusunu yönlendireceğini belirtmektedir (Aytuğ, 1990b).

Kullanıcı gereksinimleri fizyolojik ve psiko-sosyal gereksinimler olarak iki başlık halinde incelenebilirler (Aytuğ, 1990a) :

Fizyolojik gereksinimler: Fizyolojik gereksinimler, yapma çevre oluşturarak, insanın, çevrenin olumsuz fiziksel koşullarına karşı korunması ve konfor içinde, sağlık ve güvenlikle yaşamını sürdürmesine yönelik gereksinimlerdir. Bu gereksinimler, konaklama tesisinde eylemlere bağlı olarak belirlenmelidir. Kullanıcıların fiziksel gereksinimleri, ziyaretçi ve ev sahibi toplumun farklı kültürlerine ve iklimlere göre değişim gösterebilmektedirler. Örneğin çeşitli mekanlardaki aydınlık düzeyine ilişkin değerler, gelişmiş ülkelerde daha yüksektir. Bu nedenle, yabancı ziyaretçilere hizmetin ön planda tutulduğu konaklama tesislerinde fiziksel denetime ilişkin gereksinimlerin konfor koşullarını sağlayacak şekilde tatmini gerekmektedir. Aydınlık düzeyi, termal, işitsel gereksinimler için uygun değerler, çeşitli ülkelerin standartları göz önüne alınarak saptanmalıdır. Özellikle, kendi ülkelerindeki konfor koşullarını gittikleri ülkede arayan gelişmiş ülkelerden gelen grup turistlerine yönelik olması amaçlanan tesislerde bu husus tesisin ve turizmin başarısı için çok önemlidir.

Psiko-sosyal gereksinimler: Bir eylem yapılırken herhangi bir rahatsızlık duyulmaması için çevrenin haiz olması gerekli koşullar şeklinde tanımlanan psiko-sosyal gereksinimler, kültür grubuna bağlı olarak değişim gösterirler. Kişisel istek, beğeni kalıpları, tutum ve davranışlar; toleranslar farklılaşır. Psiko-sosyal gereksinimleri mahremiyet, davranışsal ve estetik gereksinimler olarak incelemek mümkündür.

Mahremiyete ilişkin gereksinimler, insanın yaşadığı sosyal çevreye ve kültüre göre değişen bir olgu olan mahremiyet isteğinin sonucunda ortaya çıkmakta, görsel ve işitsel olarak, görülmeme-duyulmama isteğinden kaynaklanmaktadır. Arap yarımadasından gelen ziyaretçilerin görsel mahremiyet ve belki de işitsel mahremiyet isteklerinin sonucunda kiralık konutlara yönediklerini araştırmalara dayanarak söyleme imkanı olmamasına rağmen, gözlemler sonucunda bu gereksinimin konaklama imkanlarının temininde bir etken olduğu belirtilebilir.

Davranışsal gereksinimler, insanların eylemlerine ilişkin davranışlarını rahatsızlık duymadan gerçekleştirebilmelerine, davranış kalıplarına ilişkin koşullar olarak tanımlanabilir. Kültür gruplarına ve insan karakteristiklerine göre değişmektedirler. Kişiler arası mesafe ve davranış

örüntüleri konaklama tesisinin barındıracağı farklı işlevler ve hizmet vereceği ziyaretçiler açısından incelenmelidir. Bu gereksinme mekanın boyutsal özellikleri ve mekan organizasyonlarını, kapasite kararlarını, işletme şeklini etkileyebilmektedir.

Estetik gereksinmeler ise, çevrenin niteliklerine ilişkin kullanıcı tercih ve beğenilerini kapsayan koşullar olarak ele alınabilir. Turizm sektöründe, önemli bir gereksinme olarak değerlendirilmelidir. Konaklama tesisleri biçimlenişinde, kütlenin sembolik anlamı ile, sembolik ihtiyaçların tatmininde yüzeylerin renk ve dokusunun seçiminde, donatı ve mekan oluşumundaki ferahlık, düzenlilik etkisinin sağlanmasında, estetik gereksinmeler etkili olmaktadır. Holiday Inns oteller zinciri, gereksinmelerin, özellikle psiko-sosyal gereksinmelerin belirlenmesi için büyük harcama yetkisi olan araştırma grubunu bünyesinde barındırmaktadır. Ziyaretçilerin beğeni ve tercihleri, hoşnutsuzluklarının nedenleri, anketlerle ve mülakatlarla tespit edilmekte, bunların en kısa zamanda tasarıma yansıtılması sağlanmaktadır. Oda boyutlarından, tefrişten (renk, malzeme, donatı) tıraş makinesi prizinin yerine kadar her karar bu araştırmaların sonuçlarına göre gözden geçirilmektedir.

5.2.2 Kullanıcı Karakteristikleri

Kullanıcı istek ve beklentilerini etkileyen en önemli kullanıcı karakteristikleri, kullanıcıların fizyolojik-fiziksel yapı ve psiko-sosyal özellikleri olarak iki ana grupta incelenebilir.

Hedeflenen kullanıcının fizyolojik-fiziksel yapı özellikleri açısından antropometrik boyutları, cinsiyeti, yaşı, sağlık durumu; psiko-sosyal özellikler açısından medeni durum, gelir düzeyi, eğitim, ırk ve/veya milliyet farklarından oluşan gelenek ve görenekler ile tutum ve davranışları, güdüleri ile birlikte kullanıcı tipolojisi, turizm tür ve şekliyle bağlantılı olarak konaklama tesislerinin ihtiyaç programlarına, mekansal çevre özelliklerine yansımaktadır.

Yaş, turizm pazarının farklı şekillerini yaratan bir etkidir. Genellikle, çocuklar ve çok yaşlılar yalnız olarak seyahat edemediklerinden, turizmde önemli bir tüketici grubu olarak kabul edilmemektedirler. Ancak, çocuklar aileleri ile birlikte özellikle dinlenme (tatil) turizminde kullanıcı grubu olarak düşünölmek durumundadırlar. Yatak odalarına üçüncü bir yatak ilave edilmesi (veya oturma nişinin, donatının buna göre tasarlanması) veya iki adet iki kişilik yatak odalarının birlikte ailenin kullanımına verilebilmesi olanaklarının sağlanması konaklama tesislerinin yatma birimlerinin boyutlandırılması ve tasarımında etkili olmaktadır.

Yaşlı grupların gereksinimleri sağlık, güvenlik nedeniyle, diğer gruplara göre değişen mekansal ve fiziksel çevre koşullarının sağlanmasını gerektirir. Yaşlı bireylerin bedensel ve zihinsel rahatsızlıkları, engellilerin özellikleri; konaklama tesislerinin gerek yatma, yıkanma-temizlenme birimlerinde, gerekse ortak mekanlar ile sirkülasyon alanlarında uygun boyutların tespitinde, yapı sisteminde ise fiziksel yeteneklerine uygun mekan bileşenlerinin malzeme seçiminde, yapı detay ve elemanlarının biçimlendirilmesinde göz önüne alınmalıdır.

Sanayi, ticaret ve eğitim merkezlerini oluşturan kentlerdeki kent otellerinin çeşitli gelir düzeylerindeki iş-kongre amaçlı turizme katılan ziyaretçilerin gereksinimlerine göre hacim ihtiyaç programlarının oluşturulması gerekmektedir. Özellikle üst gelir seviyesindeki ziyaretçileri hedefleyen iş turizmine ve kongre turizmine yönelik otellerin yatma birimlerinin tasarımında çalışma olanaklarını sağlayan donatı ve/veya nişlerin göz önüne alınmasında yarar vardır (Aytuğ, 1990a).

5.3 İşletme Faktörü

19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren otelcilikte işletme ölçeği büyümüş ve otel işletmek çoğalan ve çeşitlenen beklentilerle uzmanlık gerektiren bir uğraş haline gelmiştir. Kişiler veya aileler tarafından işletilen oteller, zamanla büyük otelcilik şirketlerine ve otel zincirlerine bağlanmaya başlamıştır. Otelcilik alanındaki yeni girişimler ve yatırımlar bu tür şirketlerce yapılmaya başlanmıştır.

Otel zincirlerinin işletme yönünden çeşitli üstünlükleri vardır. Belli bir otel zincirinin adı, müşteriye otel zincirinin imajını ve sunulan hizmetlerin niteliğini çağrıştırmakta ve bu isimdeki oteller müşteriler tarafından tanınmamış bir otele oranla daha çok tercih edilmektedir.

Büyük otel zincirleri ve otel işletme firmaları, otel işletme politikalarında kendilerine özgü bazı standartlar oluşturmuştur. Çoğunlukla, firmaların hizmet götürmeyi planladığı kullanıcı grubu ve yan hizmetlerin türü, hatta tesisin mimari ve ticari imajı bile firmanın işletme politikası ile önceden planlanmıştır. Mimar, tasarım aşamasında ve konsept oluşturma sırasında bu firmaların beklentilerini ve standartlarını birer tasarım girdisi olarak kabul etmek zorundadır (Çakırkaya, 1994).

5.4 Kanunlar ve Yönetmelikler

Turizme açık olan bütün ülkelerde, iki dünya savaşı arasında başlayan, tesis sınıflama ve tesis vasıflarını belirleme çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar, turizm eylemlerinin düzenlenmesi ve yatırımların örgütlenmesi açısından önem taşımakta olup, kamu haklarının korunması ve kullanıcılar için belirli normların sağlanması konusunda garanti sağlar. Kural koyma eylemleri, turizm politikası açısından olduğu kadar, otel fonksiyonlarının belirlenmesi açısından da önemlidir. Konan kısıtlamalar, tasarlama için zorluk çıkararak hususlar olmayıp, belirli bir kaliteyi ve otel endüstrisinin politikasını korumak, yapıların ekonomik açıdan dengesini sağlamak, verilen kredilerin uygun bir şekilde dağıtılması amaçlarını kapsar (Bayazıt, 1978).

Dünya literatüründe çeşitli kısıtlamalar ve sınırlamalar olduğu gibi, Türkiye’de de konaklama tesisleri üzerinde kısıtlama bulunmaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 5/4/2005 tarihli ve 42424 sayılı yazısı üzerine, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'nun 37. maddesinin (A) bendine göre, Bakanlar Kurulu'nca 10/5/2005 tarihinde yürürlüğe konulması kararlaştırılan; “Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik”, yeni turizm tesisi türlerinin gelişmesine olanak sağlanması, mevcut turizm yatırım ve işletmelere ait tesislerin geliştirilmesi, turizm tesislerinin asgari niteliklerinin belirlenmesi, bu tesisler arasında standart birliğinin sağlanması ve kalitenin yükseltilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu yönetmeliğin asli konaklama tesislerinin genel niteliklerine ilişkin maddeleri 3. bölümde açıklanmıştır.

5.5 Mimari Akımlar ve Eğilimler

20. yüzyıl başından itibaren güncel koşullara ve yaşama bağlı olarak pek çok mimari teori ve akım üretilmiştir. Bu akımların başlıcaları şunlardır: Gelecekçilik-“Futurism” (1909), Yeni Plastikçilik-“Neo Plasticism”, “De Stijl” (1917), Biçimsel Saflık-“Purism” (1918), Dışavurumculuk-“Expressionism” (1918), Çatkıcılık-“Constructivism” (1920), Uluslar arası Üslup (1930), “Brutalism” (1954), Bölgeselcilik-“Regionalism” (1955), Yeni tarihçilik-“Neo Historicism” (1958), Geç Modernizm (1960), Kırsal Kökenli Mimari-“Vernacularism” (1970), Yüksek Teknoloji-“High-Tech” (1970), “Post-Modernism” (1972), Karşıt Çatkıcılık-“De Constructivism” (1975), Yeniden Diriltmecilik-“Revivalism”.

Otel tasarımı da bu akımlarla gelen düşünce sistemlerinden ve biçimsel öğelerden etkilenmiştir. Özellikle, 1950’lerden sonra kişisiz, birbirine benzer oteller yerine içinde

bulunduğu ülkenin, yörenin özelliklerini taşıyan ve müşteriye otelin işletme politikasına göre belli bir imajı iletmeyi hedefleyen oteller tasarlanmaya başlanmıştır. F. L. Wright Tokyo'da tasarladığı Imperial Otel ile 20. yüzyılın başında otellerin mekan ve geleneği yansıtmaları gerektiğini savunmuştur. İş dünyasının ve yerel otoritelerin 1950'lerde ilgi duyduğu uluslar arası üsluba bağlı tasarımlar, yerel kültürlerin ve geleneklerin etkisi altında yeni arayışlara girmiştir. Portman, şehir otellerinin sunduğu kişiliksiz ve sıkışık iç mekanlar yerine oteli adeta içten dışa doğru atrium mekanını kullanarak patlatmış ve sürekli hareket halindeki panoramik asansörler ile dinamik bir yapı kazanan, psikolojik etkisi yüksek olan otel mekanları yaratmıştır (Çakırkaya, 1994).

5.6 Fiziksel Faktörler

Otellerde, dolayısıyla otel yatak odalarında tasarım konseptini etkileyen fiziksel faktörler; fiziksel çevre faktörleri ve fiziksel konfor faktörleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

5.6.1 Fiziksel Çevre Faktörü

İklim: Hakim rüzgar yönü, senelik ortalama ısı değerleri, yağış türü ve miktarı gibi iklimsel faktörler yapılacak tasarımın aydınlanma, ısıtma, soğutma gibi iklimsel konfora ilişkin gereksinimlerini etkiler. Mimar, iklimsel konfor şartlarını daha kolay ve daha düşük maliyetle sağlamak amacı ile binada pasif iklimlendirme ilkelerine uygun yönelme ve malzeme kullanabilir (Çakırkaya, 1994).

İklim; aynı ülkenin değişik kesimlerinde değişik karakter göstermektedir. Bu da tasarlanacak binanın biçimlenişini önemli ölçüde etkilemektedir. Soğuk iklim bölgesinde biçimlenme dış çevreye daha kapalı –ısı kaybının önlenmesi- toplu bir planlamayı gerektirirken, sıcak iklimde dışa daha açık –binanın havalandırılması- yaygın bir planlama anlayışını gerektirmektedir (Arcan ve Evcı, 1992).

İklimin diğer verisi olan nem (havadaki bağıl nem) durumu sıcak iklimde bile biçimlenmeyi etkilemektedir. Örneğin; sıcak-nemli iklimlerde daha açık planlama gerekirken, sıcak-kuru iklimlerde diğerine göre daha kapalı planlama yapmak binanın kullanımındaki konforu arttırmaktadır ¹ (Arcan ve Evcı, 1992).

---

¹ Kleczkowski, B. ve Pibouleau, R. , Approaches to Planning and Design of Health Care Facilities in Developing Areas, Vol.1, No.29, WHO Offset Publication, Geneva, 1976

Bitki örtüsü ve çevrenin doğal özellikleri: Arsadaki mevcut bitki örtüsü görsel amaçlarla veya rekreasyon alanlarının düzenlenmesinde kullanılabilir. Korunması gereken ağaçlar veya bitki örtüsünün bulunması da bir tasarım girdisi oluşturur (Çakırkaya, 1994).

Çevrenin doğal güzelliklerinin açılımı manzara faktörünü oluşturmaktadır. Kentsel kesim veya doğaya açık kesimde de olsa manzara olgusu şu noktalarda ele alınmaktadır;

- yakın ve uzak çevre olgusu
- doğal güzellikler (göl, akarsu, deniz, orman vb.)
- yapay (fiziki) oluşumlar.

Manzara yönünün de diğer çevre koşulları kadar önemle ele alınarak çözümlenmesi tasarım aşamasında önem kazanmaktadır. Yoğun kullanılan mekanlar manzaraya daha çok açılma durumundadır. Çünkü manzarayı insanlar seyrederek dinlenir, psikolojik açıdan rahatlar ve huzur duyarlar. Tabiatın sağladığı olanaklardan insanların sadece fizyolojik açıdan yararlandırılması yanında, görsel açıdan da faydalandırılması psikolojik tatmin bakımından önemlidir (Arcan ve Evcı, 1992).

Çevrenin oluşturulmuş mimari yapıları ve özellikleri: Çevredeki önemli mimari yapıtların incelenmesi, tasarlanan binayı biçimlendirmede önemli faydalar sağlamaktadır. Bina yapılacak çevrede tarihi eser veya önemli bir mimari değeri olan eser (yapıt) varsa yeni yapılacak tasarımda da bu esere saygı duyulmalı ve uyum sağlayabilecek çözümler önerilmelidir. Çevrenin yoğun yapılaşmaya sahip ya da boş olması, ova, dağlık veya yüksek yoğunluklu şehir merkezi olması da mimari tasarımı ve binanın karakterini etkilemektedir (Arcan ve Evcı, 1992).

5.6.2 Fiziksel Konfor Faktörü

Isısal Konfor

Fiziksel çevrenin termal özellikleri, eylemin içinde sürdüğü mekanın ısı ile ilgili fiziksel koşullarını kapsamaktadır. Termal çevrenin uyaran olarak da kabul edilen temel parametreleri (ısı alışverişini etkileyen iklimatik faktörler);

- hava sıcaklığı

- mekanı oluşturan yüzeylerin ve donatı yüzeylerinin sıcaklığı (duvarlar, tavan, zemin gibi yüzeylerle radyasyon yolu ile ısı alışverişi)
- havanın nemi (terlemenin buharlaşması ile ısı kaybı oluşur)
- hava hareketleridir.

Konforun fizyolojik temeli, bir mekanda insanın kendini iyi hissettiğinde mevcut sıcaklıktır. İç mekanda konforlu bir termal ortam, insanın kendini iyi hissetmesi ve maksimum verimlilik elde edebilmek için esastır. Bu ise, bir mekandaki insanın çevredeki termal koşullar ile dengesi ile sağlanır. Termal konfor zonu çok değişkendir. İnsanın giyimine, beslenmesine, mevsime, güne, yaşa, cinse göre değişir.

Termal koşullar bina biçimlenişini etkilemektedir. İklim koşulları gibi makro çevrenin termal özellikleri, bina biçimini, ekonomik ve konforlu olacak şekilde çözümlenmeye doğru mimarları yönlendirmektedir. Güneş enerjisi kullanımının artışı da gerek binanın formunu gerekse pencerelerin oran ve yönlendirilmesini etkilemektedir. Mimar tasarladığı çevre ile termal çevre koşullarının doğru düzenlenmesini sağlayacak ana kararları veren kişidir.

Hava kirliliği ve havalandırma açısından, prensip olarak, mekamlarda kişi başına saatte 30m³ temiz hava tavsiye edilmektedir. Bu çok genel bir değer olup Yaglov'un araştırmalarının sonucuna göre aşağıdaki prensipler kabul edilir (Aytuğ, 1990b).

Çizelge 5.4 Temiz hava miktarı

KİŞİ BAŞINA HACİM (M³)	KİŞİYE LÜZUMLU OLARAK MİNİMUM M³/H	TEMENNİ EDİLEN
5	35	50
10	20	40
15	10	30

Isısal konfor koşullarını sağlamak amacıyla, otellerde, sürekli nem ve ısı düzeylerini konfor limitleri içinde tutacak ısıtma, soğutma ve havalandırma ekipmanları planlanmalıdır. İngiltere Isıtma ve Havalandırma Mühendisleri Enstitüsü (IHVE) standartlarına göre; otel yatak odalarında sıcaklık; kışın 24°C, yazın gündüzleri 22°C, geceleri 20°C olmalıdır. Bağıl nem, yaz kış %40-60 arası olmalıdır. Ayrıca, yazın gece ve gündüz arasında oluşabilecek büyük

sıcaklık farklarına ve kuvvetli rüzgarların neden olduğu yüzeysel ısı kaybına karşı tedbir alınmalıdır.

Otel odalarının konforu açısından havalandırma da başka bir önemli faktördür. Tasarım aşamasında, havalandırma konusunda iki önemli kriter vardır. Birincisi; ortama ulaştırılan temiz hava miktarıdır. İngiltere Isıtma ve Havalandırma Mühendisleri Enstitüsü (IHVE) standartlarına göre; iklimlendirilen otel odalarında kişi başına en az 8lt/sn temiz hava sağlanması gerekir. İkincisi ise saat başına hava değişim adedidir. Hava değişim adedi ısıtma ve soğutma gerekliliklerine ve kirletici gazların varlığına bağlıdır. Lawson (1976), otel yatak odaları için hava değişimi/saat oranının 1 olması gerektiğini belirtmiştir (Çakırkaya, 1994, Lawson, 1976).

İşitsel Konfor

Çalışma ve yaşam çevresinde insanın işitsel açıdan konfor içinde olması, işitsel gereksinmelerinin karşılanması, çevresel etkenlerin; insanın sağlıklı olması, optimum performansı göstermesi durumunu fizyolojik ve psikolojik rahatsızlık yaratmaksızın sağlaması demektir.

“En basit şekilde rahatsız eden bütün sesler gürültüdür, denilebilir. Pratikte, gürültü bizi sıkıttığına göre, bize hoş gelmeyen bir sestir”¹. Bu tanımdan hareketle “gürültü yapılan eyleme ve eylemi yapan kişiye uygun düşmeyen ses” olarak tanımlanabilir. İşitsel konfor ve insanların gürültüye gösterdikleri tepkiler, insana ve gürültüye ilişkin çeşitli özelliklere bağlı bulunmaktadır. Genel olarak gürültünün etkileri, insanlarda psikolojik ve fizyolojik yönlerden konforsuzluk yaratmak olarak özetlenebilir.

Rahatsız eden bir gürültü “dışardan”, yani binanın dışından, ya da “içeriden” yani binanın içinden üretilebilir. Dış gürültünün en önemli nedenleri, ulaşım (trafik), endüstri, yapı işleri ve komşular olabilir (Aytuğ, 1990b).

Otellerde işitsel konforun sağlanması açısından, tasarım aşamasında, ses üreten ve sestten korunması gereken mekanlar saptanmalıdır. Örneğin, bir otelde giriş ve çıkışlar, mutfaklar, çamaşırhaneler, lobi, balo salonu ve banyolar birer potansiyel ses ve gürültü kaynağıdır. Buna karşılık, yatak odaları ve toplantı salonları sestten korunması gereken mekanlardır. Ses üreten

---

¹ Grandjean, E. , Précis d’Ergonomie

mekanlarla sesten korunması gereken bu mekanların yan yana veya alt alta değil de birbirinden daha uzak tasarlanması gerekmektedir. Dış kaynaklı sese karşı da dış mekanda duvar, ağaç, balkon veya yer yer geri çekilmiş bir cephe düzeni kullanılarak tedbir alınabilir. Başka bir akustik önlem, sesten korunması gereken mekanlarla ses üreten mekanlar arasında ses yalıtımı yapmaktır. Örneğin; halka açık mekanlarla yatak odaları arasına yalıtım yapılmalıdır (Çakırkaya, 1994, Lawson, 1976).

Mekanı oluşturan yüzeylerin, işitsel açıdan konforlu olan çevrenin sağlanması için her türlü yalıtım önlemleri ile birlikte tasarlanması gerekir. Duvar, çatı, döşeme gibi yapı elemanlarının kesit ve malzeme açısından özellikleri ve boyutları, ses yutma özellikleri değerlendirilmelidir. Kapı ve pencere boşluklarının boyutlandırılmasında ve malzeme seçiminde de görsel konfor ile birlikte işitsel konfor da göz önüne alınmalıdır (Aytuğ, 1990b).

Görsel Konfor

Aydınlatma

Yapay Aydınlatma: Belirli bir görsel konfor ile iyi bir görsel algılamaya sağlamak için aşağıdaki koşulların sağlanması gerekir¹ (Aytuğ, 1990b).

- Aydınlik düzeyi (aydınlanma yeğlinliği) odanın işlevine uygun olmalıdır.
- Işık kaynaklarının dağılımı (aydınlatmanın mekansal dağılımı) dengelenmiş olmalıdır.
- Düzgün aydınlatma (farklı fazlarda tüpleri bir araya getirmek) gerekir.
- Göz kamaşmasını (kontrast ve ışık yeğlinliği) önlemek gerekir.

Doğal Aydınlatma: Yapay aydınlatmanın etüdünde kabul edilen prensipler doğal ışık için de aynıdır. Ancak bir odaya giren gün ışığı, verdiği aydınlığın ötesinde, çevreyi görmeye izin vererek dış dünya ile bir kontak kurmak, saatin kaç olduğunu, havanın nasıl olduğunu anlamakta yardımcı olur.

Bir mekandaki gün ışığı değerleri, pencerelerin boyutuna, yerine ve yöne bağlıdır. Koyu renkli bir duvara açılan küçük bir pencere, çevresindeki yüzeyle arasındaki büyük parlaklık kontrastı nedeniyle kamaşma kaynağı haline gelebilmektedir. Güney veya güneybatıya açılan

---

¹ Grandjean, E. , Précis d'Ergonomie

geniş pencereler ise yazın sıcaklığın fazla kışın ise az olmasına neden olurlar. Bu nedenle camlı pencere yüzeylerinin boyutları çok yönlü düşünülerek belirlenmelidir.

Mekanın köşesi veya duvar kenarında açılan pencereler, bir duvarın giren gün ışığı ile yıkanmasına neden olurlar. Bu aydınlatılmış yüzey ışık kaynağı gibi, mekanın aydınlık düzeyini yükseltir.

Mekandaki ışığın kalitesini etkileyen bazı faktörler bulunmaktadır. Pencerelerin artikülasyonu ve şekli, mekanın yüzeyleri üzerinde gölge patterni yansımaya neden olabilir. Bu yüzeylerin dokusu ve rengi ise mekanda çevreleyen ışığın seviyesini yansıtıcılık katsayılarına bağlı olarak etkilemektedir.

Doğal ışık, mekanı oluşturan düşey yüzeyler dışında, camlı tavanlar ve tepe ışıklıkları ile de mekana girebilir. Tasarım esnasında mimarlar, ergonomik çalışmaların sonuçları ile birlikte yaratıcılıklarını değerlendirerek mekanı ve binanın biçimlenişini, doğal ışıktan yararlanmaya imkan verecek şekilde çözümleyebilir (Aytuğ,1990b).

Doğal-Yapay Aydınlatma ve İnsan: Bir tasarım esnasında mimarın vermesi gereken kararlar arasında, bina biçiminin, insanın fizyolojik ve psiko-sosyal gereksinmelerini karşılayacak uygun aydınlatma şekline göre oluşturulması da bulunmaktadır. Bu kararın sonuçları, ışık kaynağının seçilmesi, binanın yönlenmesi, mekanı oluşturan yüzeylerin renk, doku, parlaklık açısından özellikleri, mekanik teçizat, kat yüksekliği, pencerelerin boyutu ve konumu, mekan derinliği, donatı ile pencere ve mekan derinliği arası ilişkilerle ilgili tercihleri etkileyecektir.

Aydınlatma şekli, ışık kaynaklarının yerleştirilmesi ve ışık rengi niteliğinin değişimini oluşturmada ve mekanın algılanmasında etkin olmaktadır. Bir mekanın algılanması, aydınlık düzeyinin değiştirilmesiyle karakter yönünden değişmez, ancak mekanda bazı cisim ve yüzeylerin aydınlık seviyeleri farklılaştırıldığında mekanın algılanması karakter yönünden değişiklik gösterecek, atmosfer değişikliği ortaya çıkacaktır.

Aydınlatmanın da fizyolojik-biyolojik insan özellikleri yanı sıra, psikolojik açıdan da insanın psiko-sosyal gereksinmelerine uygun düzenlenmesi;

- yeterli aydınlık seviyesinin temini
- parlaklık ve renk örüntülerinin tasarlanması

- iyi bir modelleme ve doku çalışması

- parlaklık ve kamaşmanın kontrolünün yanı sıra konfor koşullarının da göz önüne alınmasıyla mümkündür (Aytuğ, 1990b).

Aydınlatma düzeyinin belirlenmesinde iki temel kriter vardır; birincisi eylem sırasında gereksinim duyulan hassasiyet ve çalışma hızı, ikincisi rahatsız edici ve eylem sırasında eylemi engelleyici kontrastların ve kamaşmaların engellenmesi (Çakırkaya, 1994, Lawson, 1976).

Lawson (1976), yatak odaları için istenen aydınlatma düzeylerini Çizelge 5.4'teki gibi açıklamıştır.

Çizelge 5.5 Otel yatak odalarında istenen aydınlatma düzeyi

MEKAN	LUX	LUMEN/FT ²
Yatak odaları	100	10
Yatak başucu	200	20
Banyolar	100	10

Renk: Mekan renginin seçimi, öncelikle mekanın işlevine ve kullanıcıların psikolojik ve fizyolojik faktörlerinin etkilerine göre yapılmaktadır. Mekandaki işlevin karakteristikleri monoton veya büyük konsantrasyon gerektiren şekilde olabilir. “Monoton bir çalışma bahis konusu ise uyarıcı renklerin kullanımı tavsiye edilmiştir ancak tavan veya duvarlar gibi geniş yüzeyler olarak değil, daha az önemli yerlerde, bir kapı, bir separasyon, bir merdiven sahanlığı gibi yerlerde kullanılmalıdır”.¹ Konsantrasyon gerektiren işlerde ise, mekan çok yorucu ve uyarıcı olmayan renklerle, açık ve nötr renklerle, renklendirilmelidir (Aytuğ, 1990b).

Bazı renklerin, bir şahıstan diğerine önemli değişiklikler göstermekle birlikte inkar edilemez özel psikolojik etkileri vardır. Renkler tarafından uyarılan en karakteristik subjektif duyulanmalar, mesafeyi, sıcaklığı ve psişik duyulanma yetisini kapsamaktadır.²

¹ Grandjean, E. , Précis d'Ergonomie

² Grandjean, E. , Précis d'Ergonomie

Çizelge 5.6 Renkler ve etkileri

RENK	MESAFEYİ KAPSAYAN İZLENİM	SICAKLIK	PSİŞİK ETKİ
Mavi	Uzak	Soğuk	Dinlendirici
Yeşil	Uzak	Ölçülü Olarak Soğuk	Çok Dinlendirici
Kırmızı	Yakın	Sıcak	Çok Uyarıcı
Turuncu	Çok Yakın	Çok Sıcak	İstek Uyandırıcı, Uyarıcı
Sarı	Yakın	Çok Sıcak	Uyarıcı
Kahverengi	Çok Yakın, Klostrofobi Duygusu	Nötr	Uyarıcı
Mor	Çok Yakın	Soğuk	Saldırgan, Sıkıntı, Çarpıntı

Koyu renkler, genel olarak bir yorgunluk ve sıkıntı (ezilme) duyulanması verirler, ışığı yutarlar ve zor görülürler. Açık renkler, aksine aydınlık, neşeli, sevimlidirler, ışığı yansıtırlar ve bir mekanı aydınlatırlar, temizliğe teşvik ederler (Aytuğ, 1990b).

Doku: Görsel çevremizi oluşturan biçimlerin, yüzeylerin görünümü ve etkisi öncelikle onların dokusal özelliklerine dayanır ve derinlik algılamasında önemli bir fenomendir. Mekanın idrakinde, mekanı oluşturan yüzeylerin dokuları, göze uzaklık ve yakınlık etkileri vererek algılamayı etkilemektedir. Daha sert dokulu yüzeylere sahip mekanlar, aynı boyutlardaki yumuşak dokulu yüzeye sahip mekanlardan daha küçük algılanmaktadır. Yüzeylerin dokusu, işleve uygun olarak, emniyet gereksinmesini de karşılayacak şekilde seçilmelidir (Aytuğ, 1990b).

5.7 Sosyo-Kültürel Faktörler

Günümüzde, turizm amaçlı yerleşme ve yapılanmada, turizm kaynaklarının korunması, özellikle doğal ve kültürel çevrenin korunması üstünde durulan önemli bir husustur. Gelişmekte olan ülkelerde turizm hedefleri, yabancı ziyaretçilerin ihtiyaç ve beklentilerini karşılamak, aynı zamanda da yöresel kültürü korumak ve muhafaza etmek amacına yönelik olmalıdır. Bunu sağlayabilmek için, ülkeye gelen turistleri çeken varlıkların ve turizm

amacının bilinmesi gerekmektedir. Diğer taraftan gelişmekte olan ülkenin amacı ekonomiyi güçlendirmek ve gelişmiş ülkelerin konforundan da yararlanmaktır. Yöre halkı ise gelenekleri ile gelişmiş yaşam biçimleri ve konforu arasında denge aramaktadır (Aytuğ, 1990a).

Kültürel mirası zengin yöreleri tercih eden ziyaretçi alışmış olduğu konforu da istemektedir. Bu nedenle, turizm amaçlı yapılanmanın tasarımı, karşıtlıklara çözüm arama yönünde olmak durumundadır. “İster otel, tatil köyü, ister terminal, lokanta olsun göz ardı edilmemesi gereken husus, bu tesislerin ülkeye gelen ziyaretçiler tarafından kullanılacağıdır. Bu tesisler, hiçbir şekilde, turistin öteki ülkelerde bulacaklarının kopyası olmayacağı gibi ‘uluslararası mimari tarz’ diye bilinen şekilde de olmamalıdır” (Aytuğ, 1990a, Haris, Kerr, Foster...). “Günümüzün bilinçlenmiş insanı (turisti) kimliksiz, standart, her yerde bulabileceği çevreleri değil, yöresel olanı, kimlikli ve özgün olanı aradığına göre turizm, yöresel değerlerin korunması düşüncesinin gelişmesi için bir potansiyel kaynak olarak ortaya çıkmaktadır” (Aytuğ, 1990a, Şener,H., Turizm Yapıları Uygulamaları Sempozyumu, s.306). Korunan yöresel değerler ve kültür ziyaretçilerin yoğun bir şekilde ilgisini çekmektedir (Aytuğ, 1990a).

5.8 Bölüm Sonucu

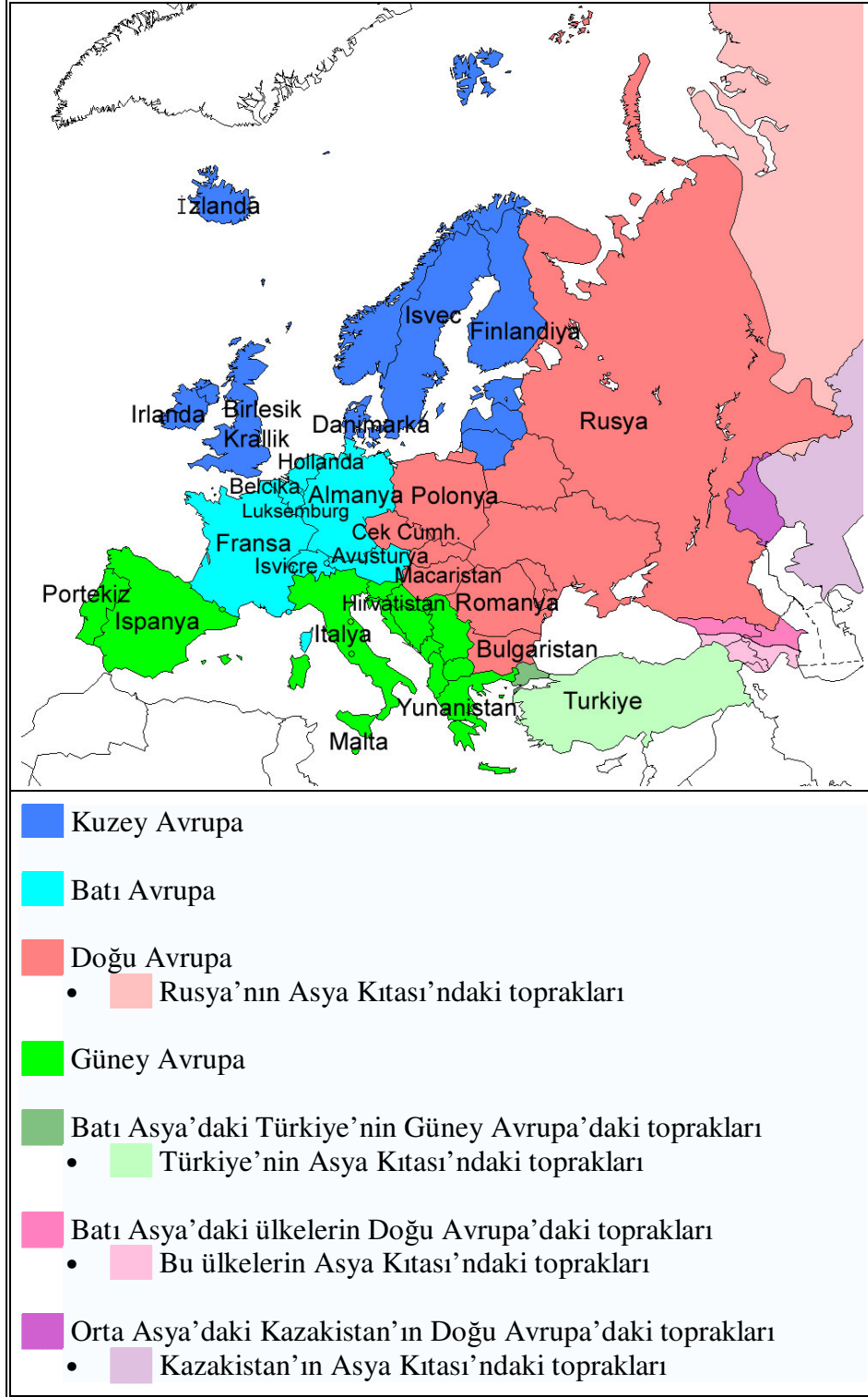
Bu bölümde, Hilton Otelleri’nin oda kurgularının incelendiği 6. bölüme geçmeden önce; oda tasarımını etkileyen faktörler incelenmiştir. Turizmin, turistin, işletmenin, kanunlar ve yönetmeliklerin, mimari akımlar ve eğilimlerin, fiziksel faktörlerin ve sosyo-kültürel faktörlerin otel odalarının tasarımına etkilerinden bahsedilmiştir.

6. HILTON OTELLERİNİN ODA KURGULARININ ÖRNEKLERLE İNCELENMESİ

2. 3. ve 4. bölümlerde turizm, turist, turizm amaçlı konaklama tesisleri ve zincir otel kavramları ile ilgili bilgilere yer verilmiştir. 5. bölümde ise turizm amaçlı konaklama tesislerinde oda tasarımını etkileyen faktörlerden bahsedilmiştir. Bu bölümde; Avrupa ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden seçilen Hilton Otelleri'nin oda kurguları incelenmektedir. Avrupa Kıtası'ndaki Hilton Otelleri'nin buldukları ülkelerin bölgelere göre ayrılmış haritası ile Türkiye'deki Hilton Otelleri'nin buldukları illerin bölgelere göre ayrılmış haritası, Hilton Otelleri'nin ne kadar farklı coğrafya ve kültürlere yayılmış olduğu hakkında bilgi vermektedir. Çeşitli ülkeler ve bölgeler arasından seçilen otellerin oda kurguları incelenmeden önce; otellerin bulunduğu ülke ve şehirlerin coğrafya, iklim, kültür ve mimari özelliklerinden bahsedilmekte ve oda tipleri hakkında bilgilere yer verilmektedir. Her otel incelemesinin sonunda otel hakkında değerlendirme tablosu bulunmaktadır. Bu değerlendirme tabloları oluşturulurken; dünyanın dört bir köşesine yayılmış büyük bir otel zinciri olan Hilton Otelleri'nde fiziksel konfor koşullarının var olduğu, fiziksel çevre koşullarının az ya da var olduğu kabul edilmiş ve odalar sosyo-kültürel faktörler açısından incelenmiştir. Sosyo-kültürel faktörlere göre değerlendirme ise odalarda kullanılan; renk, sabit ve hareketli mobilya, malzeme seçimi, doku gibi kriterlere göre yapılmıştır. Seçilen bütün otellerin incelemelerinin sonunda ise genel bir sonuç değerlendirme tablosu yer almaktadır.

6.1 Avrupa Kıtası Hilton Otelleri

Çizelge 6.1 Avrupa Kıtası'ndaki Hilton Otelleri'nin buldukları ülkelerin bölgelere göre ayrılmış haritası¹

¹ <http://tr.wikipedia.org> adlı kaynaktan faydalanarak hazırlanmıştır.

6.1.1 Doğu Avrupa

Çizelge 6.2 Hilton Sofia, Sofya-Bulgaristan, Doğu Avrupa

<p>HILTON SOFIA - BULGARİSTAN</p>	
 <p>Bulgaristan'ın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 2001</p>	
<p>Otelin Konumu: Hilton Sofia, Sofya şehir merkezine 1.6km uzaklıkta olup, Vitosha Dağı Manzaralıdır. Sofya Kongre Merkezi'nin karşısında bulunan otel, UNESCO'nun korumaya aldığı Boyana Kilisesi'ne 14.4km uzaklıkta, Sofya Uluslar Arası Havaalanı da 15 dakika mesafededir.</p>	
<p>Coğrafya: Bulgaristan'ın başkenti olan Sofya; Balkanların merkezinde, Vitosha Dağı'nın kuzey eteklerinde, her tarafı dağlarla çevrili bir yerleşim merkezidir. Şehrin içinden Vladaiska ve Perlovska, doğusundan ise Iskar Nehri geçmektedir. Şehir mineral ve termal doğal kaynaklarıyla ünlüdür.</p>	
<p>İklim: Sofya'da genellikle karasal iklim hakimdir. En sıcak ay Ağustos, en soğuk ay ise Ocak ayıdır. 1936 yılına kadar ortalama sıcaklık 10°C olmuş ve daha sonra yarım derece artmıştır. Zaman zaman sıcaklık 40°C'ye çıksa da, Sofya vadinin yüksekliğinden dolayı, diğer şehirlere göre yazları daha az sıcak olur.</p>	
<p>Kültür ve Mimari: Sofya geçmişiyile bugününü dikkate değer bir mimari tarzla birleştiren, Avrupa'daki en eski başkentlerden biridir. Bulgaristan'ın 1878 yılında bağımsızlığını ilan etmesiyle birlikte başkent Sofya'nın mimari görünümünü değiştirmek</p>	

için Avusturya-Macaristan'dan gelen mimarlar ve daha sonraları da yurtdışında eğitim alan Bulgar mimarlar çalışmışlardır. Bu sebeple Sofya'nın merkezinin mimarisi Neo-Barok, Neo Rokoko, Neo-Rönesans ve Neoclassicism dönemlerinin izlerini taşımaktadır. Bu dönemde inşa edilen en önemli yapılardan bazıları; günümüzde Ulusal Sanat Galerisi ve Ulusal Etnografi Müzesi olarak hizmet veren eski Kraliyet Sarayı (1882), Ivan Vazov National Theatre (1907), National Gallery for Foreign Art, National Assembly of Bulgaria (1886), Bulgarian Academy of Sciences (1893). 2. Dünya Savaşından sonra, 1944'te Bulgaristan'da komünist bir hükümetin kurulmasıyla mimari çizgi büyük ölçüde değişmiş, sosyalist klasisizm yapıları şehir merkezinde inşa edilmeye başlanmıştır. Komünizmin 1989'da çökmesiyle modern gökdelenler yapılmaya başlanmıştır. Şehrin önemli tarihi yapılarından bazıları: 10. yüzyıla ait olan Boyana Kilisesi, dünyanın en büyük Ortodoks kiliselerinden biri olan AlexanderNevski Katedrali ve eski Bizanstan kalma St. Sophia Kilisesi'dir.

Oda tipleri: Standart Oda, Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.1 King Hilton Standart Odası, Hilton Sofia¹

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.2 King Hilton Standart Oda Plus, Hilton Sofia¹

Resim 6.3 Twin Hilton Standart Odası, Hilton Sofia²

Standart Oda: Standart Oda ve Standart Oda Plus olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Ses geçirmeyen pencerelere sahip ve 28m² olan bu odaların ayrı birer çalışma bölümleri vardır. Art-deco stiliyle dekore edilmiş bu odalarda birer de koltuk bulunmaktadır. Standart Oda Pluslar 3 ayrı tiptedir. Bunlardan birincisi olan King Hilton Standart Odası 1 king ya da 1 queen yatağa sahip olup 3 kişiliktir. İkinci tip oda, 1 king yatağa sahip olan ve maksimum 3 yetişkinin kalabildiği King Hilton Standart Oda Plus'tır. Twin Hilton Standart Odasında ise 2 ayrı tek kişilik yatak bulunmaktadır.

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.4 Park Executive Suit, Hilton Sofia¹

Resim 6.5 Park Executive Suit, Hilton Sofia²

Suitler: Park Executive Suitler 52m² olup tek tiptir. Art-deco stiliyle dekore edilmiş olan bu odaların ayrı birer oturma odaları ve ayrıca executive dinlenme odalarına geçişleri bulunmaktadır. King yatağa sahip olan bu odalarda maksimum 4 yetişkin kalmaktadır.

---

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.6 Executive Dinlenme Odası, Hilton Sofia¹

Deluxe ve Executive Odalar: King Hilton Executive ve Twin Hilton Executive olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. 28m² olan bu odalar art-deco stiliyle dekore edilmişlerdir. Ayrı birer çalışma alanı bulunan bu odalardan executive dinlenme odalarına geçiş bulunmaktadır. King Hilton Executive odası 1 king yatağa sahip olup 3 kişiliktir. Twin Hilton Executive odasında ise iki ayrı tek kişilik yatak bulunmaktadır.²

Çizelge 6.3 Hilton Sofia'nın Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	+	-	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	+	-

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.4 Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel, Bükreş-Romanya, Doğu Avrupa

ATHENEE PALACE HILTON BUCHAREST HOTEL-ROMANYA

Romanya'nın Avrupa ve Dünya'daki Konumu

Açılış Yılı: 1914 (Yenileme: 1997)

Otelin Konumu: 1914'te inşa edilmiş olan otel şehrin kalbinde, köşe parselde yer almaktadır. Bükreş'in eski Kraliyet Sarayı, şehir merkezindeki kafe ve mağazaları gibi çekici mekanları otelin hemen yakınında bulunmaktadır. Otel, Uluslar arası Henri Coanda Havaalanına 40 dakika mesafede bulunmaktadır.

Coğrafya: Romanya'nın başkenti olan Bükreş, Romanya Ovasının ortasında Tuna Irmağı'nın bir kolu olan Dimbovita Nehri'nin kenarında konumlanmıştır. Floreasca, Tei ve Colentina gibi birçok önemli göl, Dimbovita'ya akan Colentina Nehri boyunca şehrin içine uzanmaktadır. Ayrıca şehrin içinde Cişmigiu adında ufak bir de yapay göl bulunmaktadır. Cişmigiu Gölü Cişmigiu Parkı tarafından çevrelenmiştir. Cişmigiu Parkı tarih boyunca birçok yazar ve şaire ilham kaynağı olmuştur. 1847 yılında Alman mimar Carl F W Meyer' in çizimlerine sadık kalınarak açılmış olup ve halen şehir merkezinin rekreasyonel tesisidir. Cişmigiu'nun yanı sıra, Bükreş'te Herastrau Parkı ve Botanik Bahçesi gibi başka büyük park ve bahçeler de bulunmaktadır. Herastrau şehrin kuzeyinde büyük bir halk parkıdır. Bükreş Botanik Bahçesi, Romanya'daki en büyük botanik bahçesidir.

İklim: Bükreş'te karasal iklim hakim olup kuru ve sıcak yazlar, soğuk kışlar görülür. Kış aylarında sıcaklık genellikle 0°C'nin altındadır. Yaz aylarında ise ortalama sıcaklık 23°C'dir. Yazın yağış ve nem oranı düşük olmasına rağmen zaman zaman tehlikeli fırtınalar çıkmaktadır. İlkbahar ve sonbaharda, sıcaklıklar 18°C ile 22°C arasında değişmektedir ve yağmur oranı yazdan daha fazladır.

Kültür ve Mimari: Bükreş'in; özellikle görsel sanatlar, performans sanatları ve gece hayatında çok yönlü ve gelişen bir kültürü vardır. Romanya'nın Karadeniz kıyısı ve Transilvanya gibi diğer kısımlarının aksine, Bükreş'in kültürü farklı kaynaklardan esinlenmektedir ve tanımlanmış bir tarzı yoktur. Bükreş'teki yapılarda gerek Romanya tarzından gerekse Fransız mimarisinden etkilenilmiştir. Bükreş'in dünyaca ünlü pek çok sembol yapısı bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi, 1980'lerde inşa edilen Parlamento Sarayı'dır. Bükreş'in bir diğer sembol yapısı ise 1935 yılında inşa edilen ve Paris'teki Arc de Triomphe'den esinlenen Arcul de Triumf'dur.

Oda tipleri: Standart Oda, Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.7 Hilton Standart Odası, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel¹

Standart Oda: King Hilton ve Twin Hilton Standart Odası olmak üzere 2 tiptir. Geleneksel tarzda döşenmiş olan bu odalar 33m²'dir. Çalışma masası bulunan bu odalarda maksimum 2

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

kişi konaklayabilmektedir. King Hilton Standart Odası 1 adet king yatağa, Twin Hilton Standart Odası ise 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.

Resim 6.8 Courtyard Suit, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel¹

Resim 6.9 Junior Suit, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel²

---

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.10 Presidential Suit, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel¹

Resim 6.11 Athenee Palace Suite, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel²

Suitler: Courtyard Suit, Junior Suit, Presidential Suit ve Athenee Palace Suit olmak üzere 4 tiptir. 86m² olan Courtyard Suit bahçe manzaralı olup, çalışma alanına, oturma odasına, yemek masasına ve ikinci bir banyoya sahiptir. 4 kişinin konaklayabildiği suite 1 adet king yatak bulunmaktadır ve executive dinlenme odasına geçiş yapılabilmektedir. 2 kişinin konaklayabildiği Junior Suit 1 adet king yatağa sahiptir. Executive dinlenme odasına geçiş yapılabilen suite; çalışma masası ve ayrı bir oturma bölümü bulunmaktadır. 80m² olan Presidential Suite ise 4 kişi konaklayabilmektedir. 1 adet king yatağı, çalışma alanı, oturma odası, yemek masası ve ikinci bir banyosu bulunan suitten executive dinlenme odasına geçiş yapılabilmektedir. Athenee Palace Suit 2 katlı olup üst katında çatı penceresi bulunmaktadır.

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Executive dinlenme odasına geçiş yapılabilen suit; çalışma alanına, oturma odasına, ikinci banyoya ve yemek masasına sahiptir.

Resim 6.12 Executive Dinlenme Odası, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel¹

Resim 6.13 King Hilton Executive Odası, Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel²

Deluxe ve Executive Odalar: King Hilton Executive ve Twin Hilton Executive olmak üzere 2 tiptir. 33m² olan odalarda 2'şer kişi konaklayabilmektedir. Executive dinlenme odasına geçişe sahip bu odalarda çalışma masası bulunmaktadır. King Hilton Executive odada 1 adet king yatak, Twin Hilton Executive odada ise 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.³

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.5 Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	-	-	+
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	+	-

Çizelge 6.6 Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre, Varşova-Polonya, Doğu Avrupa

<p>HILTON WARSAW HOTEL AND CONVENTION CENTRE-POLONYA</p> <p>Polonya'nın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 2005</p>	
<p>Otelin Konumu: Otel, havaalanına 20-30 dakika mesafede ve Varşova'nın merkezi iş-finans bölgesinde bulunmaktadır. Varşova'nın UNESCO World Heritage anıtı otele 5 dakika mesafede bulunmaktadır. Otel, Kültür ve Bilim Sarayı'na ve daha birçok turistik gezi alanlarına yakın bir konumdadır.</p>	
<p>Coğrafya: Varşova Vistula Nehri'nin her iki kıyısında ve Masovian Ovası'nın en önemli yerinde kurulmuştur. Baltık Denizi'ne ve Karpat Dağları'na yaklaşık 350 km uzaklıkta bulunmaktadır.</p>	
<p>İklim: Varşova'da nemli bir karasal iklim görülmektedir. Ocak ayı ortalama sıcaklığı -2°C, Temmuz ayı ortalama sıcaklığı ise 18°C'dir. Yaz aylarında sıcaklık bazen 30°C'ye kadar çıkabilmektedir. En çok yağış Temmuz ayında görülmektedir.</p>	
<p>Kültür ve Mimari: 1833'ten 2. Dünya Savaşına kadar, Plac Teatralny (Theatre Square) birçok tiyatroya ev sahipliği yapmış ve ülkenin kültür merkezi olmuştur. Ogród Saski</p>	

(Saxon Garden) daki Summer Theatre, 1870-1939 yılları arasında, iç savaş yıllarında da hizmet vermiştir. Varşova'nın Zoliborz ilçesi 1920'li ve 1930'lu yılların mimarisiyle meşhurdur. Vistula Nehri ile Zoliborz arasındaki Varşova Kalesi, 19. yüzyıl askeri mimarisinin bir örneğidir. Kral Jan III Sobieski'nin eski kraliyet rezidansı Wilanow Palace, güzel parkları ve barok tarzı mimarisiyle dikkat çekmektedir. Çağdaş mimarinin önemli örneklerinden Kültür ve Bilim Sarayı, şehir meydanındaki Soc-realist gökdelen ve Avrupa'nın en büyük açık hava pazarı olan Stadion Dziensieciolecia turistlerin ilgisini çekmektedir.

Oda tipleri: Standart Oda, Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.14 Hilton Standart Oda, Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre¹

Resim 6.15 Hilton Standart Oda, Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre¹

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Standart Oda: Standart odalar; King Hilton Deluxe, King Hilton Deluxe Plus, King Hilton ve Twin Hilton olmak üzere 4 tiptir. King Hilton Deluxe odalar 31m², King Hilton Deluxe Plus odalar ise 35m² olup ayrı bir oturma ve çalışma alanlarına sahiptirler. 2'şer kişinin konaklayabildiği bu odalar; 1'er adet king yatağa ve yere kadar olan pencerelere sahiptirler. 2'şer kişinin konaklayabildiği King Hilton ve Twin Hilton odalar 30m² olup; King Hilton 1 adet king yatağa, Twin Hilton 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.

Resim 6.16 Executive Köşe Suit, Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre²

Suitler: Suitler; Standart Suit, Presidential Suit ve Executive Corner Suit olmak üzere 3 tiptir. Suitler köşelerde yer aldıkları için panoramik şehir manzarasına hakimdirler. Executive dinlenme odalarına geçişleri bulunan suitlerin ayrı birer çalışma alanları bulunmaktadır. Presidential Suitler de köşelerde yer aldıkları için Varşova'nın panoramik manzarasına hakimdirler. Ayrı birer dinlenme ve çalışma alanları, Executive dinlenme odalarına geçiş imkanları bulunmaktadır. 1 ya da 2 yatak odalı suit seçenekleri vardır. Executive Köşe Suitler 64m² olup oturma odasına sahiptirler. Ayrıca executive dinlenme odasına geçiş yapılabilen bu suitlerde 1 adet king yatak ve yere kadar pencere bulunmaktadır.

Deluxe ve Executive Odalar: Deluxe, Deluxe Plus ve Executive olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Deluxe ve Deluxe Plus odalarda; geniş bir çalışma masası bulunmaktadır. Executive odalar Executive dinlenme odasına geçiş imkanına sahiptirler ve King Executive Plus, King Executive, Twin Executive olmak üzere 3 tiptirler. 2 kişinin konaklayabildiği King Executive Plus 35m² olup 1 adet king yatağa ve geniş bir çalışma alanına sahiptirler. 30m²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

olan King Executive oda; 2 kişiliktir, 1 adet king yatağa ve çalışma alanına sahiptir. Twin Executive oda ise yine 30m² ve 2 kişilik olup 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.¹

Çizelge 6.7 Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre'ın Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	-	-	+
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	+	-

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

6.1.2 Güney Avrupa

Çizelge 6.8 Hilton Barcelona Hotel, Barselona-İspanya, Güney Avrupa

<p>HILTON BARCELONA HOTEL - İSPANYA</p>	
 <p>İspanya'nın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1990 (Yenileme: 2002)</p>	
<p>Otelin Konumu: Hilton Barcelona Hotel, iş ve yeni ticaret merkezinde bulunmaktadır. Alışveriş merkezine yürüme mesafesinde olan otelden, havaalanına ve turistik gezi merkezlerine ulaşım kolaydır.</p>	
<p>Coğrafya: Barselona, İber Yarımadasının kuzeydoğusunda, Akdeniz'e kıyısı olan bir şehirdir. Güney batısında Llobregat nehri, kuzeyinde Besos nehri olan ve Collserola Dağının sınırladığı bir platodadır. Collserola, şehri kuzey-batı istikametinde korur. En yüksek noktası Tibidabo'dur ve şehir buradan izlenebilir. Barselona küçük tepelerle çevrilidir. Şehrin güneydoğusunda, körfezi gören Montjuic kayalıkları vardır.</p>	
<p>İklim: Barselona'da Akdeniz İklimi hakimdir; ılıman ve nemli kışlar, sıcak ve kuru yazlar. Ocak ve Şubat en soğuk aylardır ve ortalama sıcaklık 10°C' dir. Kar yağışı oldukça az görüldüğünden, özel anlar olarak hatırlanır. Temmuz ve Ağustos en sıcak aylardır ve ortalama sıcaklık 30°C' dir. Bugüne kadar rastlanan en yüksek sıcaklık 38.6 °C' dir.</p>	
<p>Kültür ve Mimari: Barselona'nın kökenleri 2000 yıl öncesine dayanmaktadır ve burada hem İspanyolca hem Katalanca konuşulmaktadır. Demokrasinin gelmesiyle, dikta yönetiminde ezilen Katalan kültürü daha fazla önem kazanmıştır. Barri Gotic, Barselona'nın merkezi haline gelmiştir. Yapıların birçoğu Roma İmparatorluğu'ndan</p>	

kalmıştır. Katalan “modernisme” mimarisi (Avrupa’da Art Nouveau olarak da bilinir) 1885 ve 1950 arasında gelişim göstermiştir. Antonu Gaudi’nin eserleri tüm şehir boyunca görülebilmektedir. En çok bilinen eseri olan Sagrada Familia kilisesi 1882’den beri inşaat halindedir ve halen bitmemiştir. Barselona 1999’da mimarisi dolayısıyla “RIBA Royal Gold Medal” kazanmıştır ve bu ödül ilk kez bir mimara değil de bir şehre verilmiştir.

Oda tipleri: Standart Oda, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.17 Queen Hilton Standart Odası, Hilton Barcelona Hotel¹

Resim 6.18 Twin Hilton Standart Odası, Hilton Barcelona Hotel²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Standart Oda: 25 m² olan standart odalar ayrı birer çalışma bölümüne sahiptir. Minimalist olan odaların şehir manzarasını seyretmek için geniş pencereleri bulunmaktadır. Standart odalar; Queen Hilton ve Twin Hilton olmak üzere iki tiptir. Odalar maksimum ikişer kişilik olup, Queen Hilton; 1 adet queen yatağa, Twin Hilton ise 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.

Resim 6.19 Queen Executive Oda, Hilton Barcelona Hotel¹

Resim 6.20 Queen Executive Oda, Hilton Barcelona Hotel²

Deluxe ve Executive Odalar: 27 m² olan bu odalar ayrı birer çalışma bölümüne sahiptir ve şehir manzaralıdır. Minimalist olan bu odalardan executive dinlenme odalarına geçiş bulunmaktadır. Bu odalar; Queen Executive ve Twin Executive olmak üzere 2 tiptir. Odalar maksimum ikişer kişilik olup; Queen Executive;1 adet queen yatağa, Twin Executive ise 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.³

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.9 Hilton Barcelona Hotel'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	+	-	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	+	-

Çizelge 6.10 Hilton Rhodes Resort, Rodos-Yunanistan, Güney Avrupa

HILTON RHODES RESORT-YUNANİSTAN	
	
<p>Yunanistan'ın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1993</p>	
<p>Otelin Konumu: Rodos'un merkezine 4km mesafede bulunan Hilton Rhodes Resort, Iallysos Körfezi'nde çekici bir noktada konumlandırılmıştır.</p>	
<p>Coğrafya: Ege Denizi'ndeki On iki Adalar'ın en büyüğü olan Rodos, Yunanistan'ın Meis Adası hesaba katılmasa, en doğuda bulunan adasıdır. Adanın iç kısımları ormanlıktır, Türk Çamı ve Kızılcamlarla kaplıdır. Adanın flora ve faunasının, genel olarak, Yunanistan'ın kalan kısımlarından ziyade Türkiye'nin batı sahillerini andırdığı kabul görmektedir. Rodos şehri adanın kuzey ucundadır. 1.215m yüksekliğindeki Attavyros Dağı adanın en yüksek noktasıdır.</p>	
<p>İklim: Akdeniz ikliminin hakim olduğu Yunanistan'da Temmuz ayından Ekim ayına kadar kuru, Kasım ve Mart ayları arasında ise serin ve yağışlı bir dönem söz konusudur. Açık denizde konumlandığı için Rodos adası rüzgarlıdır. Kış aylarında ortalama sıcaklık 16°C, bahar aylarında 23°C ve yaz aylarında ortalama sıcaklık 32°C'dir.</p>	

Kültür ve Mimari: Dünya'nın yedi harikasından biri kabul edilen Rodos Heykeli Kolossos, M.Ö. 280 yılında Dorlar tarafından Rodos Liman girişinde inşa edilmiştir. Rodos şehrinin Tapınak Şövalyeleri tarafından inşa edilmiş kalesi ve ortaçağdan kalma mahallesi UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndedir. Adada ayrıca, Rodos Diagoras Uluslar arası havaalanı ile Rodos şehri arasında kalan kesimde toplanmış 3.500 nüfusluk bir Türk azınlık bulunmaktadır.

Oda tipleri: Standart Oda, Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.21 Hilton Standart Odası, Hilton Rhodes Resort¹

Resim 6.22 Family Standart Oda Plus, Hilton Rhodes Resort²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Standart Oda: Hilton Standart Oda, Family Standart Oda, Hilton Standart Oda Plus, Family Standart oda Plus ve King Family Oda olmak üzere 5 tiptir. 32m² olan Hilton Standart, Family Standart ve Hilton Standart Plus odalar bahçe ya da deniz manzaralı olup balkon ya da terasa sahiptirler. Geleneksel tarzda döşenmiş olan odalarda çalışma masası bulunmaktadır. Family Standart oda Plus 38m² olup balkonlu ve deniz manzaralıdır. Odalarda çalışma masası, 2 adet king ve 1 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır. King Family Odalar ise 32m² olup bahçe ya da havuz manzaralıdır. Geleneksel tarzda döşenmiş olan bu odalarda çalışma masası bulunmaktadır. Maksimum 2 yetişkin ve 1 çocuğun konaklayabildiği bu odalar 1 adet king ve 1 adet tek kişilik yatağa sahiptir.

Resim 6.23 Deluxe Junior Suit, Hilton Rhodes Resort¹

Resim 6.24 Deluxe Suit, Hilton Rhodes Resort²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.25 Dağ Manzaralı Junior Suit, Hilton Rhodes Resort¹

Resim 6.26 Deniz Manzaralı Junior Suit, Hilton Rhodes Resort²

Suitler: Deluxe Junior Suit, Deluxe Suit, Dağ Manzaralı Junior Suit ve Deniz Manzaralı Junior Suit olmak üzere 4 tiptir. Geleneksel tarzda döşenmiş ve 38m² olan Deluxe Junior Suit;

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

balkonlu, oturma alanlı ve deniz manzaralıdır. 2 kişinin konaklayabildiği suite; 1 adet king yatak, yataklı kanepesi ve çalışma masası bulunmaktadır. Geleneksel tarzda döşenmiş Deluxe Suit 72m²'dir ve deniz manzaralıdır. 2 kişinin konaklayabildiği suite balkon, oturma alanı, çalışma masası, yemek masası ve 1 adet king yatak bulunmaktadır. Dağ Manzaralı Junior Suitler ve Deniz Manzaralı Junior Suitler 38m² olup geleneksel tarzda döşenmişlerdir. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği bu suitlerde; 1 adet king yatak, yataklı kanepesi bulunan oturma alanı ve çalışma masası bulunmaktadır.

Resim 6.27 King Hilton Deluxe Plus, Hilton Rhodes Resort¹

Deluxe ve Executive Odalar: King Hilton Deluxe Plus Odalar 32m² olup balkonlu ve deniz manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği geleneksel tarzda döşenmiş olan bu odalarda; 1 adet king yatak ve çalışma masası bulunmaktadır.²

Çizelge 6.11 Hilton Rhodes Resort'un Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	+	-	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	+	-	-

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

6.1.3 Batı Avrupa

Çizelge 6.12 Hilton Munich City, Münih-Almanya, Batı Avrupa

<p>HILTON MUNICH CITY - ALMANYA</p> <p>Almanya'nın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1989 (Yenileme: 2006)</p>	
<p>Otelin Konumu: Şehir merkezine yürüme mesafesinde bulunan Hilton Munich City, Münih'in havaalanına doğrudan tren bağlantısı bulunan tek oteldir. Gasteig Kültür Merkezi'nin yanında bulunan otel aynı zamanda Münih'in turistik gezi noktalarına da yakındır.</p>	
<p>Coğrafya: Münih, Alplerin kuzey kısmının kuzeyinde bulunan Yukarı Bavyera'nın yüksek ovalarında bulunmaktadır. Rakımı 520 metredir ve en önemli nehirleri Isar ve Würm'dür.</p>	
<p>İklim: Münih'te Alplerden dolayı Karasal İklim hakimdir. Şehrin rakımı ve Alplerin kuzeyine yakın olması yağış miktarını arttırmaktadır. Ani ve şiddetli rüzgar fırtınaları olmaktadır. Gece-gündüz ya da yaz-kış sıcaklık farkları olağan üstü olabilmektedir. Alplerden gelen sıcak Föhn Rüzgarları kışın bile hava sıcaklığını değiştirebilmektedir. Münih'te kış; aralık ve mart ayları arasında olur, oldukça soğuk geçer ve en az birkaç hafta her yer karla kaplı olur. Yazlar ise mayıs ve eylül ayları arasında olup ortalama sıcaklık 10°C' dir.</p>	
<p>Kültür ve Mimari: Şehir merkezinde Marienplatz adında büyük ve geniş bir meydan bulunmaktadır. Marienplatz'a çok yakın olan ve şehir merkezinde bulunan en eski kilise</p>	

Peterskirche'dir. Romanesk dönemde inşa edilmiş olan bu kilise, şehrin 1158 yılında resmen kurtulmasından önceki ilk manastır hareketidir. Gotik bir kilise olan Heiliggeistkirche ise 1724 yılında barok tarzına dönüştürülmüştür. Frauenkirche şehir merkezindeki en meşhur yapıdır ve Archdiocese of Munich and Freising'in katedralidir. Hemen yanındaki Michaelskirche Kuzey Alplerin Rönesans dönemine ait en büyük kilisesidir. Theatinerkirche Bazilikası ise İtalyan Barok'undan esinlenerek inşa edilmiş ve Güney Almanya Barok Mimarisine ilham kaynağı olmuştur. Şehir merkezindeki diğer Barok tarzı kiliseler; Bürgersaalkirche, Dreifaltigkeitskirche, St. Anna Damenstiftskirche, St. Anna im Lehel' dir. Eski Münih tarafındaki Rezidenz Sarayı 1385 de inşa edilmiştir ve iç dekorasyon açısından Avrupanın en önemli müzelerinden biri haline gelmiştir. Yanında ise neo-klasik opera binası olan Nationaltheater bulunmaktadır. Münih'te şehir merkezini banliyölere bağlayan 4 adet 19. yüzyıla ait kraliyet bulvarı bulunmaktadır.

Oda tipleri: Standart Oda, Junior Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.28 King Hilton Standart Odası, Hilton Munich City¹

Standart Oda: 25m² olan standart odalar ayrı birer çalışma bölümüne sahiptir. Modern tarzda döşenmiş bu odalarda birer koltuk ve geniş açılan pencereler bulunmaktadır. Standart odalar, King Hilton, Queen Hilton ve Twin Hilton olmak üzere 3 tiptir. Maksimum 3 kişinin kalabildiği King Hilton Standart Odasında 1 adet king yatak bulunmaktadır. Maksimum 1 kişinin kalabildiği Queen Hilton 1 adet queen yatağa ve 3 kişinin kalabildiği Twin Hilton ise 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.29 King Junior Suit, Hilton Munich City¹

Resim 6.30 King Junior Suit, Hilton Munich City²

Junior Suit: Suitler King Junior Suit olmak üzere tek tip tasarlanmıştır. Modern tarzda döşenmiş junior suitler 30m² olup ayrı birer oturma ve çalışma alanlarına sahiptir. Şehir ya da bahçe manzaralı bu suitlerden executive dinlenme odalarına geçiş bulunmaktadır.

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.31 King Hilton Deluxe Oda, Hilton Munich City¹

Resim 6.32 King Hilton Executive Oda, Hilton Munich City²

Resim 6.33 Twin Hilton Executive Oda, Hilton Munich City³

---

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.34 Executive Dinlenme Odası, Hilton Munich City¹

Deluxe ve Executive Odalar: Modern tarzda döşenmiş olan deluxe ve executive odalar 25m²'dir. Geniş pencerelerinden bahçe ya da şehir manzarası seyredilebilmektedir. Odalarda geniş çalışma masası, ergonomik sandalye ve birer adet koltuk bulunmaktadır. Ayrıca Executive odalardan, Executive dinlenme odalarına geçiş vardır. Deluxe ve Executive odalar; King Hilton Deluxe, Twin Hilton Deluxe, King Hilton Executive ve Twin Hilton Executive olmak üzere 4 tiptir. King Hilton Deluxe ve King Hilton Executive odalar 3'er kişilik olup 1'er adet king yatağa sahiptir. Twin Hilton Deluxe ve Twin Hilton Executive odalar ise maksimum 3'er kişilik olup 2'şer adet tek kişilik yatağa sahiptir.²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.13 Hilton Munich City'nin Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	-	-	+
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	-	+

Çizelge 6.14 Hilton Paris la Défense, Paris-Fransa, Batı Avrupa

<p>HILTON PARIS LA DÉFENSE-FRANSA</p>	
 <p>Fransa'nın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 2003</p>	
<p>Otelin Konumu: Hilton Paris La Défense, Champs-Élysées bulvarına 1 duraklık bir mesafede bulunmaktadır. Otelin yakınında ise en büyük alışveriş merkezlerinden biri olan Les 4 Temps yer almaktadır.</p>	
<p>Coğrafya: Paris, Fransa'nın başkenti ve Île-de-France bölgesinin merkezidir. Seine Nehri'nin kuzey kıvrımında bulunmaktadır. Île Saint Louis ve Île de la Cité adında iki doğal adası vardır. Genelde şehir düzdür ve en düşük rakım 35m'dir. Paris'te birçok önemli tepe de bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi 130m yüksekliğindeki Montmartre'dir.</p>	
<p>İklim: Paris'te okyanus iklimi görülür ve Kuzey Atlantik akıntısından etkilenir. Bu sebeple çok yüksek ya da çok düşük sıcaklıklar sık görülmez. Yıllık ortalama sıcaklık 15°C'dir. Yılın her zamanı yağmur yağabilir. Kar yağışına ise nadiren rastlanır.</p>	

Kültür ve Mimari: Modern Paris, 19. yüzyılın ortalarındaki geniş kentsel yenilemenin bir sonucudur. Yüzyıllar boyunca dar caddelerden ve yarı ahşap evlerden oluşan bir labirent olmuştur. Ancak 1852'nin başında Baron Haussmann'ın büyük kentselleşme projesi bütün bölgeleri neo-klasik taş yapılardan oluşan bulvarlara dönüştürmüştür. Paris'in en ilgi çekici turistik yapısı Eiffel Kulesi'dir. Diğer önemli yapıları ise; Louvre Müzesi, Notre Dame Katedrali, Sacre Cour Bazilikası'dır. Disneyland da turistik ilgi çekmektedir.

Oda tipleri: Standart Odalar ve Suitler.

Resim 6.35 King Hilton Standart Odası, Hilton Paris La Défense¹

Resim 6.36 Twin Hilton Standart Odası, Hilton Paris La Défense¹

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Standart Oda: King Hilton ve Twin Hilton olmak üzere 2 tiptir. 30m² olan odalar modern tarzda döşenmiş olup geniş çalışma masasına sahiptirler. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği bu odalardan; King Hilton Standart Odasında 1 adet king yatak, Twin Hilton Standart Odasında ise 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.

Resim 6.37 Hilton Relaxation Odası, Hilton Paris La Défense²

Resim 6.38 Hilton Relaxation Odası, Hilton Paris La Défense³

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.39 Suit Odalar Çalışma Alanı, Hilton Paris La Défense¹

Resim 6.40 King Executive Suit, Hilton Paris La Défense²

Suitler: Hilton Relaxation Oda ve King Executive Suit olmak üzere 2 tiptir. 30m² olan Hilton Relaxation odalarının dinlenme, rahatlama, çalışma bölümleri ve jakuzili banyoları bulunmaktadır. Modern tarzda döşenmiş olan oda şehir manzaralı olup 2 kişinin konaklayabildiği 1 adet king yatağa sahiptir. 60m² olan King Executive Suit ise oturma odasına, çalışma bölümüne ve jakuzili banyoya sahiptir. 2 kişinin konaklayabildiği modern tarzda döşenmiş bu suite 1 adet king yatak bulunmaktadır.³

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.15 Hilton Paris La Défense'ın Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	+	-	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	+	-	-

Çizelge 6.16 Hilton Amsterdam, Amsterdam-Hollanda, Batı Avrupa

HILTON AMSTERDAM-HOLLANDA	
	
<p>Hollanda'nın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1962 (Yenileme: 1998)</p>	
<p>Otelin Konumu: Kanal kenarında kurulmuş olan otel Amsterdam'ın; Van Gogh Müzesi, Anne Frank'ın Evi ve Rijks Müzesi gibi turistik çekim noktalarına kısa bir yürüme mesafesinde bulunmaktadır. Otel Amsterdam Schiphol Havaalanına 15 dakika mesafededir.</p>	
<p>Coğrafya: 12. yüzyılda Amstel Irmağı'nın kıyısında bir balıkçı köyü olarak kurulan Amsterdam, bugün Hollanda'nın kişi sayısı bakımından en büyük, kültürel ve parasal yönden de en önemli kentidir. Kentin eski bölümü; zamanında ülkeyi korumak için yapılmış olan iç içe geçmiş ay biçimindeki kanallardan oluşur.</p>	
<p>İklim: Kuzey Denizi'nden olan yüksekliği ve kuzeybatıdan esen rüzgarların etkisiyle, Amsterdam'da ılıman iklim görülür. Kışın sıcaklık ılımandır. Yağmur hafif şekilde görülsede batı fırtınası bir seferde çok miktarda yağış getirebilir.</p>	
<p>Kültür ve Mimari: 16. yüzyılın sonlarına doğru Amsterdams Rederijerskamer, çeşitli odalar arası drama ve şiir okuma yarışmaları düzenlenmiştir. 1638'de Amsterdam ilk tiyatrosuna kavuşmuştur. 1642'ye kadar bu tiyatrodaki bale performansları sergilenmiştir.</p>	

18. yüzyılda da Fransız tiyatrosu popüler hale gelmiştir. 1677'den itibaren sadece Fransız ve İtalyan operalarına rastlanırken, 18. yüzyılda da Alman operalarına da rastlanmıştır. 19. yüzyılda da popüler kültür Amsterdam'ın Nes bölgesinde merkezleşmiştir. Bu yüzyılın sonunda Rijksmuseum and Gemeenteljk Museum inşa edilmiştir. 1888'de Concertgebouworkest kurulmuştur.

Oda tipleri: Standart Odalar, Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.41 Queen Hilton Deluxe Oda, Hilton Amsterdam¹

Standart Oda: Queen Hilton Deluxe ve Twin Hilton Deluxe olmak üzere 2 tiptir. Odalar 25m² olup geniş pencerelere sahiptir ve şehir, bahçe ya da nehir manzaralıdır. Çağdaş Hollanda stilinde olan odalar 2 kişiliktir ve odalarda çalışma masası bulunmaktadır. Queen Hilton Deluxe odada 1 adet queen yatak, Twin Hilton Deluxe odada ise 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.42 King Hilton Junior Suit, Hilton Amsterdam¹

Resim 6.43 Queen Hilton Junior Suit, Hilton Amsterdam²

Resim 6.44 Twin Hilton Junior Suit, Hilton Amsterdam³

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Suitler: King Hilton Junior, Queen Hilton Junior ve Twin Hilton Junior Suit olmak üzere 3 tiptir. 33m² olan bu suitlerde ayrı oturma ve çalışma alanları bulunmaktadır. Çağdaş Hollanda stili ile dekore edilmiş bu suitler 2 kişilik olup executive dinlenme odalarına geçişleri bulunmaktadır. King Hilton Junior Suitte 1 adet king yatak, Queen Hilton Junior Suitte 1 adet queen yatak ve Twin Hilton Junior Suitte ise 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.

Resim 6.45 Twin Hilton Executive Oda, Hilton Amsterdam¹

Resim 6.46 Executive Dinlenme Odası, Hilton Amsterdam²

Deluxe ve Executive Odalar: Queen Hilton Executive ve Twin Hilton Executive olmak üzere 2 tiptir. 25m² olan bu odalardan executive dinlenme odalarına geçiş imkanı vardır. Modern Hollanda stili ile döşenmiş bu odalarda çalışma masası bulunmaktadır ve odalar

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

şehir, bahçe ya da nehir manzaralıdır. 2 kişinin konaklayabildiği bu odalardan; Queen Hilton Executive 1 adet queen yatağa, Twin Hilton Executive ise 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.¹

Çizelge 6.17 Hilton Amsterdam'ın Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	-	-	+
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	-	+

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

6.1.4 Kuzey Avrupa

Çizelge 6.18 Hilton Malmo City, Malmö-İsveç, Kuzey Avrupa

<p>HILTON MALMO CITY - İSVEÇ</p> <p>İsveç'in Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1989</p>	
<p>Otelin Konumu: Södraförstadsgatan'da bulunan otel alışveriş merkezlerinin, turistik gezi alanlarının yakınında ve Kastrup Havaalanına trenle 20 dakikada ulaşılabilecek bir mesafede bulunmaktadır.</p>	
<p>Coğrafya: İsveç'in en güney sahilinde bulunan Malmö bir liman kentidir. Uluslar arası "Oresund Region"'un bir parçası olan şehir 2000 yılından beri Oresund Boğazı'ndaki Oresund Köprüsü ile Kopenhag-Danimarka'ya bağlanmaktadır.</p>	
<p>İklim: Malmö'de ılıman iklim hakimdir. Köppen İklim Sınıflandırmasına göre "Maritime Temperate" iklim sınıfına girer, bu en sıcak aylarda ortalama sıcaklığın 10°C'nin üstünde olduğu anlamına gelir. En soğuk ayın sıcaklık ortalaması ise -3°C'dir.</p>	
<p>Kültür ve Mimari: Şehrin en önemli merkezlerinden biri olan Belediye Tiyatrosu 1944 yılında açılmış ve 1950 yılında ülkenin en canlı mekanlarından biri haline gelmiştir. 1970'li yıllardan beri şehir bağımsız tiyatro gruplarına ve müzikallere ev sahipliği yapmaktadır. 1988 yılında kurulan Rooseum Center for Contemporary Art, 1980-90'lı</p>	

yıllarda Avrupa'nın önde gelen sanat merkezlerinden biri olmuştur. Malmö'nün en eski kısımları 1300 ile 1600 yılları arasında inşa edilmiştir. Bu dönemden kalan iki katlı tipik Scania evleri, Danimarka'nın etkisini göstermektedir. 19. yüzyılın ortalarında modern taş ve tuğlalar kullanılmaya başlanmıştır. Son yıllarda ise daha çok kozmopolit mimariye rastlanmaktadır.

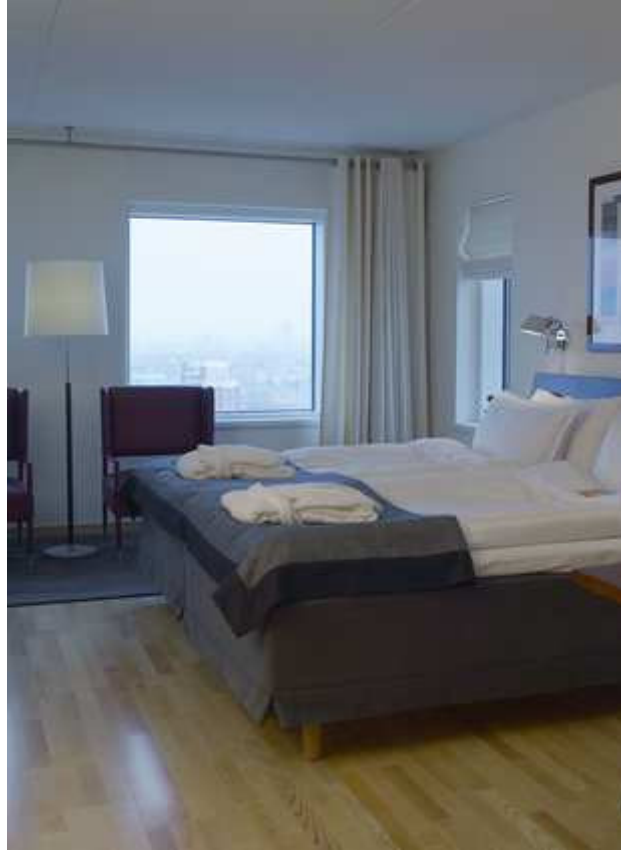
Oda tipleri: Standart Oda, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.47 Hilton Standart Oda, Hilton Malmo City¹

Standart Oda: Standart odalar King, Queen ve Twin olmak üzere 3 tiptir. King oda 25m² olup ses geçirmez pencerelere sahiptir. Maksimum 2 yetişkin ve 1 çocuğun kalabildiği bu odalarda; 1 adet king yatak, geniş bir çalışma masası ve dinlenmek için koltuk bulunmaktadır. Queen ve Twin odalar ise 20m² olup ses geçirmez pencerelere sahiptir. Maksimum 2 yetişkin ve 1 çocuğun kalabildiği bu odalarda geniş bir çalışma masası ve dinlenmek için koltuk bulunmaktadır. Queen oda 1 adet queen yatağa, Twin oda ise 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.48 Business Oda, Hilton Malmö City¹

Deluxe ve Executive Odalar: 22m² olan bu odalar en üst katta bulunmaktadır ve ses geçirmez pencerelere sahiptir. Modern tarzda döşenmiş bu odalarda geniş bir çalışma masası ve dinlenme koltuğu bulunmaktadır. Odalar Queen Business ve Twin Business olmak üzere 2 tiptir. Maksimum 2 yetişkin ve 1 çocuğun kalabildiği bu odalardan; Queen Business 1 adet queen yatağa, Twin Business ise 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir.²

Çizelge 6.19 Hilton Malmö City'nin Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	+	-	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	+	-	-

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.20 Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel, Helsinki-Finlandiya, Kuzey Avrupa

<p>HILTON HELSINKI KALASTAJATORPPA HOTEL- FİNLANDİYA</p>	
 <p>Finlandiya'nın Avrupa ve Dünya'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1969</p>	
<p>Otelin Konumu: Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel, Finlandiya Körfezi manzaralı olup, Helsinki'nin şehir merkezine 10 dakika mesafededir. Kendine özel plajı bulunan otel, Helsinki Katedrali ve Suomenlinna adası gibi Helsinki'nin birçok turistik çekim merkezlerine yakındır.</p>	
<p>Coğrafya: Finlandiya'nın başkenti olan Helsinki; ülkenin güneyinde, Finlandiya Körfezi'nin kıyısında, Baltık Denizi'nde bulunmaktadır. Helsinki birçok körfez, yarımada ve adadan oluşur. Şehir merkezi güneyde bir yarımadadır. 10km uzunluğundaki dar Helsinki Central Park, şehir merkezinden Helsinki'nin kuzey sınırına kadar uzanır ve burası önemli bir rekreasyonel alandır. Helsinki'nin bazı önemli adaları; Seurasaari, Lauttasaari, Suomenlinna, Santahamina ve aynı zamanda ülkenin en büyük hayvanat bahçesi olan Korkeasaari'dir.</p>	
<p>İklim: Şehirde ılıman bir karasal iklim hakimdir. Baltık Denizi'nin ve Gulf Stream akıntılarının ılıman etkisiyle, kışın sıcaklıklar kuzeyde konumlanmasına rağmen yüksek</p>	

olabilmektedir. Ocak-Şubat aylarında 6°C olan sıcaklık yılda 1 hafta ya da 1-2 kere -20°C olmaktadır. Kışın, gece ile gündüzün eşit olduğu gündönümünde gündüz 6 saatten daha az sürer ve karanlık, bulutlu bir hava olur. Yazın gündönümünde ise 18 saat gündüz yaşanır ve sıcaklık Ağustos ayında 18°C - 25°C arasında olur.

Kültür ve Mimari: Helsinki'nin en büyük tarihi müzesi, tarih öncesi zamanlardan bugüne kadar birçok tarihi koleksiyonu sergileyen Finlandiya Ulusal Müzesi'dir. Diğer bir tarihi müze olan Helsinki Şehir Müzesi ise ziyaretçilerine şehrin 500 yıllık tarihini göstermektedir. Finlandiya Ulusal Galerisi'nde 3 tane müze bulunmaktadır; klasik Fin sanatı için Ateneum Art Museum, klasik Avrupa sanatı için Sinebrychoff Art Museum ve modern sanat için Kiasma Art Museum. Ateneum 19. yüzyıldan kalma bir neorönesans sarayıdır ve şehrin önemli tarihi yapılarından biridir. Helsinki'de 3 ana tiyatro vardır; Finnish National Theatre, Helsinki City Theatre ve Finland Swedish Svenska Teatern. Helsinki'de 1800'lü yıllarda Carl Ludvig Engel tarafından birçok neo-klasik yapı inşa edilmiştir. Helsinki daha çok Art Nouveau tarzı binaları ile meşhurdur. Bunlar 1900'lü yılların başlarında tasarlanmış ve dönemin ulusal romantik sanatında çok popüler olan Kalevala'dan etkilenilmiştir. Helsinki'de ayrıca Dünyaca ünlü Finlandiyalı Mimar Avlar Aalto'nun eserleri de bulunmaktadır.

Oda tipleri: Standart Oda, Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.49 Twin Standart Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel¹

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.50 King Standart Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel¹

Standart Oda: King, Single ve Twin oda olmak üzere 3 tiptir. King oda 25m² olup geniş pencereleme sahiptir. Modern tarzda döşenmiş olan 2 kişilik bu odada çalışma masası, koltuk ve 1 adet king yatak bulunmaktadır. Tek kişilik olan Single oda 18m²'dir. Modern tarzda döşenmiş olan bu odada çalışma masası, koltuk ve 1 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır. Twin odalar ise 25m²'dir ve 2 kişiliktir. Modern tarzda döşenmiş olan bu odalarda 2 adet tek kişilik yatak, çalışma masası, koltuk ve geniş pencereler bulunmaktadır.

Resim 6.51 Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.52 Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel¹

6.53 Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel²

---

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

6.54 Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel¹

6.55 Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel²

6.56 Junior Suit, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel³

---

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Suitler: 60m² olan suitler 2 kişilik olup tek tiptir. Modern tarzda döşenmiş olan Junior Suitlerde oturma odası, geniş çalışma masası ve 1 adet king yatak bulunmaktadır.

Resim 6.57 King Business Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel¹

Resim 6.58 King Deluks Oda, Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel²

Deluxe ve Executive Odalar: King Business, Kind Deluxe ve Twin Deluxe olmak üzere 3 tiptir. Maksimum 2 yetişkin ve 1 çocuğun konaklayabildiği deniz manzaralı King Business, King Deluxe ve Twin Deluxe odalar 25m² olup; geniş pencereye, çalışma masasına ve koltuğa sahiptirler. King Business ve King Deluxe odalarda 1 adet king yatak, Twin Deluxe odalarda ise 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.³

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

³ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.21 Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	+	-	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	+	-

6.2 Türkiye'deki Hilton Otelleri

Çizelge 6.22 Türkiye'deki Hilton Otelleri'nin buldukları illerin bölgelere göre ayrılmış haritası¹

¹ <http://tr.wikipedia.org> adlı kaynaktan faydalanarak hazırlanmıştır.

6.2.1 Hilton İstanbul

Çizelge 6.23 Hilton İstanbul, İstanbul-Türkiye

<p>HILTON İSTANBUL - TÜRKİYE</p>	
 <p>Türkiye'nin Avrupa'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1955</p>	
<p>Otelin Konumu: Boğazın eşsiz manzarasına hakim olan Hilton İstanbul, İstanbul'un merkezinde yer almaktadır. Otel Atatürk Havalimanı'na 30 dakika, İstanbul Limanı'na ise 5 dakika mesafededir. İstanbul'un tarihi ve turistik gezi merkezlerine kolay ulaşılabilecek bir konumdadır.</p>	
<p>Coğrafya: Türkiye'nin kuzeybatısında bulunan İstanbul, Marmara Bölgesi'nde yer almaktadır. Kuzeyi Karadeniz, güneyi ise Marmara Denizi ile çevrilidir. Şehrin iki yakasını birbirine bağlayan Fatih Sultan Mehmet ve Boğaz Köprüleri; aynı zamanda Asya Kıtası'nı Avrupa Kıtası'na bağlamaktadır.</p>	
<p>İklim: İstanbul'un yaz ayları sıcak ve nemli, kış ayları ise soğuk ve yağışlı geçmektedir. Kış aylarının ortalama sıcaklığı 7°C-9 °C'dir. Haziran-Eylül ayları arasındaki ortalama sıcaklık ise 28°C'dir.</p>	
<p>Kültür ve Mimari: İstanbul, Türkiye'nin ve Avrupa'nın en kalabalık şehridir. Türkiye'nin</p>	

kültür ve finans merkezidir. Dünyanın en eski şehirlerinden biri olan İstanbul, 330-395 yılları arasında Roma İmparatorluğu, 395-1204 ile 1261-1453 yılları arasında Bizans İmparatorluğu, 1204-1261 yılları arasında Latin İmparatorluğu ve son olarak 1453-1922 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğu'na başkentlik yapmıştır. Bunun sayesinde birçok kültürü bir arada barındıran İstanbul; birçok dini yapıya, saraylara, meydanlara, park ve bahçelere, sivil mimari örneklerinin görülebildiği tarihi dokulara sahiptir.

Oda tipleri: Standart Oda, Suitler, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.59 King Hilton Standart Oda Plus, Hilton İstanbul¹

Resim 6.60 Twin Hilton Standart Oda Plus, Hilton İstanbul¹

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Standart Oda: King Hilton Standart Oda, King Hilton Standart Oda Plus, Twin Hilton Standart Oda ve Twin Hilton Standart Oda Plus olmak üzere 4 tiptir. King Hilton Standart Odası 40m² olup balkonludur ve şehir ya da bahçe manzaralıdır. Ayrı bir çalışma alanına sahip olan bu odalar 1 adet king yatağa ve koltuğa sahip olur 2 kişiliktir. King Hilton Standart Oda Plus 40m² olup balkonludur ve boğaz manzaralıdır. Ayrı bir çalışma alanına sahip olan bu odalar 1 adet king yatağa ve koltuğa sahip olur 2 kişiliktir. Twin Hilton Standart Odası 40m² olup balkonludur ve şehir ya da bahçe manzaralıdır. Ayrı bir çalışma alanına sahip olan bu odalar 2 adet tek kişilik yatağa ve koltuğa sahip olup 2 kişiliktir. Twin Hilton Standart Oda Plus ise 40m² olup balkonludur ve boğaz manzaralıdır. Ayrı bir çalışma alanına sahip olan bu odalar 2 adet tek kişilik yatağa ve koltuğa sahip olur 2 kişiliktir.

Resim 6.61 King Köşe Suit, Hilton İstanbul²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.62 King Köşe Suit, Hilton İstanbul¹

Suitler: 130m² olan King Köşe Suitler balkonludur ve deniz manzaralıdır. Maksimum 3 kişinin kalabildiği bu suitlerde; ayrı bir oturma bölümü, çalışma bölümü ve 1 adet king yatak bulunmaktadır.

Resim 6.63 King Hilton Executive Plus Oda, Hilton İstanbul²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.64 Executive Dinlenme Odası, Hilton İstanbul¹

Deluxe ve Executive Odalar: King Hilton Deluxe, King Hilton Executive, King Hilton Executive Plus, Twin Hilton Executive, Twin Hilton Executive Plus Oda olmak üzere 5 tiptir. King Hilton Deluxe Oda 59m² olup ayrı bir çalışma ve oturma alanına sahiptir. 2 kişinin konaklayabildiği odanın; boğaz manzaralı balkonu, koltuğu ve 1 adet king yatağı bulunmaktadır. King Hilton Executive Oda 40m² olup balkonludur. Şehir ya da bahçe manzaralı olan odanın ayrı bir çalışma alanı, koltuğu ve 1 adet king yatağı bulunmaktadır. Executive dinlenme odasına geçişi olan odada 2 kişi konaklayabilmektedir. King Hilton Executive Plus Oda 40m² olup boğaz manzaralı balkona sahiptir. 2 kişinin konaklayabildiği; ayrı bir çalışma alanı, koltuğu ve 1 adet king yatağı bulunan odadan executive dinlenme odasına geçiş yapılabilir. Twin Hilton Executive Oda 40m² olup balkonludur. Şehir ya da bahçe manzaralı olan odanın ayrı bir çalışma alanı, koltuğu ve 2 adet tek kişilik yatağı bulunmaktadır. Executive dinlenme odasına geçişi olan odada 2 kişi konaklayabilmektedir. Twin Hilton Executive Plus Oda 40m² olup boğaz manzaralı balkona sahiptir. 2 kişinin konaklayabildiği; ayrı bir çalışma alanı, koltuğu ve 2 adet tek kişilik yatağı bulunan odadan executive dinlenme odasına geçiş yapılabilir.²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Çizelge 6.24 Hilton İstanbul'un Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	+	-	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	-	+

6.2.2 Hilton Kayseri

Çizelge 6.25 Hilton Kayseri, Kayseri-Türkiye

<p>HILTON KAYSERİ – TÜRKİYE</p>	
 <p>Türkiye'nin Avrupa'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 2002</p>	
<p>Otelin Konumu: Erciyes Dağı'nın eteğinde konumlanmış olan Hilton Kayseri oteli, Kayseri Erkilet Havaalanı'na ve iş merkezlerine 10 dakika uzaklıkta bulunmaktadır.</p>	
<p>Coğrafya: İç Anadolu'nun yukarı Kızılırmak bölgesinde yer alan Kayseri İli 16.917 km²'lik yüzölçümüyle ülke topraklarının %2,2'lik bir bölümünü kaplamaktadır. İl merkezinin denizden yüksekliği 1054 metredir. İli, güneyden ve doğudan Orta Toroslar'ın uzantıları; kuzeyden ve batıdan ise geniş bir lav platosu sınırlar. Kayseri il topraklarının %36,1'i dağlarla, %14,8'i ovalarla, %49,1'i gibi büyük bir bölümü ise platolarla kaplıdır. Erciyes Kış Sporları ve Turizm Merkezi, Kayseri şehir merkezine 25km uzaklıktadır.</p>	
<p>İklim: Kayseri'de karasal iklim hakimdir. Kışlar kar yağışlı, yazlar sıcak ve kurak geçer. İklim, yüksek yerlerde daha sert, düzlük yerlerde daha yumuşaktır. Erciyes Dağı, Kayseri'nin iklimini çevre illerden ayrı bir özelliğe götürür. Kışın şehir, diğer illerden daha soğuk olur. Kış aylarında sıcaklık ortalaması Aralık, Ocak ve Şubat'ta 0°C ve şehrin yıllık</p>	

sıcaklık ortalaması 11°C'dir. Kayseri en çok Mart, Nisan ve Mayıs aylarında yağış almaktadır. Yağışın en az olduğu aylar ise, Haziran, Temmuz ve Ağustos'tur. Kayseri'de daha çok karayel olmakla birlikte günbatısı ve kible rüzgarları etkilidir.

Kültür ve Mimari: Kayseri, tarih boyunca Anadolu'nun önemli ticaret merkezlerinden biri olmuştur. Kayseri; M.Ö. 4000 ile M.S. 2000 yılları olmak üzere, 6000 yıllık bir tarihe sahiptir. Orta Anadolu'nun en büyük yerleşimlerinden biri olan Kültepe Şehri (Kaniş Karum) M.Ö. 2000 yıllarında, Anadolu'nun hakimi olan, Hitit öncesi Hattiler tarafından kurulmuştur. Kayseri'de birçok cami, medrese, türbe, han, kervansaray, hamam, çarşı, bedesten, çeşme, kilise, tapınak, müze, mağara ve yer altı şehirleri bulunmaktadır.

Oda tipleri: Standart Oda, Suitler.

Resim 6.65 King Hilton Standart Odası, Hilton Kayseri¹

Standart Oda: King Hilton, King Hilton Plus, Twin Hilton ve Twin Hilton Plus olmak üzere 4 tiptir. King Hilton ve Twin Hilton Standart odalar 28m² olup bahçe, şehir ya da dağ manzaralıdır. Çalışma masası bulunan ve 2 kişilik olan bu odalardan; King Hilton 1 adet king yatağa, Twin Hilton 2 adet tek kişilik yatağa sahiptir. King Hilton Plus ve Twin Hilton Plus

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

odalar ise 37m² olup bahçe, şehir ya da dağ manzaralıdır ve ayrı birer oturma bölümlerine sahiptir. Çalışma masası bulunan ve 2 kişilik olan bu odalardan; King Hilton Plus'ta 1 adet king yatak, Twin Hilton Plus'ta ise 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.

Resim 6.66 Hilton Junior Suit, Hilton Kayseri¹

Suitler: 37m² olan Hilton Junior Suitlerde geniş bir banyo ve ayrı bir oturma bölümü bulunmaktadır. Maksimum 2 yetişkin ve 1 çocuğun konaklayabildiği bu suitlerde çalışma masası ve 1 adet king yatak bulunmaktadır.²

Çizelge 6.26 Hilton Kayseri'nin Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	-	+	-
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	-	+

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

6.2.3 Hilton İzmir

Çizelge 6.27 Hilton İzmir, İzmir-Türkiye

<p>HILTON İZMİR – TÜRKİYE</p>	
 <p>Türkiye'nin Avrupa'daki Konumu</p>	
<p>Açılış Yılı: 1991 (Yenileme: 2000)</p>	
<p>Otelin Konumu: İzmir Körfezi manzaralı olan Hilton İzmir, Adnan Menderes Havaalanına 20 dakika mesafededir.</p>	
<p>Coğrafya: Türkiye'nin üçüncü büyük metropolü olan fuarlar ve kongreler merkezi İzmir, ticaret ve sanayi ile bütünleşmiş çağdaş bir liman kentidir. İzmir ili, Anadolu Yarımadası'nın batısında, Ege kıyılarının tam ortasında yer alır. Kuzeyden Balıkesir, doğudan Manisa, güneyden Aydın illeri ile çevrilmiştir. İzmir ilinin yeryüzü şekilleri, yakın jeolojik geçmişin bir sonucudur. Doğu batı doğrultusunda uzanan sıradağlar arasında yer alan çöküntü ovaları ve akarsu ağzlarındaki birikinti ovaları, yeryüzü şekillerinin ana hatlarını meydana getirirler.</p>	
<p>İklim: Akdeniz iklim kuşağında kalan İzmir'de yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçmektedir. Dağların denize dik uzanması ve ovaların İç batı Anadolu eşiğine kadar sokulması, denizel etkilerin iç kesimlere kadar yayılmasına olanak vermektedir. İzmir'de yıllık ortalama sıcaklık, 16°C (Bergama) ile 17°C (Bayındır) arasında değişmektedir. Yıl içinde yağış miktarı Ekim ayının ikinci yarısından itibaren artış</p>	

göstermekte ve Mayıs ayına kadar devam etmektedir. Aylık ortalama yağış miktarının en yüksek olduğu aylar Aralık, Ocak, Şubat'tır.

Kültür ve Mimari: İzmir yöresinin tarihi çok eski yıllara, Tunç Çağı'na (3500-1000) kadar inmektedir. Tarih içinde birçok uygarlığın merkezi konumunda yer alan yöre, 1426 yılından itibaren Osmanlı Devleti idaresine girmiştir. I.Dünya Savaşı'ndan sonra 3 yıldan daha uzun bir süre Yunan işgalinde kalmış, 9 Eylül 1922'de Türk ordusu İzmir'e girmiştir. Cumhuriyetin ilanından sonra da il konumuna getirilmiştir. İzmir yöresinde Bayraklı, Pergamon (Bergama), Phokaia (Foça); Erythrai, Teos, Ephesos, Claros, Pitane (Çandarlı), Neon Teikhos (Yeni Kale), Kyme, Kolophon (Değirmendere), Metropolis, Allionai, Lebedos (Gümüldür) gibi antik kentler bulunmaktadır. Kadifekale'de Roma dönemi Agorası, Roma Yolu, Kızılçullu Su kemerleri, Yamanlar Dağında Tantalos Mezarı, Meryem Ana Kilisesi Antik Çağlardan kalan kalıntılardır. Osmanlı döneminde Faik Paşa (XVI.yüzyıl), Hisar, Hacı Hüseyin, Kestane Pazarı (1663), Ali Ağa (1672), Hatuniye (XVII.yüzyıl), Çorakkapı, Başdurak (1774), Kemeraltı (1671), Konak (1754), Kurşunlu, Şadırvan, İkiçeşmelik ve Salepçioğlu Camileri; Kızlarağası, Mirkelamoğlu, Karaosmanoğlu Hanları; II.Abdülhamid'in tahta çıkışının 25.yılı için 1901'de yapılan Konak'taki Saat Kulesi; Cumhuriyet Meydanındaki Atatürk Anıtı (1932) belli başlı eserleridir. Ayrıca İzmir ve ilçelerinde Türk sivil mimarisini yansıtan örnekler bulunmaktadır.

Oda tipleri: Standart Oda, Deluxe ve Executive Odalar.

Resim 6.67 King Hilton Standart Odası, Hilton İzmir¹

Standart Odalar: King Hilton, King Hilton Plus, Twin Hilton, Twin Hilton Plus olmak üzere 4 tiptir. King Hilton Standart Oda 37m² olup dağ, şehir ya da kale manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği geniş açılan pencerelere sahip olan odalarda; ayrı bir oturma bölümü, çalışma masası ve 1 adet king yatak bulunmaktadır. King Hilton Standart Oda Plus 37m² olup İzmir Körfezi manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği geniş açılan pencerelere sahip olan odalarda; ayrı bir oturma bölümü, çalışma masası ve 1 adet king yatak bulunmaktadır. Twin Hilton Standart Oda 37m² olup dağ, şehir ya da kale manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği geniş açılan pencerelere sahip olan odalarda; 2 adet koltuk, çalışma masası ve 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır. Twin Hilton Standart Oda Plus 37m² olup İzmir Körfezi manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği geniş açılan pencerelere sahip olan odalarda; 2 adet koltuk, çalışma masası ve 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.68 King Hilton Deluxe Oda, Hilton İzmir¹

Resim 6.69 King Hilton Executive Oda, Hilton İzmir²

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

Resim 6.70 King Hilton Executive Plus Oda, Hilton İzmir¹

Resim 6.71 Executive Dinlenme Odası, Hilton İzmir²

Deluxe ve Executive Odalar: King Hilton Deluxe, King Hilton Deluxe Plus, King Hilton Executive, King Hilton Executive Plus, Twin Hilton Deluxe, Twin Hilton Executive olmak üzere 6 tiptir. King Hilton Deluxe 37m² olup ayrı bir oturma alanına sahiptir ve dağ ya da şehir manzaralıdır. Bir kısmı kısmen deniz manzaralı da olan bu odalarda maksimum 2 kişi konaklayabilmektedir. Geniş açılan pencerelere sahip olan bu odalarda; 1 adet king yatak ve çalışma masası bulunmaktadır. King Hilton Deluxe Plus 37m² olup ayrı bir oturma alanına sahiptir ve İzmir Körfezi manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği bu odalarda geniş açılan pencereler, 1 adet king yatak ve çalışma masası bulunmaktadır. King Hilton Executive 37m² olup ayrı bir oturma alanına sahiptir ve dağ ya da şehir manzaralıdır. Executive dinlenme odasına geçiş yapılabilen bu odalar maksimum 2 kişiliktir. Geniş açılan

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

² <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

pencerelere sahip olan bu odalarda; 1 adet king yatak ve çalışma masası bulunmaktadır. King Hilton Executive Plus 37m² olup ayrı bir oturma alanına sahiptir ve İzmir Körfezi manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği bu odalarda geniş açılan pencereler, 1 adet king yatak, çalışma masası ve executive dinlenme odasına geçiş imkanı bulunmaktadır. Twin Hilton Deluxe 37m² olup dağ ya da şehir manzaralıdır. Maksimum 2 kişilik olan bu odalarda; geniş açılan pencereler, koltuk, 2 adet tek kişilik yatak ve çalışma masası bulunmaktadır. Twin Hilton Executive 37m² olup şehir, dağ ya da kale manzaralıdır. Maksimum 2 kişinin konaklayabildiği ve executive dinlenme odasına geçiş imkanı bulunan bu odalarda; çalışma masası, koltuk ve 2 adet tek kişilik yatak bulunmaktadır.¹

Çizelge 6.28 Hilton İzmir'in Turizm Amaçlı Konaklama Tesislerinde Oda Tasarımını Etkileyen Fiziksel ve Sosyo-Kültürel Faktörler Bakımından Değerlendirilmesi

ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	ETKİLERİ		
	VAR	YOK	AZ
FİZİKSEL ÇEVRE FAKTÖRÜ	-	-	+
FİZİKSEL KONFOR FAKTÖRÜ	+	-	-
SOSYO-KÜLTÜREL FAKTÖRLER	-	-	+

¹ <http://www1.hilton.com> adlı internet sitesinden alınmıştır.

ÖRNEK HILTON OTELLERİ																																							
	AVRUPA KITASI																								TÜRKİYE						SONUÇ								
	DOĞU AVRUPA						GÜNEY AVRUPA						BATI AVRUPA						KUZEY AVRUPA						MARMARA BÖLGESİ			İÇ ANADOLU BÖLGESİ			EGE BÖLGESİ								
	Hilton Sofia		Athenee Palace Hilton Bucharest Hotel		Hilton Warsaw Hotel and Convention Centre		Hilton Barcelona Hotel		Hilton Rhodes Resort		Hilton Munich City		Hilton Paris La Defense		Hilton Amsterdam		Hilton Malmö City		Hilton Helsinki Kalastajatorppa Hotel		Hilton İstanbul			Hilton Kayseri			Hilton İzmir			TOPLAM 13 OTEL İNCELENDİ									
	Ülke: Bulgaristan		Ülke: Romanya		Ülke: Polonya		Ülke: İspanya		Ülke: Yunanistan		Ülke: Almanya		Ülke: Fransa		Ülke: Hollanda		Ülke: İsveç		Ülke: Finlandiya		Şehir: İstanbul			Şehir: Kayseri			Şehir: İzmir												
	Açılış Yılı: 2001		Açılış Yılı: 1914		Açılış Yılı: 2005		Açılış Yılı: 1990		Açılış Yılı: 1993		Açılış Yılı: 1989		Açılış Yılı: 2003		Açılış Yılı: 1962		Açılış Yılı: 1989		Açılış Yılı: 1969		Açılış Yılı: 1955			Açılış Yılı: 2002			Açılış Yılı: 1991												
ODA TASARIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ	VAR	YOK	AZ			
Fiziksel Çevre Faktörü	+	-	-	-	-	+	-	-	+	+	-	-	+	-	-	-	-	-	+	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	+	-	-	+	7 OTEL	1 OTEL	5 OTEL
Fiziksel Konfor Faktörü	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	13 OTEL	-	-
Sosyo-Kültürel Faktörler	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	-	+	+	-	-	-	+	-	-	+	-	-	+	-	-	+	3 OTEL	5 OTEL	5 OTEL

7. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu çalışmada turizm amaçlı konaklama tesislerinden zincir otellerde oda tasarımını etkileyen faktörler araştırılmıştır. Araştırma sonucunda; turizm, turist, işletme, kanunlar ve yönetmelikler, mimari akımlar ve eğilimler, fiziksel çevre ve fiziksel konfor faktörleri ile sosyo-kültürel faktörlerin, oda tasarımını etkilediği çeşitli kaynaklardan elde edilen bilgiler ışığında derlenmiştir. Bu faktörlerin etkilerini ve yeterliliğini değerlendirmek amacıyla; dünyanın birçok yerine yayılmış Hilton Oteller Zinciri Grubu'nun bir parçası olan Hilton Otelleri'nin Avrupa Kıtası ve Türkiye'de yer alan bazı örnekleri incelenmiştir.

Bu inceleme kapsamında Avrupa Kıtası 4 bölüme ayrılmış; Doğu Avrupa'dan ve Batı Avrupa'dan 3'er, Kuzey Avrupa'dan ve Güney Avrupa'dan 2'şer örnek ele alınmıştır. Türkiye'den ise değişik bölgelerde yer alan 3 örnek değerlendirmeye alınmıştır. Doğu Avrupa'da incelenen oteller; Bulgaristan'ın başkenti Sofya'dan, Romanya'nın başkenti Bükreş'ten ve Polonya'nın başkenti Varşova'dan seçilmiştir. Güney Avrupa'da incelenen oteller; İspanya'nın Katalonya özerk bölgesindeki Barselona'dan ve Yunanistan'ın On iki Adaları'nın en büyüğü olan Rodos'tan seçilmiştir. Batı Avrupa'da incelenen oteller; Almanya'nın en büyük kentlerinden biri olan Münih'ten, Fransa'nın başkenti Paris'ten ve Hollanda'nın başkenti Amsterdam'dan seçilmiştir. Kuzey Avrupa'da incelenen oteller; İsveç'in büyük bir liman kenti olan Malmö'den ve Finlandiya'nın başkenti olan Helsinki'den seçilmiştir. Türkiye'de incelenen oteller ise; birçok imparatorluğa başkentlik yapmış olan ülkenin en büyük metropolü İstanbul'dan, Anadolu şehirlerine bir örnek olarak Kayseri'den ve Ege Denizi kıyısında büyük bir liman kenti olan İzmir'den seçilmiştir.

Seçilen otellerin oda kurguları değerlendirilmeden önce; otellerin bulunduğu ülke ve şehirlerin coğrafya, iklim, kültür ve mimari özellikleri ve oda tipleri hakkında bilgiler vermeye gerek duyulmuştur. Değerlendirme iki aşamalı olup öncelikle her otel incelemesinin sonunda, oda tasarımını etkileyen fiziksel ve sosyo-kültürel faktörler bakımından birer değerlendirme tablosu oluşturulmuştur. Seçilen bütün otellerin değerlendirmeleri bittikten sonra ise genel bir değerlendirme tablosu oluşturularak, fiziksel ve sosyo-kültürel faktörlerin oda tasarımlarını hangi oranda etkiledikleri sonucuna varılmıştır.

İncelenen otel odalarının her birinin farklı coğrafyalarda, farklı konumlarda değişik amaçlara hizmet etmesine, farklı kültürel ve iklimsel özelliklere sahip olmasına rağmen; oda kurgularında birkaçı dışında farklılıklar görülmemiştir. Sadece 3 otelde uygulanan mimari

tarz, dekorasyonda kullanılan objelerin renk, malzeme ve tasarımları buldukları şehrin kimliği hakkında fikir uyandırmakta ve ait olduğu coğrafyanın kültürünü hissettirmektedir:

- Yunanistan'ın Rodos adasında bulunan Hilton Rhodes Resort odalarında Ege'nin ve Rodos'un mavisi ve beyazı hakimdir.
- Paris'in La Defense bölgesinde bulunan Hilton Paris La Defense; ilk izlenim olarak Paris'i yansıtmıyor gibi görünse de aslında bulunduğu bölgenin mimari izlerini taşımakta ve kişiye La Defense bölgesinde olduğunu hissettirmektedir.
- Küçük ve şirin bir liman kenti olan Malmö'deki Hilton Malmö City'nin odalarında kullanılan renk ve malzemeler de odanın standartlıktan uzaklaşıp, şehrin kimliğine bürünmesini sağlamaktadır.

Hilton Otelleri'nin Türkiye'deki örneklerinin bazı odalarında şehir hissedilirken bazı odalarında yine kimliksizlik hakimdir. Örneğin; Hilton İstanbul'un King Köşe Suitlerinin tasarımında kullanılan donatı elemanları Osmanlı'yı ve eski İstanbul'u anımsatırken, diğer odalarında standart, her yerde kullanılabilen donatı elemanları kullanılmıştır. Hilton Kayseri'de ise Anadolu kültürü hissettirilmeye çalışılırken yine klasik donatı elemanı kullanılarak etki hafifletilmiştir. Hilton İzmir'in odalarında Ege kültürünün izlerine rastlansa da seçilen donatılarda kargaşanın önüne geçilemeyerek etkiler az hissedilir hale getirilmiştir.

Kişi bir ülkeye ya da bir şehre hangi amaçla giderse gitsin, öncelikli olarak ihtiyaç duyduğu konfor koşullarının sağlanmasından sonra, kendisini o ülkede ya da şehirde hissetmek isteyecektir. İncelenen odaların birçoğunda ise konaklayan kişiler, odanın penceresinden dışarı bakmadıkları takdirde; dünyanın hangi ülkesinde ya da hangi şehirde bulduklarını hissedemeyeceklerdir.

Bu araştırma sonucunda görülmüştür ki 5. bölümde değinilen; turizm faktörü, turist faktörü, işletme faktörü, kanunlar ve yönetmelikler, mimari akımlar ve eğilimler, fiziksel çevre faktörü ve sosyo-kültürel faktörler uygulamada yeteri kadar dikkate alınmadığı gibi yetersiz de kalmışlardır. Bu sebeple, kültür, tarih, coğrafya, iklim ve mimari özellikler gibi faktörlerin de zincir otellerin oda kurgusunda etkili birer unsur olması ve bunun yanında günümüzün değişmeye başlayan, değişen, turist profilinin bireysel tercihlerinin; her yerde aynı konsepti devam ettirme ilkesinde olan zincir otellerde, özellikle oda tasarımında dikkate alınması gerektiği söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Akat, Ö. , (2000), Pazarlama Ağırlıklı Turizm İşletmeciliği, Ekin Kitabevi, Bursa.
- Akın, N. , (1998), 19. Yüzyılın İkinci Yarısında Galata ve Pera, Literatür Yayıncılık, İstanbul.
- Aktaş, A. , (2002), Turizm İşletmeciliği ve Yönetimi, Azim Matbaa, Antalya.
- Arcan, E. F. ve Evcı, F. , (1992), Mimari Tasarıma Yaklaşım, 2K Yayınları, İstanbul.
- Aytuğ, A. , (1990a), Makro ve Mikro Ölçekte Turizm Planlaması, Yıldız Üniversitesi Matbaası, İstanbul.
- Aytuğ, A. , (1990b), Mimaride Ergonomik Faktörler, Ders Notu, Yıldız Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İstanbul.
- Barutçugil, S. İ. , (1989), Turizm İşletmeciliği, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul.
- Bayazıt, N. , (1978), Otel Yatak Odalarının Sistemli Tasarlanması İçin Bir Yöntem, İTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, İstanbul.
- Çakırkaya, M. E. , (1994), İstanbul'daki 5 Yıldızlı Lüks Şehir Otellerinde Tasarımın Gelişimi Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (yayımlanmamış).
- Çelebi, M. E. , (2006), "Unuttuğumuz Değerler: İlk Oteller", Turizm ve Mimarlık Sempozyumu, 28-29 Nisan 2006, Antalya, 96-103.
- Çoruh, S. , (1979), Genel Turizm Bilgisi, Güven Matbaası, Ankara.
- Egel, H. , (2006), Konaklama Tesisi Odlarında "Misafir Sadakati" Olgusu Yaratmaya Yönelik Mekan Niteliklerinin Tartışılması, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (yayımlanmamış).
- Eralp, Z. , (1983), Genel Turizm, A.Ü. Basın-Yayın Yüksek Okulu Yayınları, Ankara.
- Gerez, Y. , (1994), İstanbul'daki 5 Yıldızlı Lüks Şehir Otellerinde Yatak Odası Tasarımı Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü (yayımlanmamış).
- Grandjean, E. , (1985), Précis d'Ergonomie, Les Editions d'Organisation, Paris.
- İnceoğlu, N. , (1982), Mimarlıkta Bina Programlama Olgusu, İTÜ, İstanbul.
- İnci, E. , (Tarihi Belli Değil), Otellerden Mimari Araştırma, I.D.M.M.A., İstanbul.
- Kleczkowski, B. ve Pibouleau, R. , (1976), Approaches to Planning and Design of Health Care Facilities in Developing Areas, Vol.1, No.29, WHO Ofset Publication, Geneva.
- Kozak, M. , Kozak, M. A. ve Kozak, N. , (2001), Genel Turizm İlkeler – Kavramlar, Detay Yayıncılık, Ankara.

Lawson, F. , (1976), Hotels, Motels and Condominiums Design, Planning and Maintenance, Cahners Book International, Boston.

Maslow, A. , (1954), Motivation and Personality, Harper & Row, New York.

Olalı, H. , (1984), Turizm Dersleri, İstiklal Matbaası, İzmir.

Olalı, H. , Korzay, M. ve Yavuzer, H. Z. , (1989), Otel İşletmeciliği, İstanbul.

Olalı, H. , (1990), Turizm Politikası ve Planlaması, Yön Ajans, İstanbul.

Özkan, N. , (1995), “İstanbul Hilton-Yıllanmış Şarap Tadı”, Hotel News Dergisi, 1:16-23, İstanbul.

Rutes, W. A. , Penner, R. H. ve Adams, L. , (2001), Hotel Design Planning and Development, W. W. Norton, New York.

Singleton, W. T. , (1967), “Ergonomics in System Design”, Ergonomics.

Toskay, T. , (1983), Turizm-Turizm Olayına Genel Yaklaşım, Der Yayınları, İstanbul.

Tozoğlu, A. E. , (2006), “Mimarlık Yazını ve Turizm: 1950’lerden 1980’lere Sektörün Doğuş Sürecinde Mimari Tavrı”, Turizm ve Mimarlık Sempozyumu, 28-29 Nisan 2006, Antalya, 319-325.

Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik, (2005).

Usta, Ö. , (1988), Turizm, Turizm Olayına ve Türk Turizm Politikalarına Yapısal Yaklaşım, Sümbül Basımevi, İstanbul.

Yürekli, K. F. , (1983), Mimari Tasarımda Belirsizlik: Esneklik/Uyabilirlik İhtiyacının Kaynakları ve Çözümü Üzerine Bir Araştırma, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi, Baskı Atölyesi, İstanbul.

Zat, V. , (2005), Eski İstanbul Otelleri, Bilge Karınca Yayınları, İstanbul.

İNTERNET KAYNAKLARI

[1]. <http://www1.hilton.com>

[2]. <http://arkiv.arkitera.com>

[3]. www.bc.edu

[4]. www.corinthiahotels.com

[5]. www.cpizmir.com

[6]. <http://en.wikipedia.org>

- [7]. www.istanbullife.org
- [8]. <http://lucky.phpwebhosting.com>
- [9]. <http://www.mevzuat.adalet.gov.tr>
- [10]. www.moevenpick-group.com
- [11]. www.perapalas.com.tr
- [12]. www.starwoods.com
- [13]. <http://tr.wikipedia.org>

ÖZGEÇMİŞ

Doğum tarihi	01.03.1982	
Doğum yeri	Giresun	
Ortaokul	1993-1997	Giresun Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi
Lise	1997-2000	Giresun Hamdi Bozbağ Anadolu Lisesi
Lisans	2000-2005	Yeditepe Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü

Çalıştığı kurumlar

02/2005 -06/2006	Güner Mimarlık İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
01/2008- ...	Yeşilova Mühendislik San. ve Tic. Ltd. Şti.